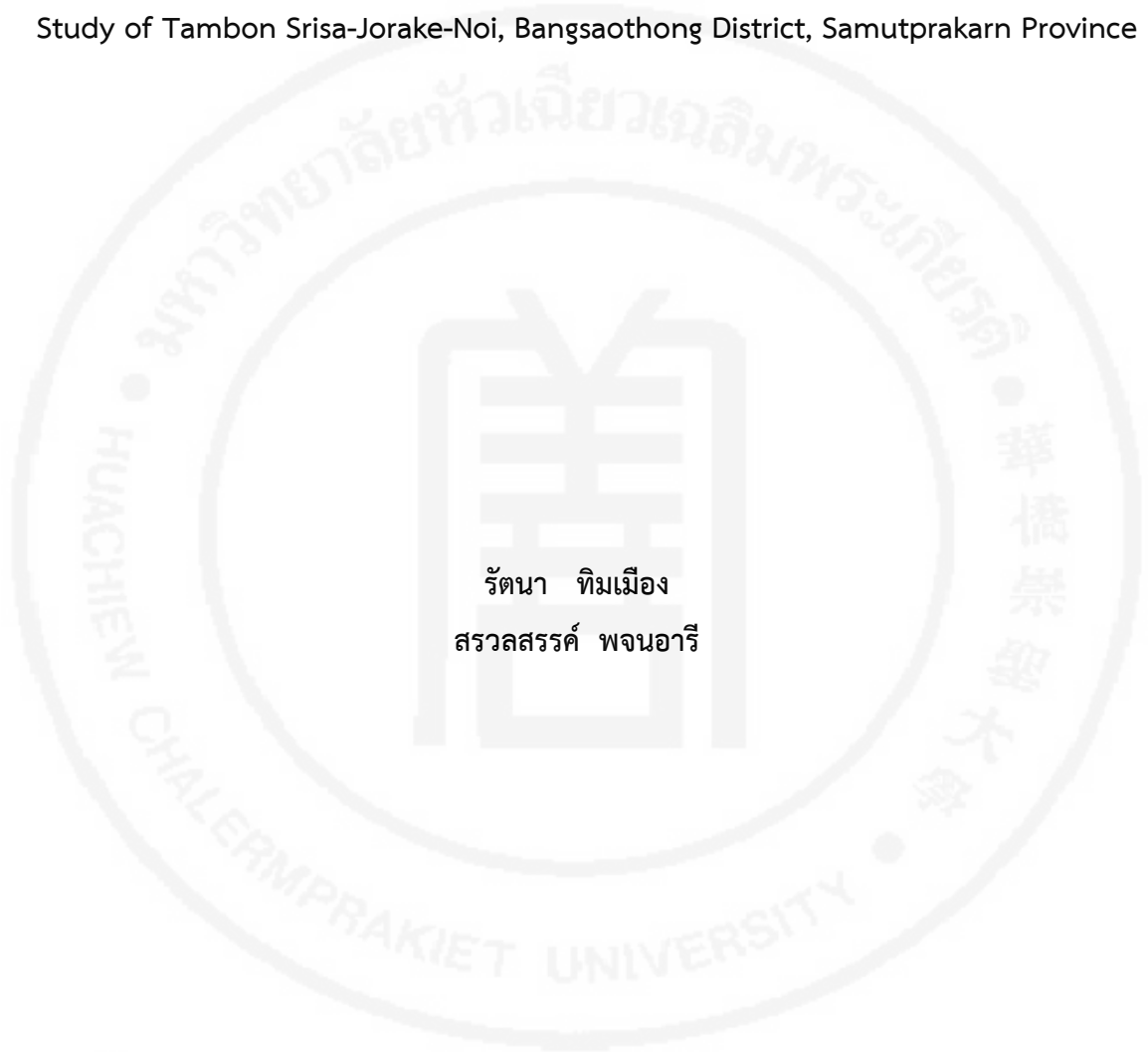

การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะชุมชน กรณีศึกษาตำบลศิระจรเข้
อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

Participative Communication for Community Waste Management : The Case
Study of Tambon Srisa-Jorake-Noi, Bangsaothong District, Samutprakarn Province

รัตนา ทิมเมือง
สรवलสรร์ค์ พจนอารี

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ปีการศึกษา 2558

ชื่อเรื่อง	การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะชุมชน กรณีศึกษา ตำบลศิระจรเข้่น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ
ผู้วิจัย	รัตนา ทิมเมือง และ สรวลสรรรค์ พจนอารี
สถาบัน	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ปีที่พิมพ์	2561
สถานที่พิมพ์	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
แหล่งที่เก็บรายงานฉบับสมบูรณ์	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
จำนวนหน้างานวิจัย	106 หน้า
คำสำคัญ	การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม / การจัดการขยะชุมชน /จังหวัดสมุทรปราการ
ลิขสิทธิ์	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

บทคัดย่อ

การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์และการจัดการขยะ การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม เพื่อจัดการขยะชุมชน และความพึงพอใจ ผลกระทบจากการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะตำบลศิระจรเข้่น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า

1) สถานการณ์และการจัดการขยะของตำบลศิระจรเข้่น้อย ก่อนดำเนินโครงการ ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 50.5 เห็นว่าการจัดการขยะเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 44.5 ตอบว่าทิ้งขยะรีไซเคิลในถังขยะของ อบต. และร้อยละ 47 ระบุว่ามีการจัดการขยะรีไซเคิลด้วยการนำไปขายสร้างรายได้ ด้านปัญหาที่ประสบเกี่ยวกับการจัดการขยะที่ผ่านมา ร้อยละ 56.5 ระบุว่าถังรองรับขยะมีน้อยหรือบางจุดไม่มีถังขยะ ร้อยละ 35 ระบุว่าไม่มีความรู้เรื่องขยะและการแยกขยะ ด้านข้อมูลข่าวสารหรือความรู้เรื่องการคัดแยกขยะ ร้อยละ 57 ระบุว่าได้รับข้อมูลข่าวสารหรือความรู้จากสื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์ ร้อยละ 39 ได้ข้อมูลข่าวสารหรือความรู้จากเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้่น้อย/เจ้าหน้าที่ อสม. สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การจัดการขยะ ร้อยละ 68.5 เห็นว่าตำบลศิระจรเข้่น้อยยังคงมีปัญหาเรื่องขยะ ร้อยละ 84.5 ระบุว่าคนในชุมชนทุกคนต้องมีส่วนร่วมจัดการขยะ ด้านความสนใจเข้าร่วมโครงการจัดการขยะ ร้อยละ 55.5 สนใจและประสงค์เข้าร่วมโครงการธนาคารขยะออมทรัพย์หากทาง อบต. มีการดำเนินการ

2) รูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะชุมชนตำบลศิระจรเข้่น้อย พบว่ามีวิธีการดังนี้คือ (1) สร้างการมีส่วนร่วมกับองค์กรภายในพื้นที่และภายนอกพื้นที่เพื่อร่วมมือทำงานด้านสิ่งแวดล้อม (2) ใช้รูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์เป็นเครื่องมือจัดการขยะของชุมชน โดยสมาชิกธนาคารมีส่วนร่วมในเงินปันผล (3) จัดตั้งคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะออมทรัพย์จากความสมัครใจ มาจากตัวแทนภาคประชาชน มีการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ (4) การสื่อสารของคณะกรรมการธนาคารขยะออมทรัพย์ใช้การสื่อสารแนวราบมีบรรยากาศที่เป็นมิตร ทุกคนเสมอภาค

และมีส่วนร่วม เกิดการรับฟังและเรียนรู้ซึ่งกันและกันโดยยึดผลประโยชน์ของชุมชน ประเด็นการสื่อสารเป็นการติดตามงานธนาคารขยะออมทรัพย์ สะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันหาแนวทางแก้ไข ใช้การสื่อสาร เช่น การประชุม โทรศัพท์ อีเมล การสื่อสารผ่านไลน์กลุ่ม สื่อสังคมออนไลน์ (เฟซบุ๊ก) เป็นการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (5) สื่อสารแบบมีส่วนร่วมกับสมาชิกชมรมเรื่อง "การคัดแยกขยะ" "ขยะสร้างรายได้" และ "ธนาคารขยะออมทรัพย์" (6) การสื่อสารกับ "วัดหัวคู้" ในฐานะที่วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน (7) ใช้สื่อช่วยสร้างการรับรู้เรื่องธนาคารขยะออมทรัพย์ เช่น ป้ายไว้นิล โลโก้ผนังบอร์ด X-Stand สมุดบัญชีธนาคาร ใบปลิว สื่อสังคมออนไลน์ เฟซบุ๊กขององค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ น้อย (8) ใช้กิจกรรมอบรมสื่อสารกับเยาวชนเรื่องการคัดแยกขยะและธนาคารขยะออมทรัพย์ และ (9) จัดเวทีพูดคุยในพื้นที่สถานประกอบการตลาดสด "ศรีวารีย์" และภายในหมู่บ้านโดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อคัดแยกขยะที่ต้นทางในรูปแบบขยะออมทรัพย์

3) ความพึงพอใจ ผลกระทบจากการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะด้วยรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์ จากผลการสำรวจสมาชิกจำนวน 42 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นสมาชิกได้นำขยะมาฝากธนาคารขยะออมทรัพย์ทุกเดือน ร้อยละ 47.6 นำขยะมาฝาก 2-3 เดือน/ครั้ง ร้อยละ 23.8 ด้านการมีส่วนร่วมจัดการขยะในชุมชนในประเด็นต่าง ๆ พบว่า (1) มีการมีส่วนร่วมด้านการวิเคราะห์ปัญหา โดยสนับสนุนให้จัดตั้งธนาคารขยะออมทรัพย์ร้อยละ 54.8 เสนอวิธีการจัดการขยะในชุมชนร้อยละ 26.2 ช่วยวางแผนการดำเนินการธนาคารขยะออมทรัพย์ ร้อยละ 30.9 แสดงความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาของธนาคารขยะออมทรัพย์ ร้อยละ 23.8 (2) มีการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานธนาคารขยะออมทรัพย์ โดยร้อยละ 76.2 สมัครสมาชิกและนำขยะที่คัดแยกมาฝากธนาคารขยะออมทรัพย์ ชักชวนให้คนในชุมชนสมัครเป็นสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์ ร้อยละ 28.6 (3) ด้านผลประโยชน์และการติดตามประเมินผลพบว่า ร้อยละ 57.1 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายขยะรีไซเคิล และมีปริมาณขยะในครัวเรือนลดลงร้อยละ 30.9 สำหรับความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อธนาคารขยะออมทรัพย์ พบว่า เรื่องความพร้อมให้บริการ พึงพอใจระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.86) การประชาสัมพันธ์การเปิดธนาคารและการรับซื้อ พึงพอใจระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.76) การสมัครสมาชิกและการฝาก-ถอนเงิน พึงพอใจระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.67) และด้านประโยชน์และผลกระทบจากการตั้งธนาคารขยะออมทรัพย์ สมาชิกมีความเห็นระดับมาก ในประเด็นได้แก่ เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ชุมชนอื่น (ค่าเฉลี่ย = 3.88) ชุมชนสามารถจัดการสิ่งแวดล้อมด้วยคนในชุมชน (ค่าเฉลี่ย = 3.76) ลดปริมาณขยะในครัวเรือน (ค่าเฉลี่ย = 3.74) และสร้างจิตสำนึกคัดแยกขยะ (ค่าเฉลี่ย = 3.74)

Research Title	Participative Communication for Community Waste Management : The Case Study of Tambon Srisa-Jorake-Noi, Bangsaothong District, Samutprakarn Province
Researchers	Rattana Timmaung and Sraulsun Podjana-a-ree
Institution	Huachiew Chalermprakiet University
Year of Publication	2018
Publisher	Huachiew Chalermprakiet University
Source	Huachiew Chalermprakiet University
No. of Pages	106 pages
Keywords	Participative Communication / Community Waste Management / Samut Prakarn
Copyright	Huachiew Chalermprakiet University

ABSTRACT

The research aimed to study waste situation and management of Sisa Jorake-Noi, Bangsaothong District, Samutprakarn Province. It also intended to study the participatory communication for community waste management, the satisfaction and the impact of participatory communication for waste management of this area. The research found that:

1. Situation and waste management of Srisa Jorake-Noi before the project.

Fifty point five percent of the questionnaire respondents thought that community waste management is the responsibility of Tambon Administration or the government officials. For recyclable waste, 44.5% of respondents said they dumped it in the Tambon Administration garbage bin and 47% said they sold recyclable for money. For waste management problems, 56.5% of respondents said there were few or no garbage bins in some areas. Thirty-five percent of respondents had no knowledge about waste and waste separation. For information and knowledge about waste separation, 57% said they received this kind of information from radio and television while 39% received information and learned about waste separation from officials of Srisa Jorake-Noi Tambon Administration or Village Health Volunteers. For their opinions about waste situation and management, 68.5% said Tambon Srisa Jorake-Noi still had waste management problems while 84.5% said everyone in this Tambon should participate in waste management. For the interest in joining in the waste management project in the form of Srisa Jorake-Noi Waste Saving Bank, 55% were interested in and would join the project if there is any.

2. The Patterns of Participatory Communication for Srisa Jorake-Noi Community Waste Management. The research found that there were several communication patterns as follows:

2.1) cooperation with organizations inside and outside community area to work together, 2.2) creation of waste saving bank to be the tool of community waste management, and participating bank clients receive dividends, 2.3) selecting board members of the waste Saving Bank from participating community representatives and assigning their roles and responsibilities, 2.4) the communication pattern of these bank board members is friendly, horizontal, with equal participation from every party concerned. They would listen to each other and work together for the community benefits. Their communication topics are the working of the waste saving bank, its problems and ways to solve these problems. The pattern of their communication are various, such as holding a meeting, telephoning, writing e-mail, communication with “Line group” and other kinds of informal communication, 2.5) participatory communication was conducted among members on the topics of “waste Separation” “Income Generating Waste” and Waste Saving Bank”, 2.6) communication with “Hua Koo Temple” since this temple is the center of the community, 2.7) utilizing media to raise awareness of the waste saving bank, such media are vinyl boards, campaign logos, x-stand boards, bank books, leaflet, online social media and Facebook of Srisa Jorake-Noi Tambon Administration, 2.8) using training activities to communicate with young people in community about waste separation and waste saving bank, and 2.9) set up a talking stages at “Srivari” fresh-food market in the community area to promote the participation of the community people about waste separation at its origin for money saving waste.

3. Satisfaction and impacts of participatory communication for waste management in the form of waste saving bank.

The results of interviewing 42 participating members found that 47.6% of them brought their waste to waste saving bank every month and 23.8% did the same 2-3 times a month. For their participation in community waste management in other areas, the study found as follows:

3.1) participation in problem analysis, 54.8% supported in setting up waste saving bank; 26.2% proposed ways to manage community waste; 30.9% helped in planning of waste saving bank operation, and 23.8% share their opinion to solve the problems of the waste saving bank, 3.2) participation in the waste saving bank operation, 76.2% signed up to be members of the bank and sold their separated waste to the bank while 26.8% persuaded other people in the community to apply to be members of the bank, 3.3) for benefits and evaluation, the study found that 57.1% earned more income from selling recyclable waste and 30.9% could reduce their household waste. For the satisfaction level about the waste saving bank, the study found that the satisfaction level were all very high for the bank’s readiness for service (\bar{X} =3.86), for public relations about bank opening and buying waste (\bar{X} =3.76), and for applying to be members and depositing and withdrawing (\bar{X} =3.67). For the benefits from and the impacts of the setting up of the waste saving bank, the bank members thought that the benefits and the impacts were very favorable at high level in the following areas. It is a good example for other communities (\bar{X} =3.88). The community can manage its environment by their own people (\bar{X} =3.76). The community can reduce their household waste (\bar{X} =3.74) and the project helped raise the consciousness of the people in the community to separate their waste (\bar{X} =3.74).

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่อง “การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะชุมชน กรณีศึกษาตำบลศิระจรเข้ น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นงานวิจัยในโครงการส่งเสริมงานวิจัยและตำรา คณะนิเทศศาสตร์ โดยได้รับสนับสนุนงบประมาณจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ปีการศึกษา 2558

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์ อธิการบดี ในฐานะผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่เห็นความสำคัญ สนับสนุนและส่งเสริมการทำวิจัย ขอขอบคุณสำนักพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกทุกด้านแก่คณะผู้วิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์จากองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ น้อย ภาศิเครือข่าย ได้แก่ ชมรมผู้สูงอายุ วัดหัวคู้ วัดปากคลองมอญ โรงเรียนปากคลองมอญ โรงเรียนวัดหัวคู้ สมาคมสตรีภาคพื้นแปซิฟิก และเอเชียอาคเนย์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ ตลอดจนและประชาชนตำบลศิระจรเข้ น้อยที่มีส่วนร่วมและสนับสนุนงานวิจัยครั้งนี้

คณะผู้วิจัยหวังว่าข้อค้นพบจากการศึกษาครั้งนี้จะได้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชนและเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจด้านการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการปัญหาชุมชนไม่มากนัก

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามของการวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.6 ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย	6
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดเรื่องการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม	7
2.2 แนวคิดเรื่องการสื่อสารชุมชน	10
2.3 แนวคิดเรื่องการจัดการขยะ	11
2.4 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	18
2.5 กรอบแนวคิดของการวิจัย	24
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 ขั้นตอนเตรียมการ	25
3.2 ขั้นตอนดำเนินการ	28
3.3 ขั้นตอนการประเมินผล	29

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการศึกษา

4.1 รายงานผลการศึกษาขั้นเตรียมการ	31
4.2 รายงานผลการศึกษาขั้นดำเนินการ	44
4.3 ผลการศึกษาขั้นประเมินผล	78

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา	91
5.2 อภิปรายผล	96
5.3 ข้อเสนอแนะ	102

บรรณานุกรม

103

ภาคผนวก

- ก. แบบสำรวจก่อนดำเนินโครงการ
- ข. แบบสำรวจความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมจัดการขยะชุมชน
ด้วยรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์ของตำบลศิระชะจรเข้้น้อย
- ค. จำนวนสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์ตำบลศิระชะจรเข้้น้อย
- ง. ประวัติย่อผู้วิจัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
2-1	แสดงปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในจังหวัดสมุทรปราการ ปีงบประมาณ พ.ศ.2560	14
2-2	ตัวชี้วัดการดำเนินงานจังหวัดสะอาด	15
2-3	แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีส่วนร่วม	15
2-4	กรอบแนวคิดการวิจัย	24

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1-1	จำนวนหมู่บ้าน คริวเรือนและจำนวนประชากรตำบลศีรชะจรเข้้น้อย	4
3-1	จำนวนหมู่บ้าน คริวเรือนและจำนวนประชากรตำบลศีรชะจรเข้้น้อย	27
4-1	จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศและช่วงอายุ	32
4-2	แสดงจำนวนและร้อยละลักษณะการอยู่อาศัยในชุมชนศีรชะจรเข้้น้อย	32
4-3	แสดงจำนวนและร้อยละระยะเวลาที่อาศัยในตำบลศีรชะจรเข้้น้อย	32
4-4	แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะที่พักอาศัย	33
4-5	แสดงจำนวนและร้อยละของการพักอาศัย	33
4-6	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนสมาชิกในบ้าน	33
4-7	จำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาสูงสุด	34
4-8	แสดงจำนวนและร้อยละของการประกอบอาชีพ	34
4-9	แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	35
4-10	แสดงจำนวนและร้อยละของความเห็นเรื่องหน้าที่จัดการขยะในชุมชน	35
4-11	แสดงจำนวนและร้อยละภาชนะรองรับขยะในครัวเรือน	35
4-12	แสดงจำนวนและร้อยละการจัดเก็บขยะขององค์การบริหารส่วนตำบล	36
4-13	แสดงจำนวนและร้อยละประเภทขยะในครัวเรือน	36
4-14	แสดงจำนวนและร้อยละวิธีการจัดการขยะย่อยสลาย	36
4-15	แสดงจำนวนและร้อยละวิธีการจัดการขยะรีไซเคิล	37
4-16	แสดงจำนวนและร้อยละวิธีการจัดการขยะอันตราย	37
4-17	แสดงจำนวนและร้อยละพฤติกรรมการแยกขยะของผู้ตอบแบบสอบถาม	37
4-18	แสดงจำนวนและร้อยละการทำหน้าที่แยกขยะในครัวเรือน	38
4-19	แสดงจำนวนและร้อยละประเภทขยะในครัวเรือนที่คัดแยกเป็นประจำ	38
4-20	แสดงจำนวนและร้อยละปัญหาที่ประสบเกี่ยวกับการจัดการขยะที่ผ่านมา	38
4-21	แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลข่าวสารหรือความรู้เรื่องการคัดแยกขยะที่เคยได้รับ	39

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4-22	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การจัดการขยะ	40
4-23	แสดงจำนวนและร้อยละความสนใจเกี่ยวกับโครงการจัดการสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืนของตำบลศิระชะจรเข้่น้อย	41
4-24	แสดงจำนวนและร้อยละประสบการณ์เกี่ยวกับการเข้าร่วมอบรม ศึกษา ดูงานเรื่องสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะและการใช้จุลินทรีย์ (EM)	41
4-25	แสดงจำนวนและร้อยละความสนใจเข้าร่วมอบรมเรื่องสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะและการใช้จุลินทรีย์ (EM)	42
4-26	แสดงจำนวนและร้อยละการรับทราบข้อมูลเรื่องธนาคารขยะออมทรัพย์	42
4-27	แสดงจำนวนและร้อยละความสนใจเข้าร่วมโครงการจัดการขยะใน รูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์ ตำบลศิระชะจรเข้่น้อย	42
4-28	แสดงผลการประเมินก่อนและหลังการจัดกิจกรรมฐานคัดแยกขยะธรรมชาติ	62
4-29	แสดงผลการประเมินก่อนและหลังการจัดกิจกรรมฐานขยะออมทรัพย์	62
4-30	แบบประเมินความรู้และทักษะก่อนและหลังการจัดกิจกรรมด้านการ คัดแยกขยะ “ฐานคัดแยกขยะธรรมชาติ”	62
4-31	แบบประเมินความรู้และทักษะก่อนและหลังการจัดกิจกรรมด้านการ คัดแยกขยะ “ฐานขยะออมทรัพย์”	63
4-32	แสดงปริมาณขยะที่รับฝากเดือนเมษายน-ธันวาคม 2559	73
4-33	แสดงปริมาณขยะที่รับฝากเดือนมกราคม-พฤษภาคม 2559	74
4-34	ยอดรับซื้อ ยอดขายและกำไรจากขยะรีไซเคิลตั้งแต่เดือน เมษายน-ธันวาคม 2559	75
4-35	ยอดรับซื้อ ยอดขายและกำไรจากขยะรีไซเคิลตั้งแต่เดือน มกราคม-พฤษภาคม 2560	76
4-36	แสดงผลประกอบการธนาคารขยะออมทรัพย์	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4-37	จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศและช่วงอายุ	78
4-38	แสดงจำนวนและร้อยละระยะเวลาที่อาศัยในตำบลศิระจรเข้้น้อย	79
4-39	แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะที่พัก	79
4-40	แสดงจำนวนและร้อยละของการพักอาศัย	79
4-41	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนสมาชิกในบ้าน	79
4-42	แสดงจำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาสูงสุด	80
4-43	แสดงจำนวนและร้อยละของการประกอบอาชีพ	80
4-44	แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	80
4-45	แสดงจำนวนและร้อยละการคัดแยกขยะ	81
4-46	แสดงจำนวนและร้อยละหน้าที่การคัดแยกขยะ	81
4-47	แสดงจำนวนและร้อยละขยะที่คัดแยกเป็นประจำ	81
4-48	แสดงจำนวนและร้อยละของการรับข้อมูลข่าวสาร ความรู้เรื่อง การคัดแยกขยะ	81
4-49	แสดงค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อธนาคารขยะออมทรัพย์	82
4-50	แสดงจำนวนและร้อยละของการนำขยะรีไซเคิลมาฝากธนาคาร ขยะออมทรัพย์	83
4-51	แสดงจำนวนและร้อยละการมีส่วนร่วมด้านการวิเคราะห์ปัญหา	83
4-52	แสดงจำนวนและร้อยละการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน	83
4-53	แสดงจำนวนและร้อยละการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน	84
4-54	แสดงจำนวนและร้อยละการมีส่วนร่วมด้านผลประโยชน์และติดตาม ประเมินผล	84
4-55	แสดงค่าเฉลี่ยความพึงพอใจด้านประโยชน์และผลกระทบจากการจัดตั้ง ธนาคารขยะออมทรัพย์เพื่อจัดการขยะชุมชน	85

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
4-1	นายวุฒิพันธ์ คงทิม ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย พุดคุยเรื่อง ธนาคารขยะออมทรัพย์และแนวทางการคัดแยกขยะสร้างเงินออมแก่สมาชิก ชมรมผู้สูงอายุ ณ วัดหัวคู้	45
4-2	อาจารย์พรพรรณ สุคนธวงศ์ ประธานชมรมผู้สูงอายุ สื่อสารสร้างความเข้าใจ เรื่องกับการจัดการขยะและขยะสร้างรายได้แก่สมาชิกชมรม	45
4-3	นางสาวฉัตรศนัน มาสว่างไพโรจน์ ให้ความรู้เรื่องธนาคารขยะออมทรัพย์ และแนวทางการคัดแยกขยะสร้างเงินออมแก่สมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ณ วัดหัวคู้	46
4-4	สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเห็นด้วยและพร้อมเข้าร่วมโครงการจัดการขยะของชุมชน ในรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์ตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย	46
4-5	ผู้แทนวัดหัวคู้ สมาคมสตรีฯ อบต. กลุ่มรวมมิตร 2011 และอาจารย์จาก คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติประชุมกลุ่มย่อย เรื่องธนาคารขยะออมทรัพย์	47
4-6	พระปริยัตินวศาจารย์ เจ้าอาวาสวัดหัวคู้	47
4-7	การประชุมปรึกษาหารือและระดมสมองเพื่อจัดตั้งธนาคารขยะออมทรัพย์	48
4-8	การประชุมปรึกษาหารือและระดมสมองเพื่อจัดตั้งธนาคารขยะออมทรัพย์	49
4-9	การประชุมปรึกษาหารือและติดตามการดำเนินงานธนาคารขยะออมทรัพย์ วันที่ 28 พฤษภาคม 2560	51
4-10	รายนามผู้เข้าประชุมปรึกษาหารือและติดตามการดำเนินงานธนาคารขยะออมทรัพย์ วันที่ 20 มกราคม 2560	52
4-11	ป้ายไวนิลประชาสัมพันธ์ธนาคารขยะออมทรัพย์ ระยะที่ 1 ระหว่างเดือนเมษายน -สิงหาคม 2559	53
4-12	ป้ายไวนิลประชาสัมพันธ์ธนาคารขยะออมทรัพย์ ระยะที่ 2 ระหว่างเดือนกันยายน 2559 - มกราคม 2560	53
4-13	สติ๊กเกอร์ณรงค์ธนาคารขยะออมทรัพย์ "คัดแยกขยะ สร้างเงินออม"	54
4-14	ป้าย X Stand ให้ความรู้ขยะทั่วไปและขยะย่อยสลาย	54
4-15	ป้าย X Stand ให้ความรู้ขยะขยะรีไซเคิลและขยะอันตราย	55

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า	
4-16	ป้าย X Stand ใช้ประกอบการสื่อสารกับนักเรียนโรงเรียนปากคลองมอญ	55
4-17	ป้าย X Stand ใช้ประกอบการสื่อสารกับนักเรียนโรงเรียนวัดหัวคู้	56
4-18	ป้าย X Stand ใช้ประกอบการสื่อสารเรื่องธนาคารขยะออมทรัพย์ ตำบลศีรชะจรเข้้น้อย	56
4-19	ป้าย X Stand สื่อสารเรื่องธนาคารขยะออมทรัพย์ศีรชะจรเข้้น้อย	57
4-20	ป้าย X Stand ใช้ประกอบการรณรงค์ ณ ตลาดศรีวารี	58
4-21	สมุดคู่มือธนาคารขยะออมทรัพย์	58
4-22	ใบปลิวประชาสัมพันธ์กิจกรรมธนาคารขยะออมทรัพย์	59
4-23	กิจกรรมฐานคัดแยกขยะหรรษา	60
4-24	กิจกรรมฐานขยะออมทรัพย์	61
4-25	การประชุมตัวแทนผู้ประกอบการหอพัก ห้องเช่า บ้านจัดสรร เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2560	63
4-26	เจ้าของตลาดศรีวารีแสดงเจตนารมณ์สนับสนุนโครงการจัดการขยะของ ชุมชนศีรชะจรเข้้น้อย	65
4-27	กิจกรรมให้ความรู้เรื่องสถานการณ์ขยะและการจัดการขยะภายในตลาดสด	65
4-28	ผู้เข้าร่วมโครงการสมัครสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์	65
4-29	แม่ค้าพ่อค้าในตลาดศรีวารีสมัครสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์	66
4-30	ผู้เข้าร่วมโครงการธนาคารขยะออมทรัพย์ ณ ตลาดศรีวารี	67
4-31	บรรยากาศการจัดกิจกรรมโครงการธนาคารขยะออมทรัพย์หมู่บ้านพรทิพย์ หมู่ 1 ตำบลศีรชะจรเข้้น้อย วันที่ 31 พฤษภาคม 2560	68
4-32	ธนาคารขยะออมทรัพย์วันที่ 28 เมษายน 2559 ณ วัดหัวคู้	69
4-33	ธนาคารขยะออมทรัพย์วันที่ 28 พฤษภาคม 2559 ณ วัดหัวคู้	70
4-34	ธนาคารขยะออมทรัพย์สัญจรวันที่ 15 กรกฎาคม 2559 ณ ที่ทำการกำนันหมู่ 4	70
4-35	ธนาคารขยะออมทรัพย์สัญจรวันที่ 15 กันยายน 2559 ณ ที่ทำการกำนันหมู่ 4	70

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
4-36	ธนาคารขยะออมทรัพย์วันที่ 28 กันยายน 2559 ณ วัดหัวคู้	71
4-37	ธนาคารขยะออมทรัพย์สัญจร วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2560 ณ ที่ทำการกำนันหมู่ 4	71
4-38	นักเรียนวัดหัวคู้นำขยะรีไซเคิลมาฝากธนาคารเดือนกรกฎาคม 2560 ณ วัดหัวคู้	72
4-39	ผู้เข้าร่วมถอดบทเรียนการจัดการขยะชุมชนด้วยรูปแบบ ธนาคารขยะออมทรัพย์	87
4-40	ผู้เข้าร่วมถอดบทเรียนการจัดการขยะชุมชนด้วยรูปแบบ ธนาคารขยะออมทรัพย์	88

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สมุทรปราการเป็นจังหวัดปริมณฑลของกรุงเทพมหานครมีการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม จะเห็นได้จากการเป็นที่ตั้งของท่าอากาศยานสุวรรณภูมิซึ่งเป็นท่าอากาศยานนานาชาติที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย มีโรงงานอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนและได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการการจำนวน 8,439 แห่ง (สำนักสถิติแห่งชาติ. 2557 : ออนไลน์) ด้วยความเจริญหลาย ๆ ด้าน จึงเป็นปัจจัยให้มีประชากรทั้งที่เป็นชาวไทยและชาวต่างชาติเคลื่อนย้ายเข้ามาพำนักอาศัยในจังหวัดสมุทรปราการเป็นจำนวนมาก จากระบบสถิติทางการทะเบียน ทั้งนี้เมื่อเดือนพฤษภาคม 2559 รายงานจำนวนประชากรของจังหวัดสมุทรปราการมีจำนวน 1,285,435 คน (กระทรวงมหาดไทย. 2559 : ออนไลน์)

จากการสำรวจของกรมควบคุมมลพิษ (2559) รายงานว่าจังหวัดที่มีปัญหาวิกฤติด้านการจัดการขยะมูลฝอย 10 อันดับแรกคือ สงขลา สมุทรปราการ กาญจนบุรี นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ราชบุรี เพชรบุรี แพร่ ปราจีนบุรี และพระนครศรีอยุธยา จังหวัดที่มีปัญหาขยะมูลฝอยสะสม 10 อันดับแรก คือ สงขลา สมุทรปราการ กาญจนบุรี นครศรีธรรมราช เพชรบุรี สุราษฎร์ธานี ราชบุรี ขอนแก่น พระนครศรีอยุธยา และปราจีนบุรี กล่าวได้ว่าปัจจุบันจังหวัดสมุทรปราการกำลังประสบปัญหาวิกฤติด้านขยะมูลฝอย

สำหรับปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในจังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานท้องถิ่นจะเป็นผู้เก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยไปดำเนินการกำจัด มีบางส่วนที่จัดจ้างบริษัทเอกชนเข้ามาดำเนินการ ปัญหาด้านการจัดการขยะมูลฝอยที่พบส่วนใหญ่ คือ ขยะมูลฝอยตกค้างในชุมชนที่เข้าไม่ถึง รวมทั้งการจัดเก็บขยะไม่ทันเวลา นอกจากนี้ ยังพบว่ามีปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นคือไม่มีระบบการคัดแยกขยะ ไม่มีสถานที่ทิ้งขยะหรือสถานที่กำจัดขยะเป็นของตนเอง สถานที่กำจัดไม่ถูกสุขลักษณะ ระบบกำจัดขยะมูลฝอยขาดประสิทธิภาพ มีการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยจากนอกเขต การกำจัดขยะมูลฝอยส่วนใหญ่จะใช้วิธีการฝังกลบและเทกองที่ไม่ถูกสุขลักษณะ และยังพบว่าไม่มีการบังคับใช้กฎหมายกับผู้ทิ้งขยะในที่สาธารณะ ประชาชนยังขาดจิตสำนึกในการทิ้งขยะและการแยกประเภทขยะมูลฝอย ในพื้นที่เทศบาลของจังหวัดสมุทรปราการมีปริมาณขยะเกิดขึ้นประมาณ 1,104.11 ตันต่อวัน กำจัดได้เพียง 966.53 ตันต่อวัน มีขยะตกค้าง 137.58 ตันต่อวัน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีขยะทั้งหมด 806.62 ตันต่อวัน กำจัดได้เพียง 583.92 ตันต่อวัน ขยะตกค้าง 222.7 ตันต่อวัน (แผนพัฒนาจังหวัดสมุทรปราการ 4 ปี พ.ศ. 2557-2560. 2559 : 45) สำหรับพื้นที่ตำบลศีรษะจรเข้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ มีประชากรประมาณ 9,604 คน จากจำนวนครัวเรือน 6,127 ครัวเรือน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เลี้ยงปลา ทำสวนผลไม้

ปลูกผักกระเฉดและรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม (องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ 2559 : ออนไลน์) จากรายงานการจัดการขยะของจังหวัดสมุทรปราการพบว่ามีปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในพื้นที่ประมาณ 6 ตันต่อวัน และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ (2555) ได้จัดแบ่งประเภทของขยะมูลฝอยชุมชน ออกตามลักษณะทางกายภาพได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ (1) ขยะย่อยสลาย หรือ มูลฝอยย่อยสลายคือ ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว ขยะย่อยสลายเป็นขยะที่พบมากที่สุดถึงร้อยละ 64 ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (2) ขยะรีไซเคิล คือบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ เศษพลาสติก ก่องเครื่องตีแบบยูเอชที กระป๋อง เครื่องดื่ม เศษโลหะ อลูมิเนียม ยางรถยนต์ เป็นต้น ขยะรีไซเคิลพบประมาณร้อยละ 30 ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (3) ขยะอันตราย คือขยะที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่างๆ ขยะอันตรายพบประมาณร้อยละ 3 ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ และ (4) ขยะทั่วไป หรือ มูลฝอยทั่วไปมีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ขยะทั่วไปพบประมาณร้อยละ 3 ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ ทั้งนี้ การจัดการขยะมูลฝอยมีแนวทางจัดการที่สำคัญ 4 แนวทางตามลำดับ คือ การลดปริมาณขยะจากแหล่งกำเนิด การนำกลับมาใช้ประโยชน์ การกำจัดด้วยวิธีเผาและการฝังกลบ (พิริยต์ม์ วรรณพฤษฯ. 2555 : 10) จะเห็นได้ว่าแนวทางลดปริมาณขยะและการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์เป็นแนวทางที่สามารถนำมาปรับใช้ดำเนินการกับชุมชนได้ นอกจากนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้บูรณาการแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดทั้ง 77 จังหวัด (รวมกรุงเทพมหานคร) และจัดทำเป็นแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ.2559–2564) ใช้เป็นแนวทางจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ โดยมีวิสัยทัศน์ว่า “จัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายอย่างเป็นระบบและบูรณาการโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน” (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. ม.ป.ป. : ออนไลน์)

การแก้ปัญหาเรื่องขยะของชุมชนโดยเฉพาะการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์เป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญและสื่อสารอย่างต่อเนื่อง เพราะการสื่อสารจะช่วยให้เกิดการรับรู้ เกิดความเข้าใจ เกิดทัศนคติที่ดีและพฤติกรรมด้านบวกต่อความร่วมมือแก้ไขปัญหาของชุมชน ในการนี้ กาญจนา แก้วเทพ (2548) ระบุว่า การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมมีความเกี่ยวข้องกับรูปแบบการสื่อสารทั้งระดับบุคคล ระดับกลุ่ม ระดับชุมชนจนถึงระดับมวลชน และการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเป็น “กระบวนการพัฒนาแบบทางเลือก” ที่เน้นให้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง ทั้งนี้ การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมมีความหมาย 2 ความหมาย ความหมายแรกคือการใช้การสื่อสารประเภทต่าง ๆ เป็นเครื่องมือนำไปสู่การมีส่วนร่วมในเรื่องสาธารณะ และความหมายที่สอง คือการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในตัวการสื่อสาร โดยพิจารณาได้จากองค์ประกอบของการสื่อสาร 5 ประการคือ 1) เป้าหมายของ

การสื่อสารกำหนดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม 2) ลักษณะการสื่อสารสองทางและการมีปฏิสัมพันธ์ 3) ประเภทของเนื้อหาสารเกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นจริงของชุมชน มีการแลกเปลี่ยนทัศนะซึ่งกันและกัน มีการแสวงหาความร่วมมือจากหลายฝ่ายและก่อให้เกิดการตัดสินใจโดยกลุ่ม 4) ประเภทของช่องทาง/สื่อ โดยหลักการ สื่อขนาดเล็ก หรือสื่อเฉพาะกิจสื่อที่ชาวบ้านคุ้นเคยจะเปิดให้มีส่วนร่วมได้ง่ายกว่า และ 5) ผู้รับสารและการมีปฏิริยาป้อนกลับ โดยวิธีการรับสารของประชาชนเป็นไปอย่างกระตือรือร้น (active) และมักมีปฏิริยาป้อนกลับ (feedback) ทั้งแบบที่เป็นทางการและแบบที่ไม่เป็นทางการ (ดวงพร คำณวัฒน์, นิยะนันท์ สำเภาเงิน และ สุนิดา ศิวปฐมชัย. 2550 : 18-19)

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา “การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะชุมชน กรณีศึกษา ตำบลศิระจรเข้หน้า อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ” โดยใช้รูปแบบการวิจัย ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยประชาคมของตำบลศิระจรเข้หน้าได้เห็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากขยะที่จะมีมากขึ้นในอนาคตและร่วมกันแก้ไขปัญหาขยะในพื้นที่

1.2 คำถามของการวิจัย

1.2.1 สถานการณ์และการจัดการขยะของตำบลศิระจรเข้หน้า อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการเป็นอย่างไร

1.2.2 การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะชุมชน ตำบลศิระจรเข้หน้า อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ มีรูปแบบอย่างไร

1.2.3 ความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อธนาคารขยะออมทรัพย์ ตำบลศิระจรเข้หน้า อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการเป็นอย่างไร

1.2.4 ผลกระทบของธนาคารขยะออมทรัพย์ที่มีต่อการจัดการขยะชุมชน ตำบลศิระจรเข้หน้า อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาสถานการณ์และการจัดการขยะของตำบลศิระจรเข้หน้า อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

1.3.2 เพื่อศึกษาการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะชุมชน ตำบลศิระจรเข้หน้า อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

1.3.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อธนาคารขยะออมทรัพย์

1.3.4 เพื่อศึกษาผลกระทบของธนาคารขยะออมทรัพย์ที่มีต่อการจัดการขยะชุมชนตำบลศิระจรเข้หน้า อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ด้านพื้นที่

การวิจัยนี้ดำเนินการศึกษาในพื้นที่ตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

1.4.2 ประชากรในพื้นที่

ตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อยมีประชากรทั้งสิ้น 9,604 คน แยกเป็นชาย 4,645 คน หญิง 4,959 คน

ตารางที่ 1-1 จำนวนหมู่บ้าน ครัวเรือนและจำนวนประชากรตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย

ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	จำนวนครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม
บ้านหัวคู้	1	2,524	1,636	1,773	3,409
บ้านคลองจรเข้	2	1,043	504	535	1,039
บ้านคลองจรเข้	3	619	464	489	953
บ้านคลองจรเข้	4	141	270	265	535
บ้านคลองจรเข้	5	94	166	162	328
บ้านคลองตันไทร	6	140	239	261	500
บ้านคลองมอญ	7	151	232	253	484
บ้านคลองบางนา	8	94	131	146	277
บ้านคลองปากน้ำ	9	138	215	207	422
บ้านคลองหนองงูเห่า	10	302	408	429	837
บ้านคลองไทรตามาก	11	93	137	168	305
บ้านคลองหลุมลำ	12	788	243	272	515
	รวม	6,127	4,645	4,959	9,604

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

1.4.3 ด้านระยะเวลา

ระยะเวลาศึกษาวิจัย 1 ปี ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2559 -กรกฎาคม 2560

1.4.4 ด้านเนื้อหา

เป้าหมายการวิจัยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะ โดยใช้หลักการ 3Rs (Reduce-Reuse-Recycle) ทำให้คนในชุมชนมีพฤติกรรมลดปริมาณขยะ เกิดการคัดแยกขยะ นำวัสดุเหลือใช้กลับไปใช้ใหม่หรือแปรรูปเพื่อใช้ประโยชน์ในด้านใดด้านหนึ่ง

1.4.5 เครือข่ายร่วมวิจัยเชิงปฏิบัติการ

- 1) ประชาชนจากชุมชน 12 หมู่บ้านของตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย
- 2) ชมรมผู้สูงอายุ ตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย
- 3) โรงเรียนในพื้นที่ ได้แก่ โรงเรียนปากคลองมอญและโรงเรียนวัดหัวคู้
- 4) วัดหัวคู้และวัดปากคลองมอญ
- 5) องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย
- 6) ผู้ประกอบการธุรกิจหอพัก บ้านจัดสรรในพื้นที่ตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย
- 7) สมาคมสตรีภาคพื้นแปซิฟิกและเอเชียอาคนเย์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์
- 8) กลุ่มรวมมิตร 2011
- 9) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ขยะรีไซเคิล หมายถึง วัสดุเหลือใช้ ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ (กรมควบคุมมลพิษ, 2550)

การมีส่วนร่วมจัดขยะ หมายถึง การร่วมมือของประชาชนตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อจัดการขยะของชุมชน 5 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหา การมีส่วนร่วมวางแผน การมีส่วนร่วมดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล

การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การสื่อสารของคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะออมทรัพย์ ตำบลศิระจรเข้ชั้น้อยและสมาชิก โดยสามารถกำหนดรูปแบบและเนื้อหาการสื่อสารเรื่องการจัดการขยะ การวางระบบบริหารงานและงบประมาณ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาแผนงานและนโยบายต่าง ๆ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็นด้านบวกของประชาชนตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีต่อการจัดจัดการขยะของชุมชน

การใช้ประโยชน์ หมายถึง ประโยชน์ที่ประชาชนตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ได้รับต่อบุคคล ครอบครัวและชุมชน อาทิเช่น ความรู้การคัดแยกขยะ รายได้จากการขายขยะ ลดปริมาณขยะในครัวเรือน และการนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ใหม่ เป็นต้น

ผลกระทบ หมายถึง ผลที่เกิดต่อเนื่องจากการจัดการขยะของตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ทั้งผลกระทบต่อบุคคลและชุมชน อาทิเช่น จิตสำนึกในการคัดแยกขยะ ลดปริมาณขยะ ลดมลพิษด้านสิ่งแวดล้อม ลดแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์และแมลงนำโรค เป็นต้น

1.6 ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research) (อ้างในสุวิมล ว่องวานิช, 2548) โดยศึกษาการมีส่วนร่วมจัดการขยะของประชาชนตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย 5 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหา การมีส่วนร่วมวางแผน การมีส่วนร่วมดำเนินงาน การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการวิจัยเรื่อง “การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะชุมชน กรณีศึกษา ตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ” จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลรับผิดชอบการจัดการขยะในพื้นที่ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย สามารถนำผลจากการวิจัยไปใช้ในการแก้ไขปัญหาเรื่องการจัดการขยะของชุมชน โดยเป็นประโยชน์ในด้าน

1.7.1 ข้อมูลสถานการณ์และการจัดการขยะของตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

1.7.2 รูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะชุมชน ตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

1.7.3 ความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อธนาคารขยะออมทรัพย์

1.7.4 ผลกระทบของธนาคารขยะออมทรัพย์ที่มีต่อการจัดการขยะชุมชนตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

บทที่ 2

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเรื่อง การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะชุมชน กรณีศึกษาตำบลศิระจรเข้ น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ คณะผู้วิจัยใช้แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

- 2.1 แนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม
- 2.2 แนวคิดการสื่อสารชุมชน
- 2.3 แนวคิดด้านการจัดการขยะ
- 2.4 การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของชุมชนต่าง ๆ
- 2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม

2.1.1 ความหมายของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม

การสื่อสารแบบการมีส่วนร่วม (Participatory Communication) เป็นแนวคิดที่ผสมผสานระหว่างแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมและแนวคิดเรื่องการสื่อสาร

นิยามของสหประชาชาติ (1983) ระบุว่า การมีส่วนร่วม (Participation) คือกิจกรรมที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของการดำเนินโครงการ โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นวางแผนซึ่งประชาชนจะต้องระบุปัญหาและความต้องการ ขั้นปฏิบัติการ ขั้นประเมินผลตลอดจนขั้นบำรุงรักษา

การมีส่วนร่วมของประชาชนในประเทศไทยปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (2525-2529) เป็นต้นมา การมีส่วนร่วมของประชาชนเริ่มต้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่แต่ละคนมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องหรือสนใจ กิจกรรมที่มีส่วนร่วมต้องสัมพันธ์กับปัญหาและความต้องการ (ถวิลวดี บุรีกุล (2551: ออนไลน์)

การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมโดยสมัครใจของประชาชนต่อโครงการใดโครงการหนึ่งของโครงการสาธารณะต่าง ๆ รวมทั้งความรู้สึกตื่นตัวเพื่อรับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อโครงการพัฒนา ขณะเดียวกันก็สนับสนุนความคิดริเริ่มของคนในท้องถิ่น และให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการและร่วมรับผลประโยชน์ กระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ ในเรื่องที่จะมีผลกระทบ การระดมทรัพยากรท้องถิ่นและเสนอแนวทางแก้ไขใหม่ ๆ โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และประเมินผลตรวจสอบโครงการนั้น ๆ

อคิน รพีพัฒน์ (2547 : 49) ระบุว่าขั้นตอนการมีส่วนร่วมแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมริเริ่มโครงการ การมีส่วนร่วมวางแผนโครงการ การมีส่วนร่วมดำเนินโครงการ การมีส่วนร่วมรับผลที่เกิดจากโครงการและการมีส่วนร่วมประเมินผลโครงการ นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมยังอธิบายได้อีกหลายลักษณะดังนี้

1) การมีส่วนร่วมช่วยเหลือโดยสมัครใจของประชาชนต่อโครงการใดโครงการหนึ่งที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาแต่ไม่ได้มุ่งหวังให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงหรือวิจารณ์โครงการ

2) ประชาชนรู้สึกตื่นตัวที่จะทราบเรื่องความช่วยเหลือและตอบสนองโครงการ ขณะเดียวกันก็สนับสนุนความคิดริเริ่มของคนในท้องถิ่น

3) การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการและร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการและประเมินผลโครงการนั้นๆ

4) ประชาชนเข้าร่วมในกระบวนการตัดสินใจเรื่องที่จะมีผลกระทบ

5) ประชาชนมีสิทธิและหน้าที่ที่จะเข้าร่วมแก้ปัญหา มีความรับผิดชอบมากขึ้นที่จะตรวจสอบเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนการระดมทรัพยากรท้องถิ่นและเสนอแนวทางแก้ไขใหม่

6) การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่บุคคลหรือกลุ่มที่มีส่วนร่วมริเริ่มและได้พยายามดำเนินการตามความริเริ่มนั้น

7) การใช้ความพยายามเพิ่มความสามารถควบคุมทรัพยากรและระเบียบในสถาบันต่าง ๆ ในสภาพสังคมนั้น ๆ โดยกลุ่มที่ดำเนินการไม่ถูกควบคุมโดยทรัพยากรและกฎระเบียบต่าง ๆ

เงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนมี 3 ประการ ดังนี้

1) ต้องมีอิสระภาพ การเข้าร่วมต้องสมัครใจ ประชาชนมีอิสระที่จะเข้าร่วมหรือไม่ก็ได้

2) ต้องเสมอภาค ประชาชนที่เข้าร่วมจะต้องมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้เข้าร่วมคนอื่น ๆ

3) ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายจะต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมมี 3 ด้าน ดังนี้

1) มีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายชัดเจน

2) มีกิจกรรมเป้าหมายที่ต้องระบุรูปแบบและลักษณะของกิจกรรมให้ตัดสินใจ

3) มีบุคคลหรือกลุ่มเป้าหมาย ผู้เข้าร่วมอาจมาจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders)

ซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและลบ ทางตรงและทางอ้อม

การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ให้ความสำคัญ 3 ประเด็นดังนี้ (Servaes and et al. 1996 : 18)

1) การเข้าถึงสื่อ หมายถึง สิทธิในการเข้าถึงสื่อที่ให้บริการแก่ชุมชน รวมทั้งสิทธิในการเลือกรับรายการหรือมีส่วนร่วมในการเข้าไปจัดทำรายการในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่ตน อีกทั้งต้องมีช่องทางให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นต่อรายการต่าง ๆ

กาญจนา แก้วเทพ (2543) ได้กล่าวถึงอุปสรรคในการเข้าถึงสื่อ ว่าอาจจะจำแนกได้เป็นหลายมิติ คือ การเข้าถึงด้านกายภาพ การเข้าถึงด้านเศรษฐกิจและการเข้าถึงทางด้านวัฒนธรรม-สังคม

2) การมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะมีส่วนร่วมในการสื่อสารทุกระดับทั้งกระบวนการการผลิต การบริหารจัดการและการวางแผนระบบการสื่อสารต่าง ๆ ของชุมชน

3) การจัดการด้วยตนเอง หมายถึง กระบวนการตัดสินใจของประชาชนในชุมชนที่มีอำนาจและสิทธิในการตัดสินใจ ตั้งแต่เริ่มคิด กำหนดนโยบาย การวางแผน การลงทุน การกำหนดและการจัดสรรงบประมาณ เป็นต้น การจัดการด้วยตนเองเป็นการมีส่วนร่วมที่สำคัญและต้องค่อยเป็นค่อยไป

2.1.2 บทบาทของการสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม

การพัฒนาที่แท้จริงต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน การสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญและมีบทบาทเชื่อมโยงคนให้เข้ามามีส่วนร่วมดังนี้ (กาญจนา แก้วเทพ. 2543 : 52-59)

1) ต้องให้ประชาชนมาเกี่ยวข้องในกระบวนการสื่อสารทั้งในฐานะของผู้รับสารและผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนและผลิตเนื้อหาของสื่อ

2) ต้องเป็นการผลิตในท้องถิ่น บทบาทการสื่อสารที่มีต่อการมีส่วนร่วมอีกประการหนึ่งคือเรื่องเนื้อหา หากผลิตในท้องถิ่นจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดเพราะเกี่ยวข้องและเข้ากับบริบทของผู้รับสาร

จากสรุปบทสังเคราะห์โครงการปฏิบัติการสื่อสารของกลุ่มสื่อชุมชนมีข้อค้นพบดังนี้ (ดวงพร คำคุณวัฒน์ และคณะ. 2551: 172-173)

1) การทำงานแบบให้ชุมชนมีส่วนร่วมต้องให้คนในชุมชนเป็นหลักในการแก้ไขปัญหาของตนเอง องค์กรภายนอกหรือนักวิชาการทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุน ผู้นำชุมชนต้องมีบทบาทชักชวนสมาชิกให้เข้ามาร่วม

2) แต่ละชุมชนจะมีต้นทุนทางสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรบุคคลที่มีความสามารถหลายด้านและเป็นผู้เสียสละและมีจิตอาสา

3) นักวิจัยต้องปรับทัศนคติให้ยอมรับความเห็นที่แตกต่างและเชื่อมั่นว่าประชาชนสามารถพัฒนาชุมชนของตนเองได้ด้วยศักยภาพที่เขามีอยู่

4) หากประชาชนมีอิสระด้านการแสดงความคิดเห็น มีโอกาสร่วมคิด ร่วมมือ ร่วมรับผลผลประโยชน์จากโครงการและตรงกับความต้องการของชุมชนจะทำให้โครงการนั้นเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้จริง

โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ "การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะชุมชน กรณีศึกษา ตำบลศิระจรเข้ น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ" จะนำแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมและการสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมมาใช้ในการศึกษารูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์ที่ชุมชนตำบลศิระจรเข้ น้อย ใช้จัดการปัญหาขยะของชุมชนเพื่อให้เห็นมิติการทำงานในพื้นที่ที่เกิดขึ้นจริง

2.2 แนวคิดเรื่องการสื่อสารชุมชน

กาญจนา แก้วเทพและคณะ (2543) โดยได้ระบุนายละเอียดและรูปแบบของการสื่อสารภายในชุมชน มีรายละเอียดดังนี้

1) เป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Two-way communication) ที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถมีปฏิริยาโต้ตอบอยู่ตลอดเวลา ทั้งลักษณะเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ตลอดจนสถานะของผู้ส่งสารและผู้รับสารเปลี่ยนบทบาทอยู่ตลอดเวลา

2) ทิศทางการไหลของข่าวสาร (Flow of information) กระบวนทัศน์การสื่อสารเพื่อการพัฒนาแบบกระแสหลักมีทิศทางการไหลของข่าวสารเป็นไปอย่างจำกัดคือ มีการไหลจากเบื้องบนเช่นเจ้าหน้าที่รัฐไปสู่เบื้องล่างคือประชาชน แต่การสื่อสารชุมชนพบว่าการไหลของข่าวสารจะมีทิศทางที่หลากหลายและทุกทิศทุกทาง ทั้งจากบนลงล่าง (Top-down) จากล่างสู่บน (Bottom-up) และแบบแนวนอน (Horizontal) ข่าวสารอาจไหลจากรัฐไปสู่ชาวบ้าน จากสื่อมวลชนไปสู่ชุมชน ในเวลาเดียวกันชาวบ้านในชุมชนก็อาจส่งข่าวสารไปยังเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือมีการแลกเปลี่ยนติดต่อข่าวสารระหว่างกลุ่มชาวบ้านด้วยกัน

Pavelka (1978) ใช้เกณฑ์ทิศทางเป็นมุมมองโดยเพิ่มเรื่องการไหลของข่าวสารภายในชุมชน โดยมี 3 ทิศทาง ได้แก่ การไหลของข่าวสารจากสื่อภายนอกเข้ามาสู่ชุมชน การใช้สื่อเพื่อส่งสารเรื่องราวของชุมชนออกไปยังบุคคลภายนอกและการใช้การสื่อสารเพื่อกระตุ้นให้เกิดการสื่อสารภายในชุมชน เพื่อกระตือรือร้นความตระหนักเกี่ยวกับความต้องการและการแสดงออกที่เป็นของชุมชน

3) เป้าหมายของการสื่อสารชุมชน (Purpose) มีวิธีการและแง่มุมหลายแง่มุมที่จะกำหนดเป้าหมายของการสื่อสารเพื่อชุมชน การสื่อสารชุมชนเกี่ยวข้องกับกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

- ระดับชุมชนมีเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้เกี่ยวข้องในระดับคุณภาพชีวิตของชุมชน
- ระดับหน่วยงานนอกชุมชนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงองค์กรหรือหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาและการสื่อสาร
- ระดับสังคมส่วนรวมเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในระดับกว้าง

เป้าหมายการสื่อสารชุมชนกำหนดได้เป็น 3 เป้าหมายย่อย คือ

- 1) เพื่อถ่ายทอดข่าวสารข้อมูลและชักจูงใจ
- 2) เพื่อเป็นช่องทางแสดงออกตัวตนของชุมชน

3) เพื่อพัฒนาความเป็นตัวเองของบุคคล การสื่อสารชุมชนจะทำหน้าที่เป็นเวทีเรียนรู้ช่วยให้ศักยภาพของปัจเจกบุคคลได้พัฒนาอย่างเต็มที่

Windahl และคณะ (1992) ระบุหน้าที่ของการสื่อสารชุมชนไว้ดังนี้

1) หน้าที่แสดงออก บุคคลหรือกลุ่มสามารถแสดงความเป็นตัวของตัวเองออกมาเพื่อที่จะสร้างอัตลักษณ์ของตนเองได้

2) หน้าที่ทางสังคม คือการเข้าไปมีส่วนร่วมสื่อสารเพื่อสร้างความรู้สึกร่วมเป็นชุมชนเดียวกัน

3) หน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสาร ผู้ร่วมกระบวนการสื่อสารทุกคนได้แลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อความเข้าใจ ความรู้เรื่องการสื่อสารและการถ่ายทอดไปยังบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

4) หน้าที่ควบคุมปฏิบัติการ การสื่อสารจะเป็นช่องทางนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นของบุคคลและชุมชนได้ เนื่องจากการสื่อสารชุมชนเป็นการสื่อสารแบบสองทางที่มีขั้นตอนปฏิกริยาย้อนกลับ

กล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมและการสื่อสารในชุมชนถือว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการขยะที่เป็นปัญหาหลักในปัจจุบันของชุมชน ทั้งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านความรู้และความรับผิดชอบของชุมชน โดยแนวคิดด้านการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและการสื่อสารในชุมชนจะนำมาวิเคราะห์เรื่องการจัดการขยะของประชาชนตำบลศิระจรเข้้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

2.3 แนวคิดเรื่องการจัดการขยะ

2.3.1 ประเภทของขยะมูลฝอย

สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ (2558) ระบุไว้ว่า ขยะมูลฝอยหมายถึง เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัสดุ ถูพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถ้ามูลสัตว์ ซากสัตว์หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาดที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่นและหมายถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนหรือคร้วเรือนโดยขยะเกิดจากกิจกรรมในชีวิตประจำวันและเกิดขึ้นในสถานที่ต่าง ๆ โดยอาจแบ่งประเภทของขยะมูลฝอยชุมชนตามลักษณะทางกายภาพเป็น 4 ประเภท คือ

1) ขยะย่อยสลาย (Compostable waste) คือ มูลฝอยที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็วสามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น เศษอาหาร เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เป็นต้น ขยะย่อยสลายเป็นขยะที่มีปริมาณมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 64 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด

2) ขยะรีไซเคิล (Recyclable waste) หรือมูลฝอยที่ยังใช้ได้ คือ ของเสียบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้ซึ่งนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว พลาสติก กล่องเครื่องดื่มแบบยูเอชที กระจ่าง

เครื่องดื่ม เศษโลหะ เหล็ก อะลูมิเนียม เป็นต้น ขยะรีไซเคิลพบมากประมาณร้อยละ 30 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด

3) ขยะอันตราย (Hazardous waste) เป็นขยะที่ปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่าง ๆ ได้แก่ วัตถุพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง ไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นที่เป็นอันตรายต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อม ขยะอันตรายพบประมาณร้อยละ 3 ของขยะมูลฝอยทั้งหมด

4) ขยะทั่วไป (General waste) เป็นขยะมูลฝอยประเภทอื่นนอกเหนือจากขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิลและขยะอันตราย ขยะทั่วไปมีลักษณะที่ย่อยสลายยาก และไม่คุ้มค่าถ้าจะนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ท่อพลาสติกใสขุ่น ถุงพลาสติกบรรจุผงซักฟอก โฟม พอลียเอทีนอาหาร สำหรับขยะประเภทนี้มีปริมาณใกล้เคียงกับขยะอันตรายคือประมาณร้อยละ 3 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด

องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้น อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการยังไม่มีระบบเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยและสถานที่กำจัดที่ถูกหลักวิชาการ จึงกำจัดด้วยการนำไปทิ้งบ่อขยะที่ตำบลแพรกษา ปัจจุบันบ่อขยะแพรกษาอยู่ภายใต้การบริหารจัดการของบริษัท อีสเทิร์น เอเนอร์จี้ พลัส จำกัด และพบว่ายังมีขยะที่ยังใช้ประโยชน์ได้ เช่น ขยะรีไซเคิล ปะปนกับขยะประเภทอื่นที่นำไปทิ้ง ทั้งนี้ หากมีการจัดการที่ดีในชุมชนโดยเฉพาะด้านการคัดแยกขยะจะช่วยลดปริมาณขยะและงบประมาณในการจัดเก็บขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

2.3.2 แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยด้วยหลักการ 3Rs

กรมควบคุมมลพิษ (2558) กำหนดแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจรโดยเน้นรูปแบบของการวางแผนจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด คือ ลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องส่งเข้าไปทำลายด้วยระบบต่างๆ ให้เหลือน้อยที่สุด สามารถนำขยะมาใช้ประโยชน์โดยการใช้ซ้ำและแปรรูปเพื่อใช้ใหม่ (Reuse & Recycle) หลักการ 3Rs เป็นแนวทางที่นำมาใช้จัดการขยะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ใช้น้อยหรือลดการใช้ (Reduce) เป็นการใช้อย่างที่จำเป็นไม่ฟุ่มเฟือย เลือกใช้สินค้าที่มีอายุการใช้งานสูงการคิดก่อนซื้อสินค้าโดยพิจารณาทุกครั้งว่ามีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด หากซื้อมาใช้บรรจุภัณฑ์ที่เหลือสามารถนำกลับมาใช้ซ้ำหรือนำมาแปรรูปใช้ใหม่ได้หรือไม่

2) ใช้ซ้ำ (Reuse) คือการนำสิ่งของที่ใช้งานไปแล้วแต่ยังสามารถใช้งานได้มาใช้ซ้ำให้คุ้มค่าบำรุงรักษาให้มีอายุการใช้งานนาน ๆ หรือนำไปให้ผู้อื่นได้ใช้ประโยชน์ต่อหรือบริจาค เช่น บรรจุภัณฑ์ขวดแก้ว ก่อ่งกระดาษ เสื้อผ้า เป็นต้น

3) รีไซเคิลหรือแปรรูปใช้ใหม่ (Recycle) บรรจุภัณฑ์บางประเภทอาจใช้ซ้ำไม่ได้ เช่น หนังสือเก่า ขวดพลาสติก กระป๋องอะลูมิเนียม สามารถรวบรวมนำมาขายให้ร้านรับซื้อของเก่าเพื่อส่งไปโรงงานแปรรูปนำไปทำผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ โดยการรีไซเคิลหรือแปรรูปใช้ใหม่ที่มีประโยชน์ดังนี้

- 3.1) ประหยัดงบประมาณที่ต้องนำมาใช้จัดการขยะมูลฝอยซึ่งมีมูลค่าสูงหลายล้านบาท
- 3.2) ประหยัดพื้นที่รองรับและกำจัดขยะมูลฝอยและประหยัดพื้นที่ฝังกลบ
- 3.3) ประหยัดพลังงานและทรัพยากรธรรมชาติในกระบวนการผลิตเมื่อเปรียบเทียบกับการใช้วัตถุดิบใหม่
- 3.4) ลดต้นทุนผู้ประกอบการจากการนำวัสดุรีไซเคิลมาเป็นวัตถุดิบผลิตสินค้า
- 3.5) ลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ เมื่อเปรียบเทียบกับการนำขยะมูลฝอยไปฝังกลบหรือเผาในระบบเตาเผา
- 3.6) ทำให้เกิดอาชีพและเกิดรายได้ เช่น อาชีพคัดแยกขยะ พ่อค้าคนกลางที่จะช่วยรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตและแปรรูปสินค้าจากวัสดุเหลือใช้ ผู้จำหน่ายสินค้ารีไซเคิล เป็นต้น

2.3.3 นโยบายจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" กระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายให้ทุกจังหวัดดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยโดยดำเนินการโครงการ “จังหวัดสะอาด” ใช้กลไก “ประชารัฐ” สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง คือ บ้านเรือนของประชาชน มีเป้าหมายของทุกภาคส่วนในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง คือ บ้านเรือนของประชาชน มีเป้าหมายของทุกภาคส่วนในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง คือ บ้านเรือนของประชาชน มีเป้าหมายของทุกภาคส่วนในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง คือ บ้านเรือนของประชาชน มีเป้าหมายของทุกภาคส่วนในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง คือ บ้านเรือนของประชาชน

กระทรวงมหาดไทยได้จัดตั้ง “ศูนย์ปฏิบัติการประเทศไทยไร้ขยะ” และแต่งตั้ง “คณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการประเทศไทยไร้ขยะ” เป็นกลไกขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลและแผนปฏิบัติการฯ ประสานและบูรณาการการทำงานร่วมกันทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ โดยมีปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน

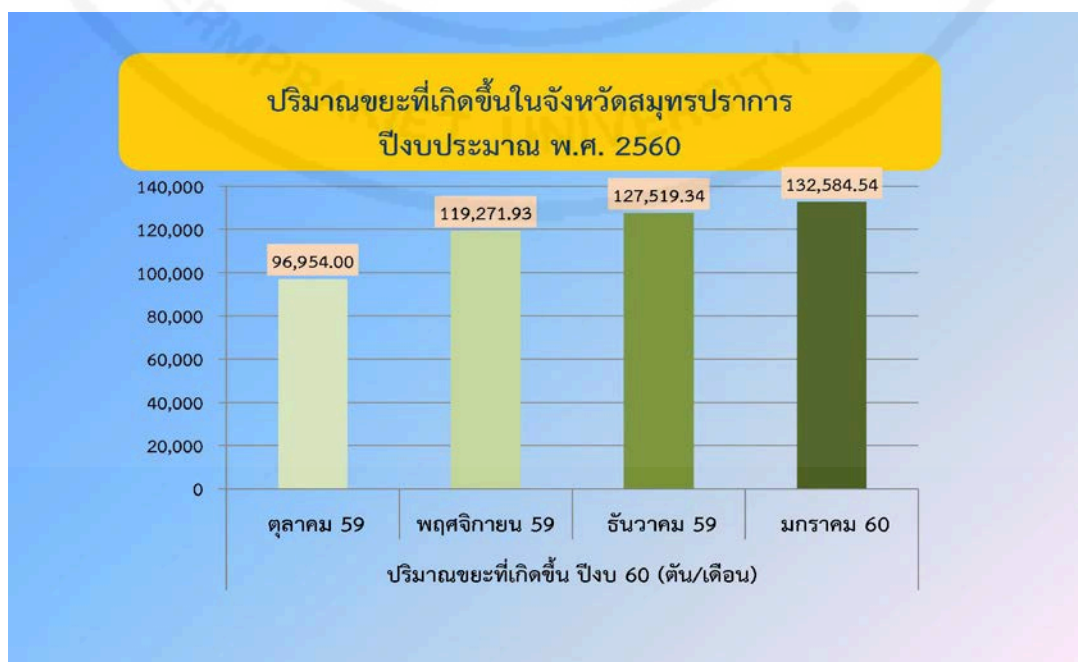
การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ในระดับพื้นที่ กระทรวงมหาดไทยได้สั่งการให้ทุกจังหวัดแจ้งไปยังองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เร่งดำเนินการตามกิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการประเทศไทยไร้ขยะระยะ 1 ปี อย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่การรณรงค์ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้และสร้างวินัยให้แก่ประชาชน ในการมีส่วนร่วมลดและคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทาง ตามหลักการ 3 R คือ ใช้น้อยลง ใช้ซ้ำและนำกลับมาใช้ใหม่ (3Rs: Reduce Reuse Recycle) ตลอดจนการพิจารณานำหมู่บ้านหรือชุมชนที่ประสบความสำเร็จมาเป็นแนวทางขยายผลสู่หมู่บ้านหรือชุมชนอื่นต่อไป และให้ครัวเรือน สถานที่ราชการ

สถานศึกษา สถานประกอบการภาคเอกชน และศาสนสถานดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอย ตามหลัก 3ช อย่างต่อเนื่อง แต่งตั้งแกนนำหรือผู้นำหมู่บ้านหรือชุมชน ตลอดจนกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชนในการขับเคลื่อนและติดตามความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้านหรือชุมชนในพื้นที่ กำหนดให้มีกฎกติกาหรือมาตรการทางสังคมเป็นข้อปฏิบัติร่วมกัน

ให้ทุกจังหวัดจัดประกวด “หมู่บ้าน/ชุมชนสะอาด” ตำบลละ 3 หมู่บ้าน และ “อำเภอสะอาด” จังหวัดละ 3 อำเภอ ตามหลักเกณฑ์การพิจารณาและตัวชี้วัดที่กระทรวงมหาดไทยได้กำหนด ซึ่งจะดำเนินการในช่วงเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม 2560 และในอนาคตจะประกวดจังหวัดสะอาดในระดับกลุ่มจังหวัดและระดับประเทศ ด้านการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานจังหวัดจะมีการติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงานมายังศูนย์ปฏิบัติการประเทศไทยไร้ขยะเป็นประจำทุกเดือนเพื่อสรุปผลการดำเนินงานเสนอคณะรัฐมนตรี

จังหวัดสมุทรปราการได้รับแนวนโยบายจากกระทรวงมหาดไทยมาดำเนินการในพื้นที่ของจังหวัด โดยสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าประชุมเพื่อชี้แจงนโยบาย "จังหวัดสะอาด" เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2560 โดยได้รายงานปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในจังหวัดสมุทรปราการ ปีงบประมาณ พ.ศ.2560 (เดือนตุลาคม 2559-เดือนมกราคม 2560) ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2-1

แผนภูมิที่ 2-1 แสดงปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในจังหวัดสมุทรปราการ ปีงบประมาณ พ.ศ.2560

โดยระบุให้มีตัวชี้วัดการทำงาน 4 ตัวชี้วัดและเน้นการมีส่วนร่วมของหมู่บ้านและชุมชน

แผนภูมิที่ 2-2 ตัวชี้วัดการดำเนินงานจังหวัดสะอาด

การจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีส่วนร่วมจากหมู่บ้าน/ชุมชน

แผนภูมิที่ 2-3 แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีส่วนร่วม

2.3.4 การจัดการขยะด้วยรูปแบบธนาคารรีไซเคิล

ข้อมูลจากกรมควบคุมมลพิษ ระบุว่าธนาคารขยะเป็นความบังเอิญของวิกฤตเศรษฐกิจ เมื่อปี 2540 ความคิดของธนาคารขยะเริ่มจากเจ้าหน้าที่ของ บริษัท วงษ์พาณิชย์ จำกัด ได้เห็นเด็กนักเรียน ในเทศบาลนครพิษณุโลกรวบรวมวัสดุรีไซเคิลมาขาย แล้วนำเงินที่ขายวัสดุเหล่านั้นมาฝากธนาคาร จึงมีความคิดว่า หากตั้งธนาคารขยะในโรงเรียนได้ก็สะดวกแก่เด็กนักเรียนมากขึ้น จึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมาปรึกษาเทศบาลนครพิษณุโลก และได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทดลองโครงการธนาคารขยะ เป็นครั้งแรกใน เมื่อปี พ.ศ. 2542 ณ โรงเรียนเทศบาลวัดพันปี อ.เมือง จ.พิษณุโลก เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนและคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมคัดแยกขยะรีไซเคิลแล้วนำไปขาย

ผลสำเร็จของธนาคารขยะต้นแบบแห่งแรก ได้ขยายผลไปสู่ชุมชนอื่น ๆ ธนาคารขยะ นอกเหนือจากมีส่วนช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยของชุมชนแล้ว ยังเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญแห่งหนึ่ง สำหรับเด็กๆ และคนในชุมชน การดำเนินงานธนาคารขยะก่อให้เกิดรูปแบบการเรียนรู้ เป็นเรื่องดี สำหรับชุมชน เพราะชุมชนเข้ามามีบทบาทดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมด้วยความสมัครใจ หากธนาคาร ขยะเป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็งจะช่วยแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชนได้

หลักการของธนาคารขยะรีไซเคิล

การจัดการขยะในรูปแบบธนาคารอาจมีชื่อเรียกต่างกันไป เช่น ธนาคารขยะรีไซเคิล หรือ ธนาคารขยะอ้อมทรัพย์ แต่เป็นแนวทางหนึ่งที่ได้รับการนิยมในการส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอย และจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง ธนาคารขยะรีไซเคิลอาจเริ่มต้นที่เยาวชนในโรงเรียนหรือสมาชิกภายใน ชุมชน ในการดำเนินงานอาจใช้โรงเรียนหรือที่ทำการของชุมชนเป็นสถานที่ทำการธนาคาร นักเรียน หรือสมาชิกในชุมชนสมัครเป็นสมาชิกของธนาคารขยะรีไซเคิล และนำขยะรีไซเคิลมาฝาก เจ้าหน้าที่ ธนาคารจะคัดแยกและชั่งน้ำหนักแล้วคำนวณเป็นจำนวนเงิน จากนั้นบันทึกลงสมุดคู่ฝาก โดยใช้ราคา ที่ประสานกับร้านรับซื้อของเก่า

ธนาคารขยะรีไซเคิลต้องมีระบบเอกสารบัญชีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สมุดสมาชิก สมุด ทะเบียนคุมเจ้าหน้าที่ สมุดสรุปการนำฝาก สมุดทะเบียนคุมเจ้าหน้าที่ สมุดเงินสด สมุดคู่ฝาก ใบนำฝาก ใบถอนเงิน โดยธนาคารขยะรีไซเคิลอาจมีสถานที่เก็บรวบรวมวัสดุรีไซเคิลหรือไม่ก็ได้ กรณีที่มี สถานที่จัดเก็บต้องสามารถเก็บรวบรวมขยะรีไซเคิลได้ ป้องกันแดดฝนได้ ถ้ามีพื้นที่เพียงพอควรแยก ประเภทขยะรีไซเคิลอย่างชัดเจนเป็นสี่ช่องทางสำหรับกระดาษ แก้ว พลาสติก และโลหะ/อโลหะ ใน กรณีที่ไม่มีสถานที่เก็บรวบรวม สามารถใช้วิธีการรับฝากตอนเช้าและให้ร้านรับซื้อของเก่ามารับซื้อใน ตอนบ่าย/ตอนเย็น ธนาคารขยะรีไซเคิลทำให้เกิดผลพลอยได้คือ สมาชิกจะมีรายได้จากการนำขยะ มาฝากกับธนาคาร ส่วนธนาคารก็มีรายได้จากการเป็นตัวแทนขายขยะรีไซเคิลให้กับร้านรับซื้อของเก่า และสามารถนำกำไรหลังหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการไปเป็นกองทุนเพื่อการศึกษา หรือสนับสนุน กิจกรรมอื่นๆ (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. ม.ป.ป.: 64-72)

วัตถุประสงค์ของธนาคารขยะรีไซเคิล

1. เพื่อให้สมาชิกเกิดจิตสำนึกคัดแยกขยะและรักษาสิ่งแวดล้อม
2. ช่วยลดปริมาณขยะและส่งเสริมความรู้เรื่องการคัดแยกขยะที่ถูกต้องเหมาะสม
3. ผลพลอยได้จากการตั้งธนาคารขยะมาตั้งเป็นกองทุนสนับสนุนการศึกษาหรือกิจกรรมอื่นๆ
4. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการขยะโดยสมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
5. เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีและเป็นต้นแบบในการจัดการขยะของชุมชน

ประโยชน์ของธนาคารขยะรีไซเคิล

1. สมาชิกเกิดความเข้าใจในคุณค่าของวัสดุบางประเภทที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายครั้ง หรือสามารถเปลี่ยนเป็นเงินได้
2. ฝึกนิสัยการออมของสมาชิก
3. ช่วยลดปริมาณการใช้ทรัพยากรและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
4. ช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อมทำให้สภาพแวดล้อมดีขึ้น
5. เพื่อให้มีจิตสำนึกในการคัดแยกขยะและรักษาสิ่งแวดล้อม
6. เพื่อนำผลพลอยได้มาเป็นกองทุนสนับสนุนการศึกษาหรือกิจกรรมอื่นๆ
7. เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีในการจัดการขยะของโรงเรียนหรือชุมชน
8. เพื่อให้สมาชิกในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
9. ส่งเสริมการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธนาคารขยะรีไซเคิล

คณะกรรมการธนาคาร เป็นบุคคลที่ทำหน้าที่บริหารจัดการธนาคาร ในทางปฏิบัติควรตั้งคณะกรรมการไว้สองชุด เพื่อสะดวกในการปฏิบัติงานและสามารถทำหน้าที่แทนกันได้ คณะกรรมการต้องมีการประชุมเพื่อเตรียมงาน เช่น การประชาสัมพันธ์วางแผนกำหนดวันและสถานที่เปิดธนาคารขยะรีไซเคิล การกำหนดระยะเวลาการรับฝากเวลาการขายขยะรีไซเคิล ฯลฯ และการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อเปิดธนาคารและการประเมินผลการดำเนินงาน

ผู้จัดการธนาคาร รับผิดชอบการดำเนินงานในภาพรวมของธนาคารขยะรีไซเคิล ประสานร้านรับซื้อของเก่าและดูแลเกี่ยวกับการเงินของโครงการพร้อมทั้งดูแลเอกสารเบิกจ่ายเงินซึ่งเอกสารทุกฉบับสามารถตรวจสอบได้

สมาชิก นำขยะรีไซเคิลมาฝาก

เจ้าหน้าที่คัดแยก คัดแยกและชั่งน้ำหนักขยะรีไซเคิลที่สมาชิกรนำมาฝาก

เจ้าหน้าที่จัดบันทึก รับผิดชอบการจดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับสมาชิกประเภทและปริมาณขยะรีไซเคิลเพื่อส่งต่อให้เจ้าหน้าที่คิดเงิน

เจ้าหน้าที่บัญชี ด้ดูแลรับผิดชอบเอกสารการเงินเช่น สรุปรายยอดการนำฝากของสมาชิกสรุปรายยอดรายรับรายจ่ายของธนาคารบันทึกยอดคงเหลือของชยะรีไซเคิล ฯลฯ โดยต้องบันทึกทุกวันที่เปิดทำการ

รูปแบบธนาคารชยะรีไซเคิลเป็นแนวทางหนึ่งที่ชุมชนศิระจรเข้้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ สามารถเลือกมาดำเนินการเพื่อจัดการชยะภายในชุมชนของตนเอง และใช้หลักการของการมีส่วนร่วมกับสมาชิกของชุมชนได้

2.4 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 รูปแบบการจัดการชยะในชุมชนต่าง ๆ

1) บ้านหัวหนอง ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ใช้ธนาคารชยะจัดการปัญหาชยะของชุมชน เริ่มต้นจากจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวางรูปแบบการจัดการและการดำเนินงานธนาคารชยะของชุมชน โดยให้ชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่มีส่วนร่วม หลังการดำเนินการประชาชนพึงพอใจต่อการจัดตั้งธนาคารชยะของหมู่บ้าน ต้องการให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพราะรู้จักวิธีคัดแยกชยะได้อย่างถูกต้อง ธนาคารชยะทำให้เข้ามามีส่วนร่วมจัดการปัญหาชยะของชุมชน สร้างรายได้ ช่วยลดปริมาณชยะ ชุมชนสะอาด ส่งเสริมให้ชุมชนมีจิตสำนึกต่อปัญหาและรับผิดชอบต่อชนร่วมกัน

ด้านการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ประชาชนมีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหามากที่สุด คือ เสนอให้มีการจัดตั้งกองทุนธนาคารชยะของชุมชน รองลงมาเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของธนาคารชยะในปีที่ผ่านมา และเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาชยะในชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมวางแผน ประชาชนมีส่วนร่วมระดับมากในด้านแสดงความคิดเห็นเพื่อวางแผนแก้ไขปัญหาของธนาคารชยะ และคัดเลือกคณะกรรมการธนาคารชยะ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงานมากที่สุดคือ คัดแยกชยะนำมาฝากธนาคารชยะ รองลงมาเสนอให้มีการปรับเปลี่ยนราคาซื้อขายชยะของธนาคารชยะให้มีความเหมาะสม

ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์มากที่สุด คือ สามารถคัดแยกชยะได้ถูกต้องมากขึ้น และรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายชยะด้านการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล คือ ร่วมประชุมกับคณะกรรมการธนาคารเพื่อประเมินผลการทำกิจกรรมของธนาคารชยะ ความพึงพอใจมากที่สุด คือ มีระบบการคัดแยกชยะแต่ละประเภทที่ชัดเจน ขั้นตอนการให้บริการเป็นระบบไม่ยุ่งยาก (สุนีรัตน์ ยั่งยืนและคณะ. 2556 : ออนไลน์)

2) ตำบลบ้านโสก อำเภอลำสนัก จังหวัดเพชรบูรณ์

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโสก อำเภอลำสนัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนโดยใช้รูปแบบธนาคารขยะ ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการขยะมูลฝอยในระดับน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโสก เปิดช่องทางให้ประชาชนมีส่วนร่วมเวทีประชาคมในชุมชนเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและให้เห็นความสำคัญของการคัดแยกขยะ มีส่วนร่วมจัดทำแผนงานการจัดการขยะ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมจัดการขยะมูลฝอย และเสนอแนะให้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโสกวางแผนรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมมือจัดการขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้น

ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับมาก โดยเห็นว่าประชาชนมีส่วนร่วมจัดตั้งธนาคารขยะ สถานที่หรือจุดซื้อขายขยะมูลฝอยในชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการคัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้งหรือกำจัด องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโสก ส่งเสริมการนำขยะที่ใช้แล้วนำกลับไปใช้ใหม่ ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมประชุม อบรม ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโสกจัดขึ้น แนะนำการคัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้ง

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นระดับปานกลาง โดยเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับการรายงานผลการดำเนินงานการจัดการขยะมูลฝอยต่อชุมชน มีการวางแผนและกำหนดเวลาในการติดตามประเมินผลจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโสกอย่างสม่ำเสมอ มีการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้สามารถลดปริมาณขยะได้ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแก้ไขปัญหาในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและแก้ไขปัญหาในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการจัดการขยะมูลฝอย (ดวงใจ ปินตามูล. 2555: ออนไลน์)

3) องค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิก อำเภอมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก

องค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิกจัดกระบวนการให้ประชาชนมีส่วนร่วมจัดการขยะมูลฝอยโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนในตำบลอรัญญิกให้ความสนใจเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการมากที่สุด เนื่องจากเข้าทำได้ง่ายกว่าด้านอื่น ๆ ปฏิบัติได้เอง เช่น การคัดแยกขยะ การนำมาใช้ใหม่ และประชาชนให้ความสนใจเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนน้อยที่สุด ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการตัดสินใจพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิกมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ น้อย เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนเพียงบางขั้นตอนเท่านั้น ด้านการดำเนินการมีการจัดสรรงบประมาณดำเนินการไม่เพียงพอ อีกทั้งประชาชนไม่เข้าใจในการจัดการขยะมูลฝอย ด้านรับผลประโยชน์ประชาชนยังไม่เห็นถึงความสำคัญของการรับผลประโยชน์ร่วมกันของชุมชน ด้าน

การติดตามประเมินผลประชาชนยังไม่เข้าใจในบทบาทของตนเองและยังไม่มี การแต่งตั้งกรรมการหรือ คณะทำงานติดตามประเมินผลทำให้การดำเนินการไม่ชัดเจน (วรรณ สมศรี. 2554: ออนไลน์)

4) ตำบลศรีสำราญ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ

การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลศรีสำราญ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ก่อนการจัดกิจกรรม ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในการกำจัดและคัดแยกขยะ ไม่มีภาชนะเก็บ รวบรวมขยะมูลฝอย ไม่ทราบประโยชน์ของการกำจัดและการคัดแยกขยะ ไม่ทราบวิธีการนำขยะมูล ฝอยมาใช้ใหม่ ไม่มีหน่วยของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมารับผิดชอบ ขาดยานพาหนะใน การเก็บขยะและขาดสถานที่ทิ้งและกำจัดขยะมูลฝอย

ชุมชนได้ร่วมการกำหนดแนวทางการแก้ไขโดยใช้รูปแบบการสื่อสาร คือ จัดอบรมและ ประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง ศึกษาดูงานวิธีการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ ประโยชน์ใหม่ ตั้งกฎระเบียบและข้อบังคับของหมู่บ้าน รับการสนับสนุนทั้งด้านวิชาการและ งบประมาณจากภาครัฐและองค์กรส่วนปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง จากผลการดำเนินการแก้ไขปัญหา ซึ่งเกิดจากกิจกรรมกระบวนการมีส่วนร่วม พบว่าชุมชนนำขยะมูลฝอยพวกที่สามารถย่อยสลายได้มา ทำปุ๋ยหมัก ทำน้ำหมักชีวภาพ จัดตั้งกองทุนรับซื้อของเก่าจำนวน 1 แห่ง และมีชาวบ้านร้อยละ 82 เข้าร่วมเป็นสมาชิกกองทุน (สมาน อารีย์. 2546: ออนไลน์)

5) อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยของอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ และระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน มีผลต่อทัศนคติของประชาชนใน การบริหารการกำจัดขยะมูลฝอยแตกต่างกัน ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา อาชีพและบุคคลที่ รับผิดชอบนำขยะไปทิ้ง มีผลต่อการมีส่วนร่วมบริหารการกำจัดขยะแตกต่างกัน ปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ รายได้ ลักษณะของที่อยู่อาศัยและการใช้ประโยชน์จากที่อยู่อาศัย มีผลต่อทัศนคติของประชาชน ในการบริหารการกำจัดขยะมูลฝอยและการมีส่วนร่วมในการบริหารการกำจัดขยะไม่แตกต่างกัน ผล การทดสอบสมมติฐานการรับรู้ข่าวสาร การกำจัดขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของ ประชาชนในการบริหารการกำจัดขยะมูลฝอยในระดับกลาง การรับรู้ความเข้าใจในเรื่องขยะมูลฝอยมี ความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนในการบริหารการกำจัดขยะมูลฝอยในระดับสูง ความรู้ความ เข้าใจในเรื่องขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการบริหารการกำจัดขยะ(นราธิป รัตน จันท์. 2554: ออนไลน์)

5) ตำบลไร่ส้ม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม จังหวัดเพชรบุรี บริหารจัดการขยะและเทคโนโลยีโดยการมี ส่วนร่วมของชุมชน มีการสร้างเครือข่ายคัดแยกขยะด้วยวิธีการสื่อสารแบบบอกปากต่อปาก การ พัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอย มีข้อเสนอให้ประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างเครือข่ายคัดแยกขยะ

อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการขยะชุมชน รมรungskให้คนในชุมชน แยกขยะจนเป็นนิสัย เปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมนำเสนอวิธีการจัดการขยะมูลฝอย รับรู้และ เรียนรู้วิธีการย่อยสลายขยะอย่างต่อเนื่อง พฤติกรรมการมีส่วนร่วมจัดการขยะมูลฝอยทางบก คือ การแยกขยะ ขวดน้ำพลาสติกและกระดาษ ทุกชนิด ส่วนทางลบก คือ การทิ้งขยะทุกชนิดลงบนพื้น ถนน แหล่งน้ำและที่สาธารณะและเทน้ำมันที่ใช้แล้วทิ้งลงในถังขยะและบนดิน ขาดจิตสำนึกที่ต้อง แยกประเภทขยะมูลฝอย ด้านการเลือกใช้เทคโนโลยีจัดการขยะมูลฝอย มีการใช้เครื่องสับย่อยสลาย ขยะเปียกและขยะแห้ง (ชนิตา เพชรทองคำและคณะ. 2554: ออนไลน์)

2.4.2 สภาพปัญหาด้านขยะมูลฝอยชุมชนและรูปแบบการจัดการขยะ

1) เทศบาลนครหาดใหญ่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมสำหรับเทศบาลนครหาดใหญ่เมืองประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ คือ การคัดแยกขยะมูลฝอย การนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ใหม่ เทคโนโลยีที่ใช้ใน ศูนย์คัดแยกและแปรรูปขยะมูลฝอย ศูนย์คัดแยกและแปรรูปขยะมูลฝอย เทศบาลและ ภาคเอกชน (ดิเรกฤทธิ์ ทวะกาญจน์. 2553: ออนไลน์)

2) องค์การบริหารส่วนตำบลโนนเมืองพัฒนา อำเภอตำบลขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

รูปแบบการจัดการการเก็บขยะชุมชนพบว่า สาเหตุของการทิ้งขยะไม่ถูกวิธีของประชาชนใน เขตองค์การบริหารส่วนตำบลโนนเมืองพัฒนา มาจากขาดความรู้ความเข้าใจรูปแบบการจัดการเก็บขยะมูล ฝอยและการคัดแยกขยะให้ถูกวิธี และขาดการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการ ขยะมูลฝอยในชุมชน กลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะองค์การบริหารส่วนตำบลโนนเมืองพัฒนา ประสานงานกับสาธารณสุขหรือสถานีอนามัยในเขตตำบลโนนเมืองพัฒนา เพื่อให้ความรู้กับ ประชาชนในชุมชน และแนะนำรูปแบบการจัดการการเก็บขยะมูลฝอยรวมถึงการคัดแยกขยะที่ สามารถนำกลับมาใช้งานได้ อีก หรือนำมาขายให้พ่อค้าคนกลางเพื่อหารายได้มาเสริมให้กับครัวเรือน ได้อีกหนึ่งทางหนึ่ง (ธนกฤต บวกขุนทด. 2553: ออนไลน์)

3) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

สภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยพบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่ เหมาะสม ปัญหาที่พบคือ กลิ่นเหม็นของกองขยะ ปัญหาแมลงวันและสัตว์นำโรคชนิดต่างๆ ปัญหา ควันจากการเผาขยะมูลฝอย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขามยังไม่มีแผนแม่บทและยังไม่มี การบริหารจัดการเกี่ยวกับขยะมูลฝอย แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองมีความเห็นร่วมกันว่าควรร่วมมือกันทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และควรให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วม รวมถึงการพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ที่จะก่อสร้างระบบการจัดการขยะมูลฝอย โดยองค์การบริหาร ส่วนตำบลหนองขามจะต้องจัดทำแผนแม่บทจัดการขยะมูลฝอยระยะยาว 5-10 ปี และแผนระยะยาว

หรือแผนประจำปีจะต้องให้สอดคล้องกับปัญหา ส่วนข้อเสนอแนะการจัดการขยะมูลฝอยองค์การบริหารส่วนตำบลหนองขามมีด้านการวางแผน ด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านกฎหมาย (ธงชัย ทองทวี. 2553 : ออนไลน์)

4) เทศบาลเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู ก่อนดำเนินการมีการจัดการขยะมูลฝอยยังไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลและมีขยะตกค้างในชุมชนเป็นจำนวนมาก แต่ละชุมชนช่วยกันหาแนวทางแก้ไขปัญหา ผู้วิจัยได้ดำเนินกิจกรรมเจ้าหน้าที่และประชาชนทั่วไปด้วยรูปแบบ (1) อบรมเจ้าหน้าที่เก็บขยะ (2) ปรับเปลี่ยนเส้นทางการเก็บขนขยะ (3) ปรับเปลี่ยนการเก็บขนขยะตามชุมชนต่าง ๆ (4) เพิ่มจำนวนถังขยะและหาจุดวางถังขยะใหม่ให้เหมาะสม (5) จัดประกวดชุมชนดีเด่นด้านความสะอาดและสิ่งแวดล้อม ผลการดำเนินกิจกรรมผู้นำและประชาชนในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องขยะเพิ่มขึ้น มีทัศนคติที่ดีส่งผลให้การปฏิบัติงานมีความร่วมมือกำจัดขยะมูลฝอย ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยลดลงและสิ่งแวดล้อมในชุมชนดีขึ้น (สุลักษณ์ นิสัยนต์. 2541: ออนไลน์)

2.4.3 การศึกษาความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมของประชาชนด้านการจัดการขยะ

พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านไผ่ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น พบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับดี มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับน้อยและการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับดี และ 2) พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ ประชาชนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยด้านการลดการเกิดขยะ การนำกลับมาใช้ใหม่ และการคัดแยกประเภทขยะอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยและการคัดแยกขยะมูลฝอย คือ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและการมีส่วนร่วมจัดการขยะมูลฝอย (นนทยา ศิริคุณและคณะ. 2549 : ออนไลน์)

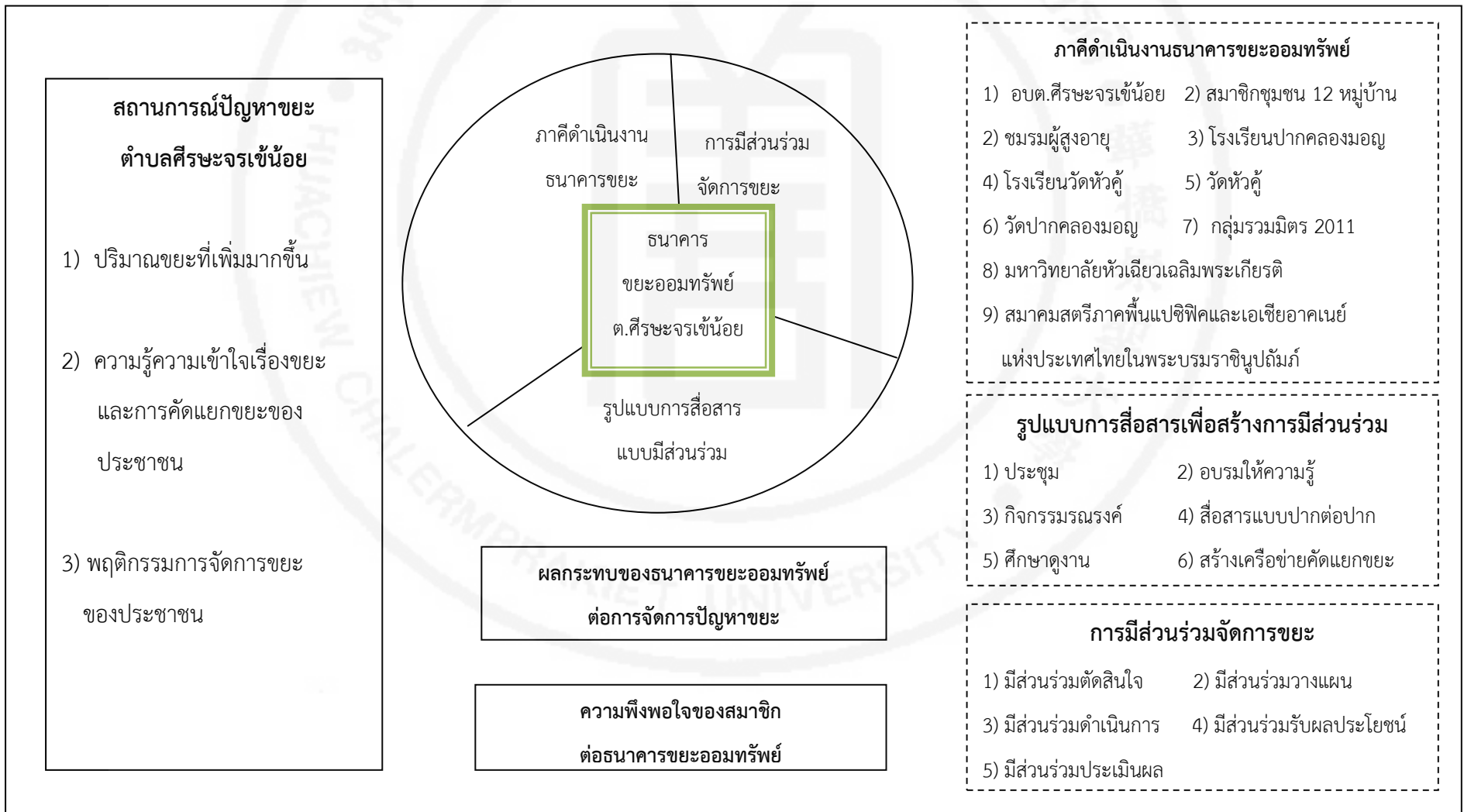
การศึกษาความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลแม่จันจัว อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย พบว่า ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมอยู่ระดับปานกลาง ส่วนทัศนคติและพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมอยู่ระดับดี เมื่อเปรียบเทียบความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย พบว่าผู้ที่มีอายุ การศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกันมีความรู้ที่แตกต่าง ส่วนเพศและรายได้ที่แตกต่างมีความรู้ที่ไม่แตกต่างกัน ผู้ที่มีการศึกษาและรายได้ที่แตกต่างมีทัศนคติที่แตกต่าง ส่วนเพศ อายุ อาชีพและรายได้ที่แตกต่างมีความรู้ที่แตกต่าง สำหรับการศึกษาค้นคว้าพบว่าความรู้และทัศนคติในการจัดการ

ขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย (เอกรินทร์ กลิ่นหอม. 2553 : ออนไลน์)

ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอยอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ด้านการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการเก็บค่าธรรมเนียมอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน ประชาชนที่มีประเภทของที่อยู่อาศัยแตกต่างกันและประชาชนที่มีรายได้ต่อครัวเรือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .001 ทั้ง 6 รายการ ส่วนประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน (สมศักดิ์ วรรัชกุล. 2550 : ออนไลน์)

2.5 กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะชุมชน กรณีศึกษาตำบลศิระจรเข้ น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

แผนภูมิที่ 2-4 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะชุมชน กรณีศึกษาตำบลศิระจรเข้ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ" เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีขั้นตอนการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียมการ 2) ขั้นดำเนินการ และ 3) ขั้นการประเมินผล

3.1) ขั้นเตรียมการ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในขั้นเตรียมการมี 2 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาปัญหาและประเด็นการจัดการขยะของชุมชน และ 2) การกำหนดปัญหา ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ รายละเอียดการดำเนินงาน การศึกษาปัญหาและประเด็นการจัดการขยะของชุมชน ประกอบด้วย ระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

(1) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม

ประเด็นที่สังเกต การกำหนดปัญหา คือ ปัญหาการจัดการขยะ รูปแบบและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมที่นำมาจัดการปัญหา ในการประชุมผู้นำชุมชนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล เครื่องมือการสังเกต คือ การจดบันทึก แบบสอบถาม ภาพถ่ายกิจกรรมและเครื่องบันทึกเสียง

การเก็บข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับพฤติกรรมจัดการขยะ สถานการณ์การจัดการขยะในชุมชน การมีส่วนร่วมจัดการขยะในชุมชน และการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชน

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลเชิงปริมาณที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูล ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพนำมาเรียบเรียงสรุปรายละเอียดตามประเด็นต่าง ๆ

(2) การประชุมระดมสมอง ประเด็นคือ การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม แนวทางการจัดการขยะด้วยรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์ เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2559 ณ วัดหัวคู้ วิทยากรผู้เข้าร่วมประกอบด้วย

1. นายสมพร เอี่ยมสะอาด	รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้
2. นางพรพรรณ สุนทรวงค์	ประธานชมรมผู้สูงอายุ
3. นางยุพา พุ่มเรือง	สมาชิกชมรมผู้สูงอายุ
4. นายทองม้วน ภู่นุชสาริกา	สมาชิกชมรมผู้สูงอายุ

5. รศ.ปิยกุล เลาว์ณย์ศิริ
คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
6. ผศ.รัตนา ทิมเมือง
รองคณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
7. นางมณฑิยา แพ่งสภา
นายกสมาคมสตรีภาคพื้นแปซิฟิกและเอเชียอาคเนย์แห่งประเทศไทยใน
พระบรมราชูปถัมภ์
8. นางสาวนัฐธิกา โส
ประธานฝ่ายพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สมาคมสตรีภาคพื้นแปซิฟิก
และเอเชียอาคเนย์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
9. นางประภา กิจจะนะ
ผู้จัดการสมาคมสตรีภาคพื้นแปซิฟิกและเอเชียอาคเนย์แห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์
10. นางสาวฉัตรศัน มาสว่างไพโรจน์ กลุ่มรวมมิตร 2011

(3) การสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้แทนจากภาคีดำเนินงานธนาคารขยะออมทรัพย์ ตำบลศิระจรเข้ น้อย จำนวน 17 คน ประกอบด้วย รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ น้อย รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ น้อย ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนจากหมู่บ้าน รวม 12 คน ผู้จัดการสมาคมสตรีภาคพื้นแปซิฟิกและเอเชียอาคเนย์ฯ ผู้แทนกลุ่มรวมมิตร 2011 ประเด็นที่สนทนากลุ่ม คือ สถานการณ์ขยะตำบลศิระจรเข้ น้อย กลไกการจัดการขยะชุมชนด้วยรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์ รูปแบบสื่อและการสื่อสารที่ควรนำมาใช้ร่วมกับการจัดการขยะ เก็บข้อมูลเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2559 ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ น้อย

(4) การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้อง ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับสถานการณ์ขยะของตำบลศิระจรเข้ น้อยและกระหนาบด้านต่าง ๆ รูปแบบการจัดการขยะที่ใช้ในปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคที่พบ การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อนำมาใช้กับการจัดการขยะชุมชนศิระจรเข้ น้อย ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย

1. นายสมชาย อยู่สบาย รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ น้อย
2. นายสมพร เอี่ยมสะอาด รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ น้อย
3. ดร.อมรรัตน์ หาญดี ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
4. นางอาภาพรรณ กันค้อย ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ น้อย

และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ น้อย หมู่ 11

5. นางสุกัญญา อยู่สบาย รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย หมู่ 11

(5) การสำรวจเชิงปริมาณเพื่อสำรวจสถานการณ์และพฤติกรรมการจัดการขยะ จากข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย 12 หมู่ มีจำนวนประชากร 9,604 คน การสำรวจเชิงปริมาณได้สุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 2 ของประชากร จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูล 200 ตัวอย่าง ดำเนินการในเดือน กรกฎาคม 2559

คณะผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการขยะ สถานการณ์การจัดการขยะในชุมชน การมีส่วนร่วมจัดการขยะในชุมชน แบบสอบถามมี 4 ส่วน

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 10 ข้อ
- ส่วนที่ 2 พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะ จำนวน 12 ข้อ
- ส่วนที่ 3 สถานการณ์การจัดการขยะในชุมชน จำนวน 12 ข้อ
- ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมจัดการขยะชุมชน จำนวน 7 ข้อ

ตารางที่ 3-1 จำนวนหมู่บ้าน ครัวเรือนและจำนวนประชากร

ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	จำนวนครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม
บ้านหัวคู้	1	2,524	1,636	1,773	3,409
บ้านคลองจรเข้	2	1,043	504	535	1,039
บ้านคลองจรเข้	3	619	464	489	953
บ้านคลองจรเข้	4	141	270	265	535
บ้านคลองจรเข้	5	94	166	162	328
บ้านคลองตันไทร	6	140	239	261	500
บ้านคลองมอญ	7	151	232	253	484
บ้านคลองบางนา	8	94	131	146	277
บ้านคลองปากน้ำ	9	138	215	207	422
บ้านคลองหนองงูเห่า	10	302	408	429	837
บ้านคลองไทรตามาก	11	93	137	168	305
บ้านคลองหลุมลำ	12	788	243	272	515
	รวม	6,127	4,645	4,959	9,604

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

3.2) ขั้นตอนการ

การวิจัยเรื่อง "การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะชุมชน กรณีศึกษาดำบลศิระจรเข้ชั้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ" ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (participatory action research) ขั้นตอนการมีขั้นตอนสำคัญคือ การจัดตั้งและดำเนินงานธนาคารขยะออมทรัพย์โดยอาศัยการมีส่วนร่วม มีรายละเอียด ดังนี้

1) ประชุมระดมสมอง โดยมีผู้แทนของหน่วยงานจากข้อตกลงความร่วมมือ 10 องค์กร ที่ทำร่วมกับมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเมื่อปี 2557 ร่วมเป็นภาคีดำเนินงานธนาคารขยะออมทรัพย์ หน่วยงานต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) องค์กรบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย 2) ผู้นำชุมชนจาก 12 หมู่บ้าน 2) ชมรมผู้สูงอายุ 3) โรงเรียนปากคลองมอญ 4) โรงเรียนวัดหัวคู้ 5) วัดหัวคู้ 6) วัดปากคลองมอญ 7) กลุ่มรวมมิตร 2011 8) สมาคมสตรีภาคพื้นแปซิฟิกและเอเชียอาคเนย์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ และ 9) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ประเด็นของการประชุม คือ การจัดการขยะภายในชุมชนด้วยรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์ รูปแบบกิจกรรมของธนาคารขยะออมทรัพย์ การมีส่วนร่วมจัดการขยะในด้านต่าง ๆ คือ 1) มีส่วนร่วมตัดสินใจ 2) มีส่วนร่วมวางแผน 3) มีส่วนร่วมดำเนินการ 4) มีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ 5) มีส่วนร่วมประเมินผล และได้จัดประชุมเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2559 ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย

2) ประชุมร่วมกับชมรมผู้สูงอายุตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย เพื่อสื่อสารสร้างการรับรู้เรื่องการจัดการขยะในแบบรูปธนาคารขยะออมทรัพย์ และการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกชมรมสมัครเป็นสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์เพื่อการจัดการขยะในครัวเรือน โดยคัดแยกขยะรีไซเคิลและนำมาฝากธนาคารขยะเพิ่มรายได้ จัดประชุมเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2559 ณ ศาลาอเนกประสงค์วัดหัวคู้

3) ประชุมคณะกรรมการธนาคารขยะออมทรัพย์ เพื่อกำหนดโครงสร้าง บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของธนาคารขยะออมทรัพย์ การรับสมัครสมาชิก กำหนดวันรับซื้อขยะ การรวบรวมขยะ การทำบัญชี และการขายขยะ กำหนดวิธีการสื่อสารโดยให้คณะกรรมการแจ้งข้อมูลข่าวสารในหมู่บ้าน กำหนดรูปแบบการประชาสัมพันธ์ธนาคารขยะฯ การดำเนินงานมีการประชุมคณะกรรมการรวม 4 ครั้ง ดังนี้

- 1) วันที่ 12 เมษายน 2559 ณ องค์กรบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย
- 2) วันที่ 24 พฤษภาคม 2559 ณ องค์กรบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย
- 3) วันที่ 20 มกราคม 2560 ณ องค์กรบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย
- 4) วันที่ 28 พฤษภาคม 2560 ณ วัดหัวคู้

4) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม คณะผู้วิจัยได้เข้าไปร่วมในกิจกรรมการดำเนินงานของธนาคารขยะร่วมกับคณะกรรมการฯ ตั้งแต่การเปิดรับสมัคร การรับซื้อ การคัดแยกขยะ การรวบรวมขยะ การทำบัญชี และการขายขยะ ซึ่งจะสังเกตรูปแบบการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ

สมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์ ทุกวันที่ 28 ของแต่ละเดือน ณ วัดหัวคู้ เริ่มตั้งแต่เดือนเมษายน 2559 ซึ่งเป็นเดือนแรกที่เปิดธนาคารขยะออมทรัพย์ จนถึงเดือนพฤษภาคม 2560

(5) ออกแบบและจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ธนาคารขยะออมทรัพย์และให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ใบปลิว ป้ายไวเนล ป้าย X-Stand สติกเกอร์ ตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการ

(6) อบรมให้ความรู้เรื่อง “การสร้างมูลค่าเพิ่มจากการแยกขยะ” แก่นักเรียนโรงเรียนวัดหัวคู้ และโรงเรียนปากคลองมอญ ที่เป็นกลุ่มเยาวชนในพื้นที่ดำเนินการ เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2559 และวันที่ 22-24 พฤษภาคม 2560

(7) จัดกิจกรรมอบรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการคัดแยกขยะที่ต้นทางในรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์ เพื่อให้ความรู้เรื่องคัดแยกขยะ เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2560

(8) จัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะ การมีส่วนร่วมกับธนาคารขยะออมทรัพย์ ณ ตลาดศรีวารี เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2560

(9) จัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะ การมีส่วนร่วมกับธนาคารขยะออมทรัพย์ ณ หมู่บ้านพรทิพย์ เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2560

3.3 ขั้นตอนการประเมินผล

การประเมินผลเป็นการติดตาม ตรวจสอบและปรับปรุง รวมทั้งการแก้ไขระหว่างการทำงานวิจัย คณะผู้วิจัยและชุมชนจะร่วมกันหาทางปรับปรุงแก้ไขโดยอาศัยข้อมูลจากทุกฝ่าย แล้วนำมาปรับให้เหมาะสมเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย ขั้นตอนนี้คณะผู้วิจัยจะดำเนินการดังนี้

1) การสำรวจเชิงปริมาณ เพื่อสำรวจความพึงพอใจของสมาชิกที่เข้าร่วมธนาคารขยะออมทรัพย์ ความคิดเห็นด้านประโยชน์และผลกระทบจากการจัดตั้งธนาคารขยะออมทรัพย์ ในตำบลศีร์ษะจรเข้ชั้นน้อย แบบสอบถามดำเนินการจัดเก็บหลังดำเนินโครงการ แบบสอบถามประกอบด้วย

ส่วนที่ 1	คำถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน 10 ข้อ
ส่วนที่ 2	พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะในครัวเรือน	จำนวน 4 ข้อ
ส่วนที่ 3	การมีส่วนร่วมจัดการขยะในชุมชน	จำนวน 12 ข้อ
ส่วนที่ 4	ความพึงพอใจต่อธนาคารขยะออมทรัพย์	จำนวน 6 ข้อ
ส่วนที่ 5	ประโยชน์และผลกระทบจากการจัดตั้งธนาคารขยะออมทรัพย์	

ในตำบลศีร์ษะจรเข้ชั้นน้อย จำนวน 10 ข้อ

คำถามในแบบสอบถามหลังดำเนินโครงการ ส่วนที่ 1-3 เป็นแบบเลือกตอบ ส่วนที่ 4 และส่วนที่ 5 เป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือพึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อยและพึงพอใจน้อยที่สุด นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถามต่างๆ มาตรวจสอบ

ความสมบูรณ์ของข้อมูล ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) สัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลศีร์ษะจรเข้ชั้นน้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 3 คน คือ 1) นายสมชาย อยู่สบาย รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศีร์ษะจรเข้ชั้นน้อย 2) นายสมพร เอี่ยมสะอาด รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศีร์ษะจรเข้ชั้นน้อย 3) ดร.อมรรัตน์ หาญดี้อะ ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลศีร์ษะจรเข้ชั้นน้อย

3) ประชุมติดตามและประเมินผล โดยมีคณะกรรมการธนาคารชยะออมทรัพย์ สมาชิกธนาคารชยะออมทรัพย์ สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเข้าร่วม จำนวน 15 คน เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2560 โดยมีประเด็นการประชุมคือ กลไกการพัฒนาเพื่อการจัดการขยะของชุมชน ปัญหาและอุปสรรคที่พบและการแก้ไข แนวปฏิบัติที่ดีจากการดำเนินงานธนาคารชยะออมทรัพย์แบบมีส่วนร่วม แนวทางการสร้างความยั่งยืนให้แก่ธนาคารชยะออมทรัพย์

ข้อมูลเชิงคุณภาพ นำมาเรียบเรียงสรุปรายละเอียด ตามประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ปัญหาและสถานการณ์การจัดการขยะในชุมชน การสื่อสารที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน รูปแบบการดำเนินการของธนาคารชยะออมทรัพย์ สรุปผลการดำเนินงานของธนาคารชยะออมทรัพย์ ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินของธนาคารชยะออมทรัพย์และการวางแผนแก้ไขปัญหา นำมารวบรวมวิเคราะห์และสังเคราะห์นำเสนอตามประเด็นที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการวิจัย

บทที่ 4 ผลการศึกษา

4.1 รายงานผลการศึกษาระดับเตรียมการ

4.1.1 ผลการศึกษาศถานการณ์และการจัดการขยะของตำบลศิระจรน้อย

อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ตำบลศิระจรน้อยตั้งอยู่ที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอบางเสาธง ระยะทางประมาณ 15 กิโลเมตร ตำบลศิระจรน้อยมีพื้นที่ 15,055 ไร่ หรือ 24.10 ตารางกิโลเมตร พื้นที่เขตการปกครองแบ่งเป็น 12 หมู่บ้าน มีประชากร 11,667 คน แรงงาน (องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรน้อย. 2559 : ออนไลน์) เป็นเขตที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว เนื่องจากอยู่ใกล้ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ สามารถเดินทางได้สะดวกรวดเร็ว จึงทำให้เกิดการขยายของพื้นที่เข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม มีสถานประกอบการและธุรกิจต่าง ๆ มากขึ้น มีแรงงานเคลื่อนย้ายเข้ามาในพื้นที่ ในพื้นที่ของชุมชนเกิดธุรกิจหอพักและหมู่บ้านจัดสรรเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้มีประชากรต่างพื้นที่เข้ามาพำนักอาศัย การเข้ามาทำงานของคนนอกพื้นที่ทำให้เกิดประชากรแฝงมากขึ้น ครึ่งหนึ่งของประชากรในพื้นที่ และสิ่งที่ตามมาคือปัญหาปริมาณขยะที่มากขึ้น

การดำเนินโครงการวิจัยเรื่องการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะชุมชน กรณีศึกษาตำบลศิระจรน้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ" ได้สำรวจสถานการณ์ด้านการจัดการขยะในพื้นที่ ใช้การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ มีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลศิระจรน้อย จำนวน 200 ตัวอย่าง เก็บข้อมูลเมื่อเดือนกรกฎาคม 2559

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 65.5 โดยกระจายช่วงอายุตั้งแต่ 15 ปีจนถึง 60 ปีขึ้นไป ดังแสดงในตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศและช่วงอายุ

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	69	34.5
หญิง	131	65.5
ช่วงอายุ		
15-20 ปี	21	10.5
21-30 ปี	35	17.5
31-40 ปี	31	15.5
41-50 ปี	37	18.5
51-60 ปี	38	19.0
60 ปีขึ้นไป	38	19.0

ตารางที่ 4-2 แสดงจำนวนและร้อยละลักษณะการอยู่อาศัยในชุมชนศิระจรเข้้น้อย

ลักษณะการอยู่อาศัยในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
เป็นภูมิลำเนาเดิมอยู่มาตั้งแต่เกิด	130	65.0
ย้ายมาจากถิ่นอื่นหรือจังหวัดอื่น	60	35.0
รวม	200	100.0

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 65 ระบุว่าตำบลศิระจรเข้้น้อยเป็นภูมิลำเนาเดิม

ตารางที่ 4-3 แสดงจำนวนและร้อยละระยะเวลาที่อาศัยในตำบลศิระจรเข้้น้อย

ระยะเวลาที่อาศัยในตำบลศิระจรเข้้น้อย	จำนวน	ร้อยละ
1-3 ปี	14	7.0
4-6 ปี	14	7.0
7-9 ปี	13	6.5
10-12 ปี	7	7.0
13-15 ปี	17	8.5
15 ปีขึ้นไป	135	67.5
รวม	200	100.0

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 67.5 อาศัยในตำบลศิระจรเข้้น้อยระยะเวลามากกว่า 15 ปี

ตารางที่ 4-4 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะที่พักอาศัย

ลักษณะที่พักอาศัย	จำนวน	ร้อยละ
บ้านของตนเอง	167	83.5
บ้านเช่า	23	11.5
ห้องเช่า / อพาร์ทเมนต์ / คอนโด	10	5.0
รวม	200	100.0

ด้านลักษณะของที่พักอาศัย ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 83.5 มีบ้านของตนเองในตำบล ศีระขจรเขื่อน้อยและร้อยละ 11.5 มีที่พักอาศัยเป็นบ้านเช่า

ตารางที่ 4-5 แสดงจำนวนและร้อยละของการพักอาศัย

การพักอาศัย	จำนวน	ร้อยละ
เป็นเจ้าของบ้าน	121	60.5
เป็นผู้เช่า / ผู้อาศัย	79	39.5
รวม	200	100.0

สถานภาพการพักอาศัยในที่พัก ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 60.5 ระบุว่าเป็นเจ้าของบ้าน

ตารางที่ 4-6 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนสมาชิกในบ้าน

จำนวนสมาชิกในบ้าน	จำนวน	ร้อยละ
3-4 คน	84	42.0
5-6 คน	58	29.0
1-2 คน	35	17.5
มากกว่า 6 คน	23	11.5
รวม	200	100.0

ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 42 ระบุว่าในบ้านมีสมาชิกประมาณ 3-4 คน และร้อยละ 29 ให้ข้อมูลว่าภายในบ้านมีสมาชิกประมาณ 5-6 คน

ตารางที่ 4-7 จำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
ป.4	51	25.5
ป.6	27	13.5
ม.3	44	22.0
ม.6 /ปวช.	38	19.0
ปวส.	14	7.0
ปริญญาตรี	22	11.0
สูงกว่าปริญญาตรี	4	2.0
รวม	200	100.0

ด้านระดับการศึกษาสูงสุดผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 25.5 มีระดับการศึกษาสูงสุดชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รองลงมาร้อยละ 22 ระดับการศึกษาสูงสุดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตารางที่ 4-8 แสดงจำนวนและร้อยละของการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับจ้าง /ทำงานโรงงาน	54	27.0
เกษตรกรกรรม	50	25.0
ค้าขายหรือประกอบธุรกิจ	39	19.5
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	12	15.0
พนักงานบริษัทเอกชน	30	15.0
นักเรียน / นักศึกษา	15	7.5
รวม	200	100.0

ด้านการประกอบอาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 27.0 ระบุว่าประกอบอาชีพรับจ้าง /ทำงานโรงงาน รองลงมาร้อยละ 25 ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม

ตารางที่ 4-9 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 9,000 บาท	80	40.0
9,001-15,000 บาท	79	39.5
15,000-20,000 บาท	22	11.0
20,001-30,000 บาท	10	5.0
30,000 บาท ขึ้นไป	9	4.5
รวม	200	100.0

ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 40.0 มีรายได้น้อยกว่าเดือนละ 9,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 39.5 มีรายได้เฉลี่ยประมาณเดือนละ 9,001-15,000 บาท

2) พฤติกรรมด้านการจัดการขยะและการคัดแยกขยะ

พฤติกรรมการจัดการขยะของกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจในตำบลศิระจรเข้้น้อยได้สำรวจในเรื่องหน้าที่การจัดการขยะในชุมชนและการคัดแยกขยะ

ตารางที่ 4-10 แสดงจำนวนและร้อยละของความเห็นเรื่องหน้าที่จัดการขยะในชุมชน

หน้าที่จัดการขยะในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
อบต. / ภาครัฐ	101	50.5
ตัวเรา	97	48.5
ภาคเอกชน	2	1.0
รวม	200	100.0

ตารางที่ 4-10 สอบถามเรื่องหน้าที่ของการจัดการขยะในชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 50.5 ตอบว่าเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่รัฐ และร้อยละ 48.5 ระบุว่าหน้าที่จัดการขยะเป็นของตัวเรา

ตารางที่ 4-11 แสดงจำนวนและร้อยละภาชนะรองรับขยะในครัวเรือน

ภาชนะที่รองรับขยะในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
ถังขยะใบเดียว	138	69.0
แยกขยะย่อยสลายและขยะรีไซเคิล	62	31.0
รวม	200	100.0

ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 69 ตอบว่าในครัวเรือนมีถังขยะใบเดียว ร้อยละ 31 ระบุว่าในครัวเรือนแยกภาชนะรองรับขยะย่อยสลายและขยะรีไซเคิล

ตารางที่ 4-12 แสดงจำนวนและร้อยละการจัดเก็บขยะขององค์การบริหารส่วนตำบล

การจัดเก็บขยะของ อบต.	จำนวน	ร้อยละ
ไม่แน่นอน	142	71.0
อาทิตย์ละ 1 ครั้ง	30	15.0
ทุกวัน	8	4.0
อาทิตย์ละ 2 ครั้ง	10	5.0
ไม่มีการจัดเก็บ	10	5.0

ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 71 ตอบว่า การจัดเก็บขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลมีระยะเวลาไม่แน่นอน ร้อยละ 15 ระบุว่าองค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บขยะเพียงอาทิตย์ละ 1 ครั้ง

ตารางที่ 4-13 แสดงจำนวนและร้อยละประเภทขยะในครัวเรือน

ประเภทขยะในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
ขยะย่อยสลายได้	167	83.5
ขยะรีไซเคิล	129	64.5
ขยะอันตราย	37	18.5

ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 83.5 ตอบว่าส่วนใหญ่ขยะในครัวเรือนเป็นขยะย่อยสลายได้ เช่น เศษผักผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เปลือกผลไม้ เป็นต้น และผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 64.5 ระบุว่าขยะในครัวเรือนเป็นประเภทรีไซเคิล เช่น แก้ว กระดาษ กระจังเครื่องดื่มพลาสติก เป็นต้น

ตารางที่ 4-14 แสดงจำนวนและร้อยละวิธีการจัดการขยะย่อยสลาย

วิธีการจัดการขยะย่อยสลาย	จำนวน	ร้อยละ
ทิ้งในถังขยะของ อบต.	105	52.5
เผา	52	26.0
ฝังกลบ	47	23.5
นำไปขายสร้างรายได้	23	11.5
ทิ้งลงคลอง	17	8.5

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 52.5 ตอบว่าขยะในครัวเรือนที่เป็นขยะย่อยสลายได้จะทิ้งในถังขยะองค์การบริหารส่วนตำบลและรอรถมาจัดเก็บ และร้อยละ 26 ระบุว่าใช้การเผากับขยะประเภทย่อยสลายได้

ตารางที่ 4-15 แสดงจำนวนและร้อยละวิธีการจัดการขยะรีไซเคิล

วิธีการจัดการขยะรีไซเคิล	จำนวน	ร้อยละ
นำไปขายสร้างรายได้	94	47.0
ทิ้งในถังขยะของ อบต.	89	44.5
เผา	36	18.0
ฝังกลบ	16	8.0
ทิ้งลงคลอง	1	0.5

ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 47 จัดการขยะรีไซเคิลด้วยการนำไปขายสร้างรายได้และร้อยละ 44.5 นำขยะรีไซเคิลในครัวเรือนทิ้งถังขยะองค์การบริหารส่วนตำบลและรอรถมาจัดเก็บ

ตารางที่ 4-16 แสดงจำนวนและร้อยละวิธีการจัดการขยะอันตราย

วิธีการจัดการขยะอันตราย	จำนวน	ร้อยละ
ทิ้งในถังขยะของ อบต.	113	56.5
ฝังกลบ	54	27.0
นำไปขายสร้างรายได้	27	13.5
เผา	23	11.5
ทิ้งลงคลอง	2	1.0

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 56.5 ตอบว่าขยะอันตรายในครัวเรือนจะทิ้งถังขยะองค์การบริหารส่วนตำบลและรอรถมาจัดเก็บ ร้อยละ 27 ระบุว่าจัดการขยะอันตรายด้วยการฝังกลบ

ตารางที่ 4-17 แสดงจำนวนและร้อยละพฤติกรรมแยกขยะของผู้ตอบแบบสอบถาม

พฤติกรรมแยกขยะของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
แยก	126	63.0
ไม่ได้แยก	74	37.0
รวม	200	100

ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 63 ตอบว่าขยะในครัวเรือนจะคัดแยกก่อนทิ้ง

ตารางที่ 4-18 แสดงจำนวนและร้อยละการทำหน้าที่แยกขยะในครัวเรือน

การทำหน้าที่แยกขยะในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
ทุกคนในบ้านช่วยกัน	96	48.0
หัวหน้าครอบครัว	19	9.5
แม่บ้าน	13	6.5
ตัวท่าน	9	4.5

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 48 ตอบว่าทุกคนในบ้านจะทำหน้าที่ช่วยกันคัดแยกขยะ

ตารางที่ 4-19 แสดงจำนวนและร้อยละประเภทขยะในครัวเรือนที่คัดแยกเป็นประจำ

ประเภทขยะในครัวเรือนที่คัดแยกเป็นประจำ	จำนวน	ร้อยละ
พลาสติก ขวดพลาสติก	120	60.0
ขวดแก้ว	70	35.0
ขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร	65	32.5
กระดาษ	55	27.5
โลหะ เช่น เหล็ก กระจกอลูมิเนียม	55	27.5

ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 60 ตอบว่าขยะในครัวเรือนที่คัดแยกเป็นประจำคือ พลาสติก ขวดพลาสติก รองลงมาร้อยละ 35 ตอบว่าขยะในครัวเรือนที่มีการคัดแยกเป็นประจำคือ ขวดแก้ว

ตารางที่ 4-20 แสดงจำนวนและร้อยละปัญหาที่ประสบเกี่ยวกับการจัดการขยะที่ผ่านมา

ปัญหาที่ประสบเกี่ยวกับการจัดการขยะที่ผ่านมา	จำนวน	ร้อยละ
ถังรองรับขยะมีน้อยหรือบางจุดไม่มีถังขยะ	113	56.5
ไม่มีความรู้เรื่องขยะและการแยกขยะ	70	35.0
รถมาเก็บขยะช้าหรือมาไม่สม่ำเสมอ	65	32.5
ไม่มีที่ทิ้งเนื่องจากบ้านอยู่ริมคลอง	39	19.5
ถังขยะเต็มจนล้น	33	16.5
คนในครอบครัวไม่ร่วมมือ	29	14.5
ไม่มีเจ้าหน้าที่มาจัดเก็บ	21	10.5

ตารางที่ 4-20 (ต่อ)

ปัญหาที่ประสบเกี่ยวกับการจัดการขยะที่ผ่านมา	จำนวน	ร้อยละ
คว้นจากการเผาบบกวนเพื่อนบ้าน	12	6.0
อื่น ๆ	38	19.0

ปัญหาที่ประสบเกี่ยวกับการจัดการขยะที่ผ่านมา ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 56.5 ตอบว่า ถึงรองรับขยะมีน้อยหรือบางจุดไม่มีถึงขยะรองลงมา ร้อยละ 35 ตอบว่าไม่มีความรู้เรื่องขยะและการแยกขยะ

ตารางที่ 4-21 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลข่าวสารหรือความรู้เรื่องการคัดแยกขยะที่เคยได้รับ

ข้อมูลข่าวสาร / ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะ ที่เคยได้รับ	จำนวน	ร้อยละ
วิทยุ/โทรทัศน์	114	57.0
เจ้าหน้าที่ อบต. / อสม.	78	39.0
หนังสือพิมพ์	37	18.5
อินเทอร์เน็ต	35	17.5
คนในครอบครัว	26	13.0
เพื่อนบ้าน	20	10.0
วารสาร / นิตยสาร	18	9.0
เพื่อนร่วมงาน	16	8.0
อื่น ๆ	7	3.5
ไม่เคยได้รับข้อมูล	18	9.0

ด้านข้อมูลข่าวสารหรือความรู้เรื่องการคัดแยกขยะที่เคยได้รับผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 57 ตอบว่าได้รับข้อมูลข่าวสารหรือความรู้เรื่องการคัดแยกขยะจากสื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์ รองลงมา ร้อยละ 39 ได้ข้อมูลข่าวสารหรือความรู้เรื่องการคัดแยกขยะจากเจ้าหน้าที่ อบต. หรือเจ้าหน้าที่ อสม.

3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การจัดการขยะในตำบลศีรษะจรเข้หน้า

ตารางที่ 4-22 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การจัดการขยะ

ข้อ	ประเด็น	ใช่	ร้อยละ	ไม่ใช่	ร้อยละ	ไม่แน่ใจ	ร้อยละ
1	ขยะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มถ้ารู้จักการคัดแยก	174	87.0	16	8.0	10	5.0
2	คนในชุมชนทุกคนต้องมีส่วนร่วมจัดการขยะ	169	84.5	18	9.0	13	6.5
3	จังหวัดสมุทรปราการมีปัญหาเรื่องขยะ	139	69.5	61	30.5	0	0.0
4	ตำบลศีรษะจรเข้หน้ามีปัญหาเรื่องขยะ	137	68.5	52	26.0	11	5.5
5	ท่านพึงพอใจสภาพแวดล้อมในชุมชนของท่าน	121	60.5	34	17.0	45	22.5
6	สภาพแวดล้อมที่ท่านอยู่สะอาดเป็นระเบียบ	120	60.0	39	19.5	41	20.5
7	ท่านเป็นคนหนึ่งที่สร้างปัญหาขยะในชุมชน	77	38.5	92	46.0	31	15.5
8	การแยกขยะเป็นเรื่องยุ่งยากเสียเวลา	55	27.5	105	52.5	22	11.0

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์การจัดการขยะ สามารถจำแนกได้ 3 กลุ่ม คือ

- 1) ผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าร้อยละ 80 เห็นว่าขยะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มถ้ารู้จักการคัดแยก (ร้อยละ 87) และ คนในชุมชนทุกคนต้องมีส่วนร่วมจัดการขยะ (ร้อยละ 84.5)
- 2) ผู้ตอบแบบสอบถามประมาณสองในสาม เห็นว่า จังหวัดสมุทรปราการมีปัญหาเรื่องขยะ (ร้อยละ 69.5) และ ตำบลศีรษะจรเข้หน้ามีปัญหาเรื่องขยะ (ร้อยละ 68.5) อย่างไรก็ตามผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนระบุว่า พึงพอใจสภาพแวดล้อมในชุมชนของตนเอง (ร้อยละ 60.5) และ สภาพแวดล้อมที่ตนเองอยู่สะอาดเป็นระเบียบ (ร้อยละ 60.0)
- 3) ผู้ตอบแบบสอบถามเพียงส่วนน้อยระบุว่าตนเองเป็นคนหนึ่งที่สร้างปัญหาขยะในชุมชน (ร้อยละ 38.5) และ การแยกขยะเป็นเรื่องยุ่งยากเสียเวลา (ร้อยละ 27.5)

4) ความสนใจเกี่ยวกับโครงการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนในตำบลศีระชะจรเข้่น้อย

ตารางที่ 4-23 แสดงจำนวนและร้อยละความสนใจเกี่ยวกับโครงการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนในตำบลศีระชะจรเข้่น้อย

โครงการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของตำบล ศีระชะจรเข้่น้อยที่อยากเข้าร่วมมากที่สุด	จำนวน	ร้อยละ
ธนาคารขยะออมทรัพย์	106	60.5
สหกรณ์รีไซเคิล	24	12.0
สหกรณ์ร้านค้ารีไซเคิล	19	9.5
ตลาดนัดรีไซเคิล	16	8.0
ไม่ตอบ	20	10.0
รวม	200	100.0

จากการสอบถามความสนใจที่มีต่อโครงการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนในตำบลศีระชะจรเข้่น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 60.5 สนใจโครงการจัดการสิ่งแวดล้อมในรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์มากที่สุด

ตารางที่ 4-24 แสดงจำนวนและร้อยละประสบการณ์เกี่ยวกับการเข้าร่วมอบรม ศึกษาดูงานเรื่องสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะ การใช้จุลินทรีย์ (EM)

ประสบการณ์เกี่ยวกับการเข้าร่วมอบรม ศึกษาดูงานเรื่องสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะ การใช้จุลินทรีย์ (EM)	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	137	68.5
เคย	49	24.5
ไม่ตอบ	14	7.0
รวม	200	100.0

ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 68.5 ตอบว่าไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเข้าร่วมอบรม ศึกษาดูงานเรื่องสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะหรือการใช้จุลินทรีย์ (EM)

ตารางที่ 4-25 แสดงจำนวนและร้อยละความสนใจเข้าร่วมอบรมเรื่องสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะ การใช้จุลินทรีย์ (EM)

ความสนใจเข้าร่วมอบรมเรื่องสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะ การใช้จุลินทรีย์ (EM)	จำนวน	ร้อยละ
สนใจ	120	60
ไม่สนใจ	62	31
ไม่ตอบ	18	9
รวม	200	100.0

ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 60 ตอบว่าสนใจเข้าร่วมอบรม ศึกษาดูงานเรื่องสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะหรือการใช้จุลินทรีย์ (EM)

ตารางที่ 4-26 แสดงจำนวนและร้อยละการรับทราบข้อมูลเรื่องธนาคารขยะออมทรัพย์

การรับทราบข้อมูลเรื่องธนาคารขยะออมทรัพย์	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ทราบ	138	69
ทราบ	46	23
ไม่ตอบ	16	8
รวม	200	100.0

จากการสอบถามเกี่ยวกับการรับทราบข้อมูลเรื่องธนาคารขยะออมทรัพย์ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการขยะในชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 69 ตอบว่ายังไม่ทราบหรือมีข้อมูลเกี่ยวกับธนาคารขยะออมทรัพย์ไม่มากนัก

ตารางที่ 4-27 แสดงจำนวนและร้อยละความสนใจเข้าร่วมโครงการจัดการขยะในรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์ ตำบลศีร์ษะจรเข้ร้อย

ความสนใจเข้าร่วมโครงการจัดการขยะในรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์ ตำบลศีร์ษะจรเข้ร้อย	จำนวน	ร้อยละ
สนใจ	111	55.5
ไม่สนใจ	69	34.5
ไม่ตอบ	20	10.0
รวม	200	100.0

จากการสอบถามความสนใจเข้าร่วมโครงการจัดการขยะในรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์ ตำบลศีระจรรย์น้อยผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 55.5 สนใจและประสงค์เข้าร่วมโครงการธนาคารขยะออมทรัพย์

นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะ ประเด็นหลักเป็นเรื่องถึงขยะที่มีน้อยหรือมีไม่เพียงพอ รถจัดเก็บขยะของ อบต. มีขนาดไม่ได้มาตรฐาน ระยะเวลาการจัดเก็บไม่สม่ำเสมอหรือไม่ตรงเวลาทำให้ขยะล้นถัง เสนอให้แต่ละชุมชนมีถังขยะแยกขยะต่างๆ มาตั้งตามจุดเพื่อสะดวกสำหรับผู้ทิ้งขยะและผู้เก็บ และควรมีจุดวางถังเพื่อรองรับขยะเฉพาะ เช่น ขยะอันตราย การให้ข้อมูลข่าวสารความรู้แต่ละชุมชนเรื่องการคัดแยกขยะ เป็นต้น

4.1.2 ข้อมูลสถานการณ์ขยะของชุมชนจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้นำชุมชน สะท้อนว่าปัญหาขยะเป็นปัญหาวิกฤติที่ชุมชนศีระจรรย์น้อยต้องรับมือ เนื่องจากชุมชนขยายตัวอย่างรวดเร็ว องค์การบริหารส่วนตำบลศีระจรรย์น้อยมีหน้าที่จัดเก็บขยะจากชุมชนแต่ทำไม่ได้ครอบคลุมเนื่องจากขาดสิ่งสนับสนุนเช่น รถ และเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ ทำให้เกิดปัญหาขยะตกค้าง พื้นที่ของชุมชนบางส่วนติดคลองทำให้การเก็บขยะทำได้ลำบาก จึงมีความคิดเรื่องการสร้างการมีส่วนร่วมด้านการจัดการขยะด้วยการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง

"สิ่งที่เราพยายามทำมากขึ้นคือการรณรงค์ให้ประชาชนคัดแยกขยะ เน้นเรื่องจิตสำนึกของประชาชนเรามีความพยายามจะทำธนาคารขยะมาหลายปีแล้วแต่ยังไม่สำเร็จเนื่องจากขาดความรู้และขาดความพร้อมหลายเรื่อง" (สมพร เอี่ยมสะอาด. 12 เมษายน 2559 : สัมภาษณ์)

"เราพยายามทำให้ปัญหาขยะตกค้างลดลงซึ่งเป็นงานที่ต้องสื่อสารกับประชาชนตลอดเวลาให้เข้าใจ แต่การคัดแยกขยะตั้งแต่ครัวเรือนน่าจะเป็นทางออกที่ดี" (อมรรัตน์ หาญดี. 8 มิถุนายน 2559 : สัมภาษณ์)

ในมุมมองของผู้นำชุมชนเห็นว่าการจัดการขยะเป็นเรื่องยากและต้องใช้เวลาเพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับคนที่มีความคิด ทัศนคติแตกต่างกัน หาก อบต.ทำเรื่องการจัดการขยะเห็นว่าเป็นเรื่องที่ดีและพร้อมที่จะสนับสนุนแต่ก็ยังมีกังวลเรื่องการยอมรับ การสนับสนุนจากชาวชุมชน

4.1.3 เครือข่ายหน่วยงานความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจัดการขยะ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลศีระจรรย์น้อยในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ดูแลด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน เห็นว่าการจะแก้ไขปัญหาเรื่องการจัดการขยะได้อย่างยั่งยืนต้องใช้การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเป็นพลังขับเคลื่อน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 เป็นต้นมา องค์การบริหารส่วนตำบลศีระจรรย์น้อยได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ

ร่วมกับมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และองค์กรในพื้นที่ที่จะทำงานร่วมกันด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน ซึ่งองค์กรทั้ง 10 แห่ง ประกอบด้วย

- (1) องค์กรบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้้น้อย
- (2) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลศิระจรเข้้น้อย
- (3) วัดหัวคู้
- (4) วัดปากคลองมอญ
- (5) โรงเรียนวัดหัวคู้
- (6) โรงเรียนปากคลองมอญ
- (7) ชมรมอาสาสมัครสาธารณสุข
- (8) ชมรมผู้สูงอายุตำบลศิระจรเข้้น้อย
- (9) บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และ
- (10) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

จากจุดเริ่มต้นที่ทุกหน่วยงานเห็นความสำคัญของเรื่องสุขภาพและการดูแลสิ่งแวดล้อมไปพร้อมกัน การขับเคลื่อนเรื่องการจัดการขยะชุมชนศิระจรเข้้น้อยจึงได้รับการสนับสนุนและร่วมมืออย่างดียิ่งจากองค์กรทั้ง 10 แห่ง นอกจากนี้คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติได้เชิญสมาคมสมาคมสตรีภาคพื้นแปซิฟิกและเอเชียอาคเนย์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ มาร่วมสนับสนุนการจัดการขยะในรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์เนื่องจากสมาคมสตรีฯ ได้ทำงานด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ตำบลศิระจรเข้้น้อยมาเป็นเวลาหลายปีและยินดีสนับสนุนหากจะมีการดำเนินงานด้านการจัดการขยะในชุมชนศิระจรเข้้น้อย

4.2 รายงานผลการศึกษาระดับดำเนินการ

4.2.1 ขั้นตอนการตั้งธนาคารขยะออมทรัพย์

ขั้นที่ 1 การสื่อสารกับสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ตำบลศิระจรเข้้น้อย

ชมรมผู้สูงอายุตำบลศิระจรเข้้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ปัจจุบันมีสมาชิกประมาณ 100 คน กิจกรรมของสมาชิกชมรมอยู่ในแผนงานของกองสวัสดิการสังคม องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้้น้อย ทุกวันที่ 28 ของเดือนสมาชิกชมรมจะมารวมกันที่ศาลาอเนกประสงค์ วัดหัวคู้เพื่อมาทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เช่น การฝึกอาชีพ การออกกำลังกาย การดูแลสุขภาพ เป็นต้น

การสื่อสารพูดคุยเรื่อง "การคัดแยกขยะ" และ "ขยะช่วยสร้างรายได้" กับกลุ่มสมาชิกชมรมผู้สูงอายุจึงเป็นจุดเริ่มต้นจุดแรกที่ได้ดำเนินการ โดยเห็นว่าเป็นโอกาสที่ดีในการขยายความคิดเรื่องการคัดแยกขยะให้ขยายไปในครัวเรือน ขยายผลต่อไปยังสมาชิกในครอบครัว นอกจากนี้ เมื่อสมาชิก

ชมรมผู้สูงอายุคัดแยกขยะรีไซเคิลและนำมาฝากธนาคารขยะออมทรัพย์จะทำให้ผู้สูงอายุมีรายได้เพิ่มขึ้น เกิดความภาคภูมิใจและไม่รู้สึกว่าคุณค่าตนเองไม่มีคุณค่า

ภาพที่ 4-1 นายวุฒิพันธ์ คงทิม ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย
พุดคุยเรื่องธนาคารขยะออมทรัพย์และแนวทางการคัดแยกขยะสร้างเงินออม
แก่สมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ณ วัดหัวคู้

ภาพที่ 4-2 อาจารย์พรพรรณ สุนทรวงค์ ประธานชมรมผู้สูงอายุ
สื่อสารสร้างความเข้าใจเรื่องกับการจัดการขยะและขยะสร้างรายได้แก่สมาชิกชมรม

ภาพที่ 4-3 นางสาวฉัตรศันน์ มาสว่างไพโรจน์ ให้ความรู้เรื่องธนาคารขยะออมทรัพย์ และแนวทางการคัดแยกขยะสร้างเงินออมแก่สมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ณ วัดหัวคู้

ภาพที่ 4-4 สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเห็นด้วยและพร้อมเข้าร่วมโครงการจัดการขยะของชุมชน ในรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์ตำบลศิระจรเข้้น้อย

ภาพที่ 4-5 ผู้แทนวัดหัวคู้ สมาคมสตรีฯ อบต. กลุ่มรวมมิตร 2011 และ
ผู้แทนคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ประชุมกลุ่มย่อยเรื่องธนาคารขยะออมทรัพย์

ขั้นที่ 2 การสื่อสารกับเจ้าอาวาสวัดหัวคู้ในฐานะองค์กรทางศาสนาเพื่อสนับสนุนธนาคาร
ขยะออมทรัพย์

ภาพที่ 4-6 พระปริยัติวงศาจารย์ เจ้าอาวาสวัดหัวคู้

ก่อนดำเนินการธนาคารขยะออมทรัพย์ ผู้นำชุมชนได้ไปกราบนมัสการและสื่อสารเรื่องโครงการจัดการขยะในชุมชนในรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์กับพระปริยัติวงศาจารย์ เจ้าอาวาสวัดหัวคู้โดยมีเหตุผลคือ วัดเป็นศูนย์จิตใจของชาวชุมชนศิระจรจะเข้้น้อย ต้องการการสนับสนุนด้านทรัพยากรจากวัด โดยพระปริยัติวงศาจารย์ เจ้าอาวาสวัดหัวคู้ เมื่อทราบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและทาง อบต.ศิระจรจะเข้้น้อยเรื่องโครงการจัดการขยะที่จะริเริ่มขึ้น ก็เห็นด้วยและยินดีให้การสนับสนุนเรื่องสถานที่จัดกิจกรรม โดยท่านเชื่อว่าหากทำอย่างต่อเนื่องจะช่วยลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะปัญหาขยะของตำบลศิระจรจะเข้้น้อยได้ จึงกล่าวได้ว่าวัดหัวคู้เป็นองค์กรศาสนาในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการและสนับสนุนสถานที่จัดกิจกรรมธนาคารขยะออมทรัพย์

ขั้นที่ 3 องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรจะเข้้น้อยจัดประชุมผู้นำชุมชนร่วมกับผู้แทนองค์กรเครือข่ายในพื้นที่และนอกพื้นที่

เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2559 องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรจะเข้้น้อยได้เชิญผู้นำชุมชนจาก 12 หมู่ โรงเรียนปากคลองมอญ โรงเรียนวัดหัวคู้ ผู้แทนสมาคมสมาคมสตรีภาคพื้นแปซิฟิกและเอเชียอาคเนย์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ กลุ่ม อสม. ชมรมผู้สูงอายุ ผู้แทนกลุ่มรวมมิตร 2011 และผู้แทนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มาร่วมประชุมปรึกษาหารือและระดมสมองเพื่อศึกษาความเป็นไปได้และแนวทางที่จะจัดตั้งธนาคารขยะออมทรัพย์ ตำบลศิระจรจะเข้้น้อย

ภาพที่ 4-7 การประชุมปรึกษาหารือและระดมสมองเพื่อจัดตั้งธนาคารขยะออมทรัพย์

จากการประชุมได้มีมติกำหนดให้มีการดำเนินการธนาคารขยะออมทรัพย์โดยเริ่มต้นให้เน้นกลุ่มสมาชิกที่เป็นผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุ ให้มีคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะออมทรัพย์ คณะทำงานธนาคารขยะออมทรัพย์และที่ปรึกษาเพื่อให้การดำเนินงานธนาคารขยะออมทรัพย์ของตำบลศิระจรจะเข้้น้อยบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการจัดการขยะของชุมชน

ขั้นที่ 4 ตั้งคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะออมทรัพย์ ตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย

คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะออมทรัพย์ มาจากความสมัครใจ แต่ละหมู่บ้านตัวแทนร่วมเป็นกรรมการ 1 คนรายนามคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะออมทรัพย์ ดังนี้

1. นางอาภาพรรณ กันค้อย ประธาน
2. นางสาวสุกัญญา อยู่สบาย รองประธาน
3. นางยุพา พุ่มเรือง กรรมการ
4. นางสาวอุบล แสงเขียว กรรมการ
5. นายสมคิด ม่วงพูล กรรมการ
6. นางพิสมัย คำแก้ว กรรมการ
7. นางวันดี สุขปรัง กรรมการ
8. นายสมพงษ์ นาคสุกดี กรรมการ
9. นางมาลี พลับเจริญสุข กรรมการ
10. นายประจวบ อยู่สบาย กรรมการ
11. นายสกุล สุขมีทรัพย์ กรรมการ
12. นายทองม้วน ภู่นุชสาริกา กรรมการและเลขานุการ

ภาพที่ 4-8 การประชุมปรึกษาหารือและระดมสมองเพื่อจัดตั้งธนาคารขยะออมทรัพย์

ขั้นที่ 5 กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะออมทรัพย์

จากการประชุมกำหนดให้คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะออมทรัพย์ มีวาระการทำงานวาระละ 2 ปีวาระที่ 1 พ.ศ.2559-2560 โดยกรรมการมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- 1) วางแผน กำหนดนโยบายของธนาคารขยะออมทรัพย์
- 2) ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของคณะทำงานธนาคารขยะออมทรัพย์
- 3) ประเมินผลการดำเนินงานธนาคารขยะออมทรัพย์และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการทำงาน

ขั้นที่ 6 แต่งตั้งคณะทำงานธนาคารขยะออมทรัพย์

คณะทำงานธนาคารขยะออมทรัพย์ ตำบลศิระจรเข้ไชย คัดเลือกมาจำนวน 5 คน มีวาระการทำงาน 2 ปี (พ.ศ.2559-2560) รายนามคณะทำงานธนาคารขยะออมทรัพย์ ดังนี้

- 1) นางอาภาพรรณ กันค้อย ตำแหน่งผู้จัดการธนาคาร รับผิดชอบดูแลและการวางแผนงาน สรรวจราคาพร้อมต่อรองราคากับร้านรับซื้อขยะรีไซเคิล
- 2) นางสาวอมรรัตน์ เลิศไธสง ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บัญชีและการเงิน รับผิดชอบบันทึกรายการฝากให้สมาชิกและสรุปรายการฝากถอน
- 3) นายทองม้วน ภู่นุชสาธิตา เจ้าหน้าที่จัดบันทึก รับผิดชอบการจดบันทึกน้ำหนักวัสดุเหลือใช้ของสมาชิกแต่ละราย
- 4) นางยุพา พุ่มเรือง เจ้าหน้าที่จัดบันทึก รับผิดชอบการจดบันทึกน้ำหนักวัสดุเหลือใช้ของสมาชิกแต่ละราย
- 5) นายปฐมพงษ์ ไชยโคตร เจ้าหน้าที่ตรวจคัดแยกและชั่งน้ำหนัก รับผิดชอบตรวจคัดแยกและยกชั่งให้สมาชิก

ขั้นที่ 7 แต่งตั้งที่ปรึกษาธนาคารขยะออมทรัพย์ ตำบลศิระจรเข้ไชย

ที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะออมทรัพย์ ประกอบด้วย

1. นายพนนต์ เอี่ยมสะอาด	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ไชย
2. นายสมชาย อยู่สบาย	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ไชย
3. นายวุฒิพันธุ์ คงทิม	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ไชย
4. นายสมพร เอี่ยมสะอาด	รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ไชย
5. ผศ.รัตนา ทิมเมือง	รองคณบดีคณะนิเทศศาสตร์ม.หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
6. นางประภา กิจจะนะ	ผู้จัดการสมาคมสตรีภาคพื้นแปซิฟิกและเอเชียอาคเนย์
แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
7. นางสาวฉัตรศนัน
มาสว่างไพโรจน์	กลุ่มรวมมิตร 2011

ขั้นที่ 8 กำหนดรายละเอียดการสมัครสมาชิก การเปิดให้บริการรับฝากขยะ

การสมัครสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์ตำบลศีรชะจรเข้้น้อย มีรายละเอียดดังนี้

1. สมาชิกที่สนใจต้องสมัครสมาชิกและลงลายมือชื่อเป็นหลักฐานในใบสมัคร
2. ใช้สำเนาบัตรประชาชนหรือบัตรนักเรียนเป็นหลักฐานการสมัคร
3. ชำระค่าสมุดคู่ฝากธนาคารขยะออมทรัพย์ 20 บาท
4. หนึ่งครัวเรือนเปิดบัญชีธนาคารขยะออมทรัพย์ได้หนึ่งบัญชี
5. ชำระค่าหุ้น หุ้นละ 20 บาท จำนวน 5 หุ้น เป็นจำนวนเงิน 100 บาท เพื่อการมีส่วนรับผลประโยชน์จากเงินปันผล หากสมาชิกไม่ประสงค์ชำระค่าหุ้นสามารถนำขยะมาฝากได้ แต่จะ
ไม่ได้รับเงินปันผลเมื่อดำเนินการธนาคารครบ 1 ปี

6. สมาชิกสามารถถอนเงินได้ต่อเมื่อมีเงินขั้นต่ำในบัญชี 300 บาท จำนวนเงินที่ถอนเท่าใดก็ได้แต่ต้องมีเงินคงเหลือไว้ในบัญชีขั้นต่ำ 100 บาท

ธนาคารจะให้บริการเปิดรับฝากขยะรีไซเคิลทุกวัน ที่ 28 ของเดือน ณ ศาลาอเนกประสงค์ วัดหัวคู้ เปิดทำการธนาคารระหว่างเวลา 09.00-12.00 น. และเมื่อรับฝากขยะเสร็จเรียบร้อยจะนำไปขาย ณ แหล่งรับซื้อขยะรีไซเคิลในพื้นที่

4.2.2 รูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานธนาคารขยะออมทรัพย์ ตำบลศีรชะจรเข้้น้อย

1) รูปแบบการสื่อสารภายในของคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะออมทรัพย์

คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะออมทรัพย์ใช้การสื่อสารหลายแบบ เช่น การประชุม โทรศัพท์ ใช้อีเมลและการสื่อสารผ่านไลน์กลุ่ม โดยลักษณะการสื่อสารเป็นการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ เป็นการสื่อสารในแนวราบมากกว่าการสื่อสารแนวตั้ง บรรยากาศของการสื่อสารไม่เคร่งเครียดรับฟังและเรียนรู้ซึ่งกันและกันโดยยึดผลประโยชน์ของชุมชนเป็นหลัก เป็นการติดตามงานของธนาคารขยะออมทรัพย์ รับทราบปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันหาแนวทางแก้ไข

ภาพที่ 4-9 การประชุมปรึกษาหารือและติดตามการดำเนินงานธนาคารขยะออมทรัพย์

วันที่ 28 พฤษภาคม 2560

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม ธนาคารขยะอ้อมทรัพย์
วันศุกร์ที่ 20 มกราคม 2560
ณ องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้หน้า

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ
1.	อ.ศ. รัชดา ทิมเมือง	รัชดา ก.	ม. ๖๖๖๖๖๖๖๖
2.	น.ส. อมรรต ใจจริง	อมรรต	อ.๖๖.๖๖๖๖๖๖๖๖
3.	มาลี เพ็ชรวิมลกุล	มาลี	๖.๖๖๖.
4.	น.ส. ศิลาพร ศิริวัฒน์	ศิลาพร	อ.๖๖.๖๖๖๖๖๖๖๖
5.	นายสุเมธ ใจดี	สุเมธ	๖๖๖๖๖๖๖๖
6.	สุกัญญา อึ้ง	สุกัญญา	๖๖๖.
7.	น.ส. พิชัย ศาสน์	พิชัย	๖๖๖.
8.	ศิงขันธ์ พงษ์	ศิงขันธ์	๖๖.๖๖๖.
9.	นายสมพร ใจจริง	สมพร	อ.๖๖.๖๖๖๖๖๖๖๖
10.	อ.ศักดิ์ แสน	ศักดิ์	๖.๖๖๖๖๖๖๖๖.
11.	นาง อภาพร กิ่ง	อภาพร	๖.๖๖๖.
12.	อ.อมรรต พงษ์	อมรรต	๖๖.๖๖๖๖๖๖๖๖
13.			

ภาพที่ 4-10 รายนามผู้เข้าประชุมปรึกษาและติดตามการดำเนินงานธนาคารขยะอ้อมทรัพย์
เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2560

2) กำหนดเนื้อหาและรูปแบบสื่อเพื่อสื่อสารเรื่องธนาคารขยะอ้อมทรัพย์กับชุมชน

เพื่อให้เกิดการสื่อสารเรื่องธนาคารขยะอ้อมทรัพย์กับประชาชนในพื้นที่ได้มีการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่หลายรูปแบบ โดยสื่อแต่ละประเภทคณะกรรมการธนาคารขยะอ้อมทรัพย์มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและเนื้อหา ก่อนเผยแพร่ในชุมชน ดังนี้

2.1) ป้ายไว้นิล เป็นสื่อประชาสัมพันธ์และให้รายละเอียดเกี่ยวกับธนาคารขยะอ้อมทรัพย์ กำหนดวันและเวลาเปิดทำการ รายละเอียดขยะรีไซเคิลประเภทต่างๆ ที่สามารถนำมาฝากธนาคารขยะอ้อมทรัพย์ได้ โดยใช้โทนสีเขียวสื่อถึงการรักษาสีสิ่งแวดล้อม มีรูปกระแซ้เป็นตัวการ์ตูนสื่อความหมายถึงตำบลศิระจรเข้หน้าโดยจัดพิมพ์และติดตั้งบริเวณพื้นที่ส่วนกลางของแต่ละหมู่บ้านทั้ง 12 หมู่ของตำบลศิระจรเข้หน้า

องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้บ่อย
ขอเชิญร่วมโครงการ **"ธนาคารขยะออมทรัพย์"**

คัดแยกขยะ ฝากเป็นเงินออม เพิ่มรายได้ สร้างอนาคต

รับฝากขยะรีไซเคิลที่คัดแยกแล้วทุกประเภท เช่น

☒ ขวดแก้วแดง ขวดแก้วขาว	☒ กระป๋องน้ำอัดลม
☒ อลูมิเนียม โลหะ กระป๋องนม	☒ กระดาษขาว หนังสือพิมพ์ กล่องสีน้ำตาล
☒ ขวดน้ำดื่มใส ขวดน้ำดื่มขาวขุ่น	☒ ขวดพลาสติกสีรวม ถุงพลาสติกหูหิ้ว พลาสติก

เปิดรับฝากขยะรีไซเคิลทุกวันที่ 28 ของเดือน
เวลา 09.00-14.00 น. ณ ศาลาการเปรียญ วัดหัวคูวาราม

ภาพที่ 4-11 ป้ายไวนิลประชาสัมพันธ์ธนาคารขยะออมทรัพย์ ระยะที่ 1
ระหว่างเดือนเมษายน - สิงหาคม 2559

องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้บ่อย
ขอเชิญชาวศิระจรเข้บ่อยร่วมโครงการ **"จังหวัดสะอาด"**
คัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง สร้างเงินออมกับ "ธนาคารขยะออมทรัพย์"

ธนาคารขยะออมทรัพย์รับฝากขยะรีไซเคิลทุกประเภท

☒ ขวดแก้วแดง ขวดแก้วขาว	☒ กระป๋องน้ำอัดลม
☒ อลูมิเนียม โลหะ กระป๋องนม	☒ กระดาษขาว หนังสือพิมพ์ กล่องสีน้ำตาล
☒ ขวดน้ำดื่มใส ขวดน้ำดื่มขาวขุ่น	☒ ขวดพลาสติกสีรวม ถุงพลาสติกหูหิ้ว พลาสติก

เปิดรับฝากขยะรีไซเคิลทุกวันที่ 28 ของเดือน เวลา 09.00-12.00 น. ณ วัดหัวคู
รับผิดชอบโดย กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้บ่อย
โทร 02-3371652 ต่อ 6

ภาพที่ 4-12 ป้ายไวนิลประชาสัมพันธ์ธนาคารขยะออมทรัพย์ ระยะที่ 2
ระหว่างเดือนกันยายน 2559- มกราคม 2560

2.2) ออกแบบโลโก้สร้างการรับรู้เรื่องการคัดแยกขยะและธนาคารขยะออมทรัพย์ โดยใช้ข้อความว่า "คัดแยกขยะสร้างเงินออม"

ภาพที่ 4-13 สติกเกอร์รณรงค์ธนาคารขยะออมทรัพย์ "คัดแยกขยะ สร้างเงินออม"

2.3) จัดทำสื่อให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะและขยะประเภทต่าง ๆ ในรูปป้าย X-Stand

ภาพที่ 4-14 ป้าย X Stand ให้ความรู้ขยะทั่วไปและขยะย่อยสลาย

 องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเจ็ญน้อย
 สมาคมสตรีภาคพื้นแปซิฟิกและเอเชียอาคเนย์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
 ขอเชิญชาวศิระจรเจ็ญน้อยร่วมโครงการ
“จังหวัดสะอาด”

การคัดแยกขยะมูลฝอย

**ถังสีเหลือง
ขยะรีไซเคิล**

ขยะที่สามารถนำมารีไซเคิล
หรือขายได้ เช่น

**แก้ว กระดาษ
พลาสติก
โลหะ อโลหะ**

เปิดรับฝากขยะรีไซเคิลทุกวันที 28 ของเดือน เวลา 09.00-12.00 น. ณ วัดหัวคู
รับผิดชอบโดย กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเจ็ญน้อย
โทร 02-3371652 ต่อ 6

 องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเจ็ญน้อย
 สมาคมสตรีภาคพื้นแปซิฟิกและเอเชียอาคเนย์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
 ขอเชิญชาวศิระจรเจ็ญน้อยร่วมโครงการ
“จังหวัดสะอาด”

การคัดแยกขยะมูลฝอย

**ถังสีแดง
ขยะอันตราย**

ขยะที่อันตรายต่อสิ่งมีชีวิต
และสิ่งแวดล้อม เช่น

**หลอดฟลูออเรสเซนต์
กระป๋องยาฆ่าแมลง
กระป๋องสีสเปรย์
ขวดยา ถ่านไฟฉาย**

เปิดรับฝากขยะรีไซเคิลทุกวันที 28 ของเดือน เวลา 09.00-12.00 น. ณ วัดหัวคู
รับผิดชอบโดย กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเจ็ญน้อย
โทร 02-3371652 ต่อ 6

ภาพที่ 4-15 ป้าย X Stand ให้ความรู้ขยะขยะรีไซเคิลและขยะอันตราย

ภาพที่ 4-16 ป้าย X Stand ใช้ประกอบการสื่อสารกับนักเรียนโรงเรียนปากคลองมอญ

ภาพที่ 4-17 ป้าย X Stand ใช้ประกอบการสื่อสารกับนักเรียนโรงเรียนวัดหัวคู้

2.4) ออกแบบและจัดทำสื่อ X-Stand แนะนำธนาคารขยะออมทรัพย์

องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้เจ็ญ
 สภาคมนตรีภาคพื้นแปซิฟิกและเอเชียอาคเนย์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ขอเชิญชาวศิระจรเข้เจ็ญร่วมโครงการ
“จังหวัดสะอาด”
 คัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง
 สร้างเงินออมกับ “ธนาคารขยะออมทรัพย์”

ความเป็นมา
 ธนาคารขยะออมทรัพย์เริ่มดำเนินการครั้งแรกเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2559
 จุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการคัดแยกขยะ แก่ปัญหาขยะในชุมชน สร้างกองทุน
 เพื่อดูแลผู้สูงอายุและสิ่งแวดล้อมของชุมชน โดยให้หลักการทำงานแบบมีส่วนร่วม

3Rs ประชาธิรัฐ

Reduce การใช้น้อย
 Reuse การใช้ซ้ำ
 Recycle การแปรรูป นำกลับมาใช้ใหม่

สร้างเงินออมช่วย
 สังคมการคัดแยกขยะ

เปิดรับฝากขยะรีไซเคิลทุกวันที 28 ของเดือน เวลา 09.00-12.00 น. ณ วัดหัวคู้

รับผิดชอบโดย กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้เจ็ญ
 โทร 02-3371652 ต่อ 6

ภาพกิจกรรมโครงการ **ธนาคารขยะออมทรัพย์**

เปิดรับฝากขยะรีไซเคิลทุกวันที 28 ของเดือน เวลา 09.00-12.00 น. ณ วัดหัวคู้

รับผิดชอบโดย กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้เจ็ญ
 โทร 02-3371652 ต่อ 6

ภาพที่ 4-18 ป้าย X Stand ประกอบการสื่อสารเรื่องธนาคารขยะออมทรัพย์ตำบลศิระจรเข้เจ็ญ

องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้เงิน้อย
สมาคมสตรีภาคพื้นแปซิฟิกและเอเชียอาคเนย์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ขอเชิญชาวศิระจรเข้เงิน้อยร่วมโครงการ
“จังหวัดสะอาด”

ฝากขยะรีไซเคิล
ได้ทุกอย่าง

**ธนาคารขยะออมทรัพย์
รับฝากขยะรีไซเคิลทุกประเภท**

✓		ขวดแก้วแดง ขวดแก้วขาว
✓		อลูมิเนียม โลหะ กระจ่างนม
✓		ขวดน้ำดื่มใส ขวดน้ำดื่มขาวขุ่น
✓		กระป๋องน้ำอัดลม
✓		กระดาษขาว หนังสือพิมพ์ กล่องสีน้ำตาล
✓		ขวดพลาสติกสีรวม ถุงพลาสติกหูหิ้ว พลาสติก

เปิดรับฝากขยะรีไซเคิลทุกวัน ที่ 28 ของเดือน เวลา 09.00-12.00 น. ณ วัดหัวคู้

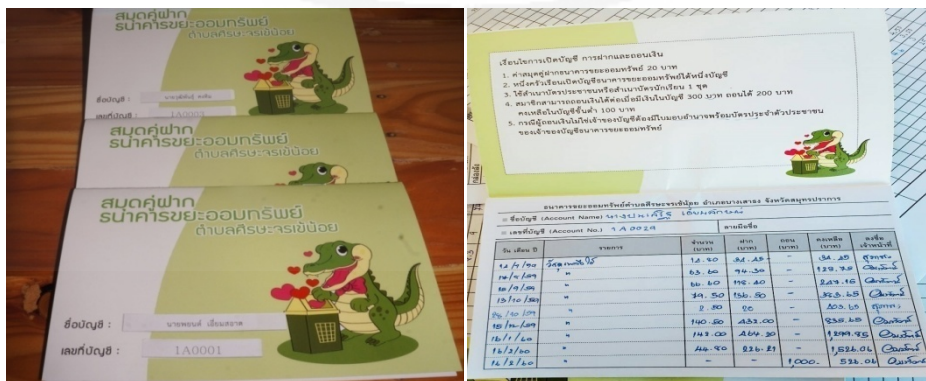
รับผิดชอบโดย กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้เงิน้อย
โทร 02-3371652 ต่อ 6

ภาพที่ 4-19 ป้าย X Stand สื่อสารเรื่องธนาคารขยะออมทรัพย์ศิระจรเข้เงิน้อย

ภาพที่ 4-20 ป้าย X Stand ใช้ประกอบการรณรงค์ ณ ตลาดศรีวารี
เรื่องธนาคารขยะออมทรัพย์ตำบลศิระจรเข้้น้อย

2.5) สมุดบัญชีธนาคารขยะออมทรัพย์สำหรับสมาชิกที่มาเปิดบัญชีธนาคาร ใช้ภาพกระเชอใน
รูปแบบการ์ตูนเป็นภาพปกเพื่อสื่อสารถึงตำบลศิระจรเข้้น้อย

ภาพที่ 4-21 สมุดคู่มือฝากธนาคารขยะออมทรัพย์

2.6) ไบโพลีประชาสัมพันธ์กิจกรรมธนาคารขยะออมทรัพย์

ภาพที่ 4-22 ไบโพลีประชาสัมพันธ์กิจกรรมธนาคารขยะออมทรัพย์

3) อบรมเรื่องการคัดแยกขยะและธนาคารขยะออมทรัพย์แก่เยาวชน

การดำเนินงานของธนาคารขยะออมทรัพย์ให้ความสำคัญกับกลุ่มเยาวชนในชุมชนศิระจรเข้ น้อย จึงจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะแก่นักเรียนโรงเรียนวัดหัวคู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนรวม 163 คน และนักเรียนโรงเรียนปากคลองมอญชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3-6 จำนวน 77 คนเมื่อวันที่ 22-24 พฤษภาคม 2560 ใช้ฐานกิจกรรมจำนวน 2 ฐาน คือ ฐาน “คัดแยกขยะหรรษา” และ “ขยะออมทรัพย์”

ฐานกิจกรรมคัดแยกขยะหรรษา

อุปกรณ์การจัดกิจกรรมฐานคัดแยกขยะหรรษา

1. ถังขยะรวม 8 ถังทีมละ 4 สี คือ สีเขียว สีน้ำเงิน สีเหลืองและสีแดง
2. บัตรคำ จำนวน 50 ชุดแยกเป็น 4 หมวด คือ ขยะรีไซเคิล ขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะอันตราย

กติกาการจัดกิจกรรมฐานคัดแยกขยะหรรษา

1. แบ่งทีมออกเป็น 2 ทีม ทีมละ 10-15คน โดยจะแบ่งเป็น ทีม A และทีม B แต่ละฝ่ายจะมีถังขยะฝั่งตัวเองอยู่ 4 สี สีเขียว คือ ขยะเปียก สีน้ำเงิน คือ ขยะทั่วไป สีเหลือง คือ ขยะรีไซเคิล และสีแดง คือ ขยะอันตราย รวม 8 ใบ
2. คนแรกของแต่ละทีมวิ่งมาหยิบคำใบ้ ทีมละ 1 ใบ

3. เปิดคู่มือไปพร้อมวิ่งไปหย่อนลงในถังขยะ แยกขยะจากคำใบ้ลงถังขยะตามสีให้ถูกต้อง
4. หลังจากคนแรกของแต่ละทีมเล่นเสร็จให้วิ่งมาต่อหลังเพื่อน เล่นไปเรื่อยๆ จนถึงคนสุดท้ายของทีม ทีมไหนเล่นเสร็จก่อนให้นั่งลงพร้อมกันจะได้รับคะแนนพิเศษ
5. ประกาศผลผู้ชนะจากคำใบ้ที่ทั้ง 2 ทีม หย่อนลงในถังขยะทั้ง 4 สี อย่างถูกต้อง ใครหย่อนถูกมากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ

ภาพที่ 4-23 กิจกรรมฐานคัดแยกขยะहरรษา

ฐานกิจกรรม “ขยะออมทรัพย์”

อุปกรณ์การจัดกิจกรรมฐาน “ขยะออมทรัพย์”

1. กล่องใส่บัตรคำ 2 กล่อง
 2. บัตรคำ 100 ใบ แบ่งเป็นชุดชุดละ 50 ใบ ทั้งสองชุดมีข้อความเหมือนกันข้อความในบัตรคำเป็นขยะรีไซเคิลที่ขายได้เช่น กระดาษลัง กระดาษหนังสือพิมพ์ ถุงพลาสติก ขวดพลาสติกใส ครอบป้องกันอัดลม เป็นต้น
3. ตารางบอกราคาของขยะรีไซเคิล

กติกาการจัดกิจกรรมฐาน “ขยะออมทรัพย์”

1. แบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 ทีม ทีมละ 10-15คน โดยจะแบ่งเป็น ทีม A และทีม B โดยมีผู้เล่นแต่ละทีมจำนวนเท่า ๆ กัน
2. เมื่อให้เสียงสัญญาณแล้ว ผู้เล่นคนแรกต้องวิ่งออกมาหยิบบัตรค่า 1 ใบที่อยู่ในกล่องตรงหน้าแถวตนเอง
3. เมื่อผู้เล่นคนแรกวิ่งไปหยิบบัตรค่าแล้วให้วิ่งไปต่อท้ายแถวของทีมตนเองไปจนถึงผู้เล่นคนสุดท้ายของทีม เมื่อทีมไหนสมาชิกหยิบบัตรค่าครบแล้วให้นั่งลงพร้อมกัน
4. หลังจากคนแรกของแต่ละทีมเล่นเสร็จให้วิ่งมาต่อหลังเพื่อนจนถึงคนสุดท้ายของทีม ทีมไหนเล่นเสร็จก่อนให้นั่งลงพร้อมกันจะได้รับคะแนนพิเศษ
5. นับมูลค่าของขยะในบัตรค่า ทีมใดรวมแล้วได้จำนวนเงินมากกว่าทีมนั้นเป็นฝ่ายชนะ

ภาพที่ 4-24 กิจกรรมฐานขยะออมทรัพย์

ผลการประเมินการจัดกิจกรรมฐานคัดแยกขยะธรรมชาติและฐานขยะออมทรัพย์

การจัดกิจกรรมระหว่างวันที่ 22-24 พฤษภาคม 2560 ณ โรงเรียนปากคลองมอญและโรงเรียนวัดหัวคู้ก่อนการจัดกิจกรรมทั้งสามฐานจะให้นักเรียนตอบประเมินความรู้และทักษะและเมื่อจัดกิจกรรมเสร็จจะให้นักเรียนตอบแบบประเมินอีกครั้งเกณฑ์ผ่านการประเมินคือตอบถูก 8 ข้อ ขึ้นไป ผลการประเมินสรุปได้ดังนี้

ฐานคัดแยกขยะพระราชฯ นักเรียนโรงเรียนวัดหัวคู้ มีผลการประเมินความรู้หลังการทำกิจกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.7

ฐานคัดแยกขยะพระราชฯ นักเรียนโรงเรียนวัดปากคลองมอญ มีผลการประเมินความรู้หลังการทำกิจกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.6

ฐานขยะออมทรัพย์ นักเรียนโรงเรียนวัดหัวคู้ มีผลการประเมินความรู้หลังการทำกิจกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.5

ฐานขยะออมทรัพย์ นักเรียนโรงเรียนวัดปากคลองมอญ มีผลการประเมินความรู้หลังการทำกิจกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.2

ตารางที่ 4-28 แสดงผลการประเมินก่อนและหลังการจัดกิจกรรมฐานคัดแยกขยะพระราชฯ

ที่	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน (คน)	ก่อนทำกิจกรรม		หลังทำกิจกรรม		เพิ่มขึ้น ร้อยละ
			จำนวน ที่ผ่าน	ร้อยละ	จำนวน ที่ผ่าน	ร้อยละ	
1	วัดหัวคู้	163	116	71.1	135	82.8	11.7
2	ปากคลองมอญ	77	55	71.4	67	87.0	15.6

ตารางที่ 4-29 แสดงผลการประเมินก่อนและหลังการจัดกิจกรรมฐานขยะออมทรัพย์

ที่	โรงเรียน	จำนวน นักเรียน (คน)	ก่อนทำกิจกรรม		หลังทำกิจกรรม		เพิ่มขึ้น ร้อยละ
			จำนวน ที่ผ่าน	ร้อยละ	จำนวน ที่ผ่าน	ร้อยละ	
1	วัดหัวคู้	163	44	26.9	87	53.4	26.5
2	ปากคลองมอญ	77	18	23.4	29	37.6	14.2

ตารางที่ 4-30 แบบประเมินความรู้และทักษะก่อนและหลังการจัดกิจกรรมด้านการคัดแยกขยะ “ฐานคัดแยกขยะพระราชฯ”

ข้อ	ประเด็น	ใช่	ไม่ใช่	คะแนนที่ ได้
1	ถุงพลาสติกควรทิ้งลงในคลอง			
2	ขวดยาควรทิ้งลงในถังขยะสีแดง			
3	ไปไม่เป็นขยะประเภทเดียวกับเศษอาหาร			
4	กระดาษเป็นขยะประเภทเดียวกับถุงพลาสติก			
5	ถ่านไฟฉายเป็นขยะคนละประเภทกับกระป๋องยาฆ่าแมลง			

ตารางที่ 4-30 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็น	ใช่	ไม่ใช่	คะแนนที่ได้
6	กระดาษเป็นขยะรีไซเคิลได้ประเภทเดียวกับขวดพลาสติก			
7	สีเขียวเป็นสีสัญลักษณ์ของถังใส่ขยะอันตราย			
8	สีเหลืองเป็นสีสัญลักษณ์ของถังใส่ขยะรีไซเคิล			
9	สีน้ำเงินเป็นสีสัญลักษณ์ของถังใส่ขยะทั่วไป			
10	สีแดงเป็นสีสัญลักษณ์ของถังใส่ขยะเศษอาหาร			

ตารางที่ 4-31 แบบประเมินความรู้และทักษะก่อนและหลังการจัดกิจกรรมด้านการคัดแยกขยะ “ฐานขยะออมทรัพย์”

ข้อ	ประเด็น	ใช่	ไม่ใช่	คะแนนที่ได้
1	กระป๋องโค้ก ใช้เวลาการย่อยสลาย 80 – 100 ปี			
2	ถุงพลาสติกใช้เวลาการย่อยสลาย 450 ปี			
3	กระดาษขาวราคาแพงกว่ากระป๋องโค้ก			
4	ตำบลศรีระจรเข้้น้อยไม่มีธนาคารขยะออมทรัพย์			
5	โพนไม่สามารย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติ			
6	ขวดแก้วสามารถย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติ			
7	ถุงพลาสติกแพงกว่ากระดาษลัง			
8	พลาสติกใสแพงกว่าพลาสติกขุ่น			
9	ราคาขยะมีขึ้นและลงตามราคาท้องตลาด			
10	คัดแยกขยะรีไซเคิลจะขายได้ราคาสูงกว่าไม่คัดแยก			

4) ประชุมผู้ประกอบการหอพัก ห้องเช่า บ้านจัดสรรเพื่อสื่อสารเรื่องการคัดแยกขยะและธนาคารขยะออมทรัพย์

ภาพที่ 4-25 การประชุมตัวแทนผู้ประกอบการหอพัก ห้องเช่า บ้านจัดสรร
เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2560

ในพื้นที่ตำบลศีระจรเข้มีผู้ประกอบการธุรกิจหอพัก ห้างเช่า บ้านจัดสรร และควรเข้ามามีส่วนร่วมด้านการจัดการขยะของชุมชนด้วย เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2560 จึงได้จัดประชุมในโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการคัดแยกขยะที่ต้นทางในรูปแบบขยะออมทรัพย์มีกิจกรรมให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะและการสร้างมูลค่าจากขยะการสร้างรายได้จากการคัดแยกขยะในรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์สถานการณ์ขยะของจังหวัดสมุทรปราการ แผนนโยบายจังหวัดสะอาด กระทรวงมหาดไทย แนวทางจัดการขยะของชุมชนศีระจรเข้มีและทำให้ความรู้ โดยขอความร่วมมือทุกภาคส่วนที่เข้าร่วมกิจกรรมทำแนวทางที่นำเสนอไปขยายผลในหน่วยงานของตนเอง

5) ธรรงค์ในตลาดสดและหมู่บ้าน

ธรรงค์คัดแยกขยะที่ต้นทางในรูปแบบขยะออมทรัพย์ ณ ตลาดศรีวารี

เป็นการธรรงค์โดยการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการตลาดสดศรีวารีซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลศีระจรเข้มี เจ้าของตลาดสดศรีวารีได้สนับสนุนกิจกรรมอย่างดียิ่ง อนุญาตให้ใช้สถานที่ของตลาดเป็นสถานที่จัดกิจกรรม เชิญชวนให้แม่ค้าพ่อค้าในตลาดเข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้เจ้าของตลาดศรีวารีได้เข้าร่วมโครงการจัดการขยะของตำบลศีระจรเข้มีมาสักกระยะหนึ่งแล้วโดยการสมัครเป็นสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์และนำขยะรีไซเคิลซึ่งเป็นกระดาษลังมาฝากธนาคาร กิจกรรมครั้งนี้ทางผู้ประกอบการตลาดสดได้สนับสนุนและเข้าร่วมด้วยความเต็มใจ

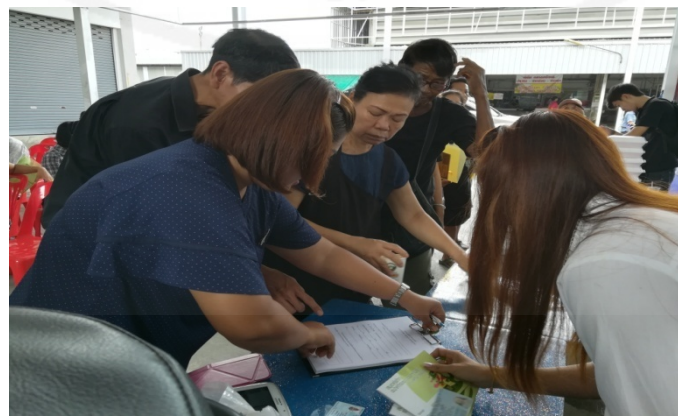
กลุ่มเป้าหมายหลักของการสื่อสารชวนคิดชวนคุยคือ แม่ค้าในตลาดศรีวารี กิจกรรมมีการให้ความรู้เรื่องการแยกขยะ การจัดการขยะอินทรีย์เพื่อทำเป็นปุ๋ย ประโยชน์ของการคัดแยกขยะและเชิญชวนชาวตลาดสมัครสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์โดยมีของที่ระลึกให้แก่สมาชิกที่สมัครใหม่ โดยในวันที่ 30 พฤษภาคม 2560 มีแม่ค้าพ่อค้าในตลาดศรีวารีสมัครสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์ประมาณ 15 คน และด้านสถานประกอบการเองก็มีแผนนโยบายดูแลสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชนโดยได้เริ่มปรับปรุงอาคารสิ่งก่อสร้างของตลาดสดให้ถูกสุขลักษณะ สร้างที่ทิ้งขยะอินทรีย์และจัดทำบ่อหมักขยะอินทรีย์เพื่อทำเป็นปุ๋ยหมักใช้ประโยชน์ช่วยลดขยะอินทรีย์จากตลาดที่จะเข้าสู่ระบบจัดเก็บขององค์การบริหารส่วนตำบลศีระจรเข้มี

ภาพที่ 4-26 เจ้าของตลาดศรีวารีแสดงเจตนารมณ์สนับสนุนโครงการจัดการขยะของชุมชนศิระชะจรเข้่น้อย

ภาพที่ 4-27 ให้ความรู้เรื่องสถานการณ์ขยะและการจัดการขยะภายในตลาดสด

ภาพที่ 4-28 ผู้เข้าร่วมโครงการสมัครสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์

ภาพที่ 4-29 แม่ค้าพ่อค้าในตลาดศรีวารีสัมครสมาชิกธนาคารชยะอมทรัพย์

ภาพที่ 4-30 ผู้เข้าร่วมโครงการธนาคารขยะออมทรัพย์ ณ ตลาดศรีวารี

รณรงค์คัดแยกขยะที่ต้นทางในรูปแบบขยะออมทรัพย์ ณ หมู่บ้านพรทิพย์

กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการคัดแยกขยะที่ต้นทางในรูปแบบขยะออมทรัพย์ เพื่อให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะ คัดแยกขยะให้เพิ่มรายได้ โดยจัดเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2560 ณ หมู่บ้านพรทิพย์ ตำบลศิระจรเข้้น้อย หมู่ที่ 1 ลักษณะหมู่บ้านพรทิพย์เป็นชุมชนแบบเมือง ภายในหมู่บ้านมีพื้นที่ส่วนกลางที่สามารถดำเนินการเป็นจุดพักขยะของธนาคารขยะออมทรัพย์ได้ ในวันจัดกิจกรรมมีผู้ใหญ่บ้านและลูกบ้านเข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมมีการให้ความรู้เรื่องสถานการณ์ปัญหาขยะของจังหวัดสมุทรปราการ ธนาคารขยะออมทรัพย์ การคัดแยกขยะให้เพิ่มรายได้ และการนำขยะอินทรีย์มาทำปุ๋ย หลังจัดกิจกรรมมีประชาชนหมู่บ้านพรทิพย์สมัครสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์ ประมาณ 10 คน

ภาพที่ 4-31 การจัดกิจกรรมโครงการธนาคารขยะออมทรัพย์ หมู่บ้านพรทิพย์ หมู่ 1 ตำบลศิระจรเข้้น้อยเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2560

4.2.3 ผลดำเนินการธนาคารขยะออมทรัพย์ตำบลศิระจรเข้้น้อย

สมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์

จากการดำเนินการโครงการจัดการขยะชุมชนโดยการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนคัดแยกขยะรีไซเคิลและนำมาฝากธนาคารขยะออมทรัพย์ตำบลศิระจรเข้้น้อย โดยเปิดให้บริการรับฝากขยะครั้งแรกเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2559 และดำเนินการรับฝากขยะทุกวันที่ 28 ของเดือน ณ วัดหัวคู้ โดยมีจำนวนสมาชิกจนถึงเดือนกรกฎาคม 2560 เป็นจำนวน 140 บัญชี เป็นการเปิดบัญชีของนักเรียนโรงเรียนวัดหัวคู้จำนวน 10 บัญชี โดยเปิดบัญชีเป็นห้องเรียนหลังอบรมเรื่องการคัดแยกขยะ

การรับฝากขยะรีไซเคิลจากสมาชิกและปรับปรุงการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของสมาชิก

เมื่อเริ่มดำเนินการได้กำหนดให้มีการรับฝากขยะเป็นประจำทุกวันที่ 28 ของเดือน ณ วัดหัวคู้ แต่เมื่อดำเนินการไปสักระยะมีข้อเสนอแนะจากสมาชิกให้มีการรับฝากขยะสัญจรเนื่องจากเดินทางมาวัดหัวคู้ไม่สะดวกคณะกรรมการจึงเปิดให้รับฝากขยะสัญจรเพิ่มที่หมู่ 1 ที่ทำการกำนัน หมู่ที่ 4 หมู่ 5 หมู่ 7 หมู่ 10 หมู่ 11 วัดปากคลองมอญ ที่ทำการรศน. และตลาดศรีวารี เป็นประจำทุกเดือน

ในระยะแรกที่รับฝากขยะรีไซเคิลการคัดแยกของสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์ยังทำได้ไม่ถูกต้องนักแต่เมื่อสมาชิกนำขยะมาฝาก คณะทำงานของธนาคารขยะออมทรัพย์ได้พูดคุยให้ความรู้สมาชิก ให้คำแนะนำถึงวิธีการแยกขยะที่ถูกต้องซึ่งจะช่วยให้ขยะที่นำมาขายได้เงินเพิ่มมากขึ้น ทำให้สมาชิกหลายรายคัดแยกขยะรีไซเคิลได้ถูกต้องมากขึ้น

ภาพที่ 4-32 ธนาคารขยะออมทรัพย์ เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2559 ณ วัดหัวคู้

ภาพที่ 4-33 ธนาคารขยะออมทรัพย์ เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2559 ณ วัดหัวคู้

ภาพที่ 4-34 ธนาคารขยะออมทรัพย์สัญจรเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2559 ณ ที่ทำการกำนันหมู่ 4

ภาพที่ 4-35 ธนาคารขยะออมทรัพย์สัญจรเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2559 ณ ที่ทำการกำนันหมู่ 4

ภาพที่ 4-36 ธนาคารขยะออมทรัพย์ เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2559 ณ วัดหัวคู้

ภาพที่ 4-37 ธนาคารขยะออมทรัพย์สีญจร เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2560 ณ ที่ทำการกำนันหมู่ 4

ภาพที่ 4-38 นักเรียนวัดหัวคู้นำขยะรีไซเคิลมาฝากธนาคาร เมื่อเดือนกรกฎาคม 2560 ณ วัดหัวคู้

ผลประกอบการธนาคารขยะออมทรัพย์เดือนเมษายน 2559-15 พฤษภาคม 2560

การดำเนินการธนาคารขยะออมทรัพย์ตำบลศรีระจรเข้้น้อยตั้งแต่เดือนเมษายน 2559-15 พฤษภาคม 2560 เป็นระยะเวลา 14 เดือน มีปริมาณขยะรีไซเคิลที่รับซื้อจากสมาชิกคิดเป็นน้ำหนักทั้งหมด 21,626.99 กิโลกรัมหรือประมาณ 21 ตัน

ตารางที่ 4-32 แสดงปริมาณขยะที่รับฝากเดือนเมษายน - ธันวาคม 2559

รหัส	รายการ	ปริมาณขยะที่ธนาคารรับฝาก (กิโลกรัม)								
		ปี 2559								
		เมษายน	พฤษภาคม	มิถุนายน	กรกฎาคม	สิงหาคม	กันยายน	ตุลาคม	พฤศจิกายน	ธันวาคม
1	กระดาษขาวดำ A4	5.80	6.00	8.20	39.50	0.00	61.80	159.80	546.0	0.00
2	หนังสือเล่ม,กระดาษสี หรือ รวม	0.00	79.70	42.00	235.40	38.60	8.60	81.60	140.8	61.50
3	หนังสือพิมพ์	152.40	0.00	33.50	5.80	2.20	0.00	0.00	20.0	0.00
4	กล่องลัง	4.80	65.80	295.80	1,491.70	1,230.50	50.40	44.00	82.2	94.00
5	ลังเปล่า	29.00	0.00	2.00	55.00	16.00	0.00	0.00	42.0	0.00
6	ขวดใส	25.20	115.80	251.20	200.99	141.80	80.80	102.00	156.6	104.80
7	พลาสติกสีรวม	33.50	35.50	100.70	123.90	105.20	25.50	67.80	17.2	67.30
8	พลาสติกกรอบ	0.00	12.60	1.80	15.50	10.10	5.80	65.20	2.0	25.90
9	ขวดขุน(ขวดน้ำโพลาลิส)	11.80	0.90	5.80	9.90	0.80	3.00	2.60	0.6	3.00
10	พีวีซีสีฟ้า	103.40	0.00	0.00	2.60	0.00	0.00	7.80	0.0	0.00
11	พีวีซีสีเทา,สีเหลือง	25.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.0	0.00
12	ถุงพลาสติก(หิ้ว)	2.00	1.40	9.00	13.70	7.80	24.00	34.50	10.6	18.20
13	ขวดแก้วขาว	0.00	67.70	131.30	231.60	80.40	105.40	121.00	173.7	171.00
14	ขวดแก้วสี	0.00	141.40	662.70	723.20	145.20	163.00	207.50	141.4	416.70
15	LEO	0.00	36.00	54.00	28.00	16.00	8.00	16.00	47.0	49.00
16	ข้าง	0.00	4.00	15.00	22.00	6.00	0.00	3.00	40.0	20.00
17	ไฮนากัน	2.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.0	0.00
18	สิงห์	9.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.0	0.00
19	หงส์(กลม)	0.00	3.00	0.00	2.00	1.00	1.00	0.00	3.0	3.00
20	หงส์(แบน)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.0	0.00
21	เหล้าขาว	2.00	0.00	3.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.0	1.00
22	เหล็กหนา	0.60	0.00	37.00	0.00	0.60	14.00	3.50	4.0	47.00
23	เหล็กบาง	0.00	63.60	2.00	119.90	54.00	100.00	51.60	3.0	20.00
24	กระป๋องนม,กาแฟ,ขวด,สังกะสี	0.00	8.20	16.20	47.80	27.60	12.40	27.40	8.2	38.40
25	ฝาอลูมิเนียมแกะ	0.00	0.00	0.00	0.60	0.00	0.00	0.00	0.0	3.40
26	ฝาอลูมิเนียมไม่แกะ	0.00	0.00	0.20	0.00	0.00	8.00	0.00	1.7	0.00
27	กระป๋องอลูมิเนียม	0.00	9.00	6.50	16.60	3.80	1.60	9.10	1.8	5.40
28	หม้ออลูมิเนียม	0.00	0.00	0.00	0.40	0.40	0.00	0.00	0.0	0.00
29	อลูมิเนียมฉาก	1.10	0.40	0.00	3.50	0.00	0.00	0.60	0.0	0.00
30	ทองเหลือง	1.80	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.0	0.00
31	สแตนเลส	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.0	0.00
32	ตะกั่ว	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.0	0.00
33	ทองแดง	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.0	0.00
สรุปรวมทั้งหมด (กิโลกรัม)		409.40	651.00	1,677.90	3,389.59	1,888.00	673.30	1,005.00	1,447.80	1,149.60

ตารางที่ 4-33 แสดงปริมาณขยะที่รับฝากเดือนมกราคม -พฤษภาคม 2559

รหัส	รายการ	ปริมาณขยะที่ธนาคารรับฝาก (กิโลกรัม)								
		ปี 2560								
		มกราคม	กุมภาพันธ์	มีนาคม	เมษายน	พฤษภาคม	มิถุนายน	กรกฎาคม	สิงหาคม	กันยายน
1	กระดาษขาวดำ A4	30.00	100.00	9.20	4.00	0.00				
2	หนังสือเล่ม,กระดาษสี หรือ รวม	166.30	60.80	42.00	97.00	15.00				
3	หนังสือพิมพ์	0.00	0.00	0.00	5.40	1.00				
4	กล่องลัง	217.80	613.80	585.40	2,445.30	1,296.00				
5	ลังเปล่า	0.00	0.00	46.00	0.00	0.00				
6	ขวดใส	179.60	128.20	108.20	96.20	149.20				
7	พลาสติกสีรวม	43.40	23.10	31.90	26.00	21.20				
8	พลาสติกกรอบ	30.40	7.40	7.40	2.20	8.90				
9	ขวดขุ่น(ขวดน้ำโพลาลิส)	5.80	2.30	5.00	1.00	0.40				
10	พีวีซีสีฟ้า	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00				
11	พีวีซีสีเทา,สีเหลือง	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00				
12	ถุงพลาสติก(หิ้ว)	23.20	7.70	28.70	29.00	8.00				
13	ขวดแก้วขาว	170.50	134.60	118.20	131.00	84.60				
14	ขวดแก้วสี	496.80	187.10	203.10	296.00	202.10				
15	LEO	44.00	24.00	76.00	85.00	8.00				
16	ข้าง	8.00	19.00	7.00	14.00	5.00				
17	ไฮนากัน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00				
18	สิงห์	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00				
19	หงส์ (กลม)	2.00	5.00	3.00	1.00	2.00				
20	หงส์ (แบน)	0.00	6.00	0.00	7.00	0.00				
21	เหล้าขาว	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00				
22	เหล็กหนา	31.00	0.00	9.60	4.00	0.00				
23	เหล็กบาง	0.00	0.00	9.00	0.00	5.50				
24	กระป๋องนม,กาแฟ,ลาวด,สังกะสี	34.40	17.20	14.60	8.40	24.20				
25	ฝาอลูมิเนียมแกะ	4.40	6.00	0.00	6.70	0.00				
26	ฝาอลูมิเนียมไม่แกะ	0.00	0.00	3.80	0.00	0.00				
27	กระป๋องอลูมิเนียม	4.50	5.80	4.80	2.80	3.80				
28	หม้ออลูมิเนียม	4.20	4.00	0.00	4.30	0.00				
29	อลูมิเนียมฉาก	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00				
30	ทองเหลือง	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00				
31	สแตนเลส	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00				
32	ตะกั่ว	0.00	0.00	5.00	0.00	0.00				
33	ทองแดง	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00				
34	ถังแก๊ส	0.00	0.00	0.00	0.00	66.00				
สรุปรวมทั้งหมด (กิโลกรัม)		1,496.30	1,352.00	1,317.90	3,267.30	1,901.90	0.00	0.00	0.00	0.00

ตารางที่ 4-34 ยอดรับซื้อ ยอดขายและกำไรจากขยะรีไซเคิลตั้งแต่เมษายน - ธันวาคม 2559

รหัส	รายการ	รวมยอดรับฝาก (บาท)								
		ปี 2559								
		เมษายน	พฤษภาคม	มิถุนายน	กรกฎาคม	สิงหาคม	กันยายน	ตุลาคม	พฤศจิกายน	ธันวาคม
1	กระดาษขาวดำ A4	20.30	21.00	0.00	29.75	6.30	216.30	719.10	2,457.00	0.00
2	หนังสือเล่ม, กระดาษสี หรือ รวม	0.00	159.40	36.40	369.00	117.20	17.20	163.20	281.60	123.00
3	หนังสือพิมพ์	533.40	0.00	14.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	0.00
4	กล่องลัง	9.60	230.30	733.60	2,490.60	1,724.80	176.40	154.00	287.70	329.00
5	ลังเปล่า	206.50	0.00	4.00	88.00	30.00	0.00	0.00	84.00	0.00
6	ขวดใส	226.80	782.60	929.60	639.80	684.45	525.20	816.00	1,252.80	838.40
7	พลาสติกสีรวม	134.00	141.20	227.20	311.60	77.70	76.50	271.20	68.80	269.20
8	พลาสติกกรอบ	0.00	12.60	0.00	11.30	29.40	2.90	97.80	1.00	38.85
9	ขวดขน(ขวดน้ำโพลาลิส)	5.90	8.10	14.40	53.10	30.60	27.00	23.40	5.40	27.00
10	พีวีซีสีฟ้า	25.85	0.00	0.80	0.65	0.00	0.00	42.90	0.00	0.00
11	พีวีซีสีเทา, สีเหลือง	200.00	0.00	0.00	0.00	24.60	0.00	0.00	0.00	0.00
12	ถุงพลาสติก(หิ้ว)	16.00	1.40	4.20	4.30	10.80	24.00	34.50	10.60	18.20
13	ขวดแก้วขาว	0.00	33.85	27.15	87.00	30.20	52.70	121.00	173.70	171.00
14	ขวดแก้วสี	0.00	35.35	127.73	99.53	84.75	40.75	103.75	70.70	208.35
15	LEO	0.00	288.00	336.00	224.00	184.00	64.00	128.00	376.00	392.00
16	ข้าง	0.00	32.00	96.00	176.00	80.00	0.00	24.00	282.00	160.00
17	ไฮนากัน	14.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	14.00	0.00
18	สิงห์	70.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	18.00	0.00
19	หงส์ (กลม)	0.00	27.00	0.00	9.00	9.00	9.00	0.00	51.00	27.00
20	หงส์ (แบน)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
21	เหล้าขาว	47.00	0.00	18.00	0.00	0.00	0.00	0.00	8.00	8.00
22	เหล็กหนา	15.00	0.00	74.00	0.00	42.00	42.00	15.75	0.00	211.50
23	เหล็กบาง	0.00	63.60	0.00	130.60	13.50	250.00	180.60	14.00	70.00
24	กระป๋องนม, กาแฟ, ลวด, สังกะสี	0.00	12.30	16.20	38.85	24.60	12.40	27.40	11.20	115.20
25	ฝาอลูมิเนียมแกะ	0.00	0.00	0.00	15.00	0.00	0.00	0.00	0.00	66.30
26	ฝาอลูมิเนียมไม่แกะ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	40.00	0.00	0.00	0.00
27	กระป๋องอลูมิเนียม	0.00	225.00	67.50	95.00	150.00	40.00	227.50	87.50	135.00
28	หม้ออลูมิเนียม	0.60	6.00	30.00	4.80	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
29	อลูมิเนียมฉาก	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	15.00	0.00	0.00
30	ทองเหลือง	14.40	40.00	10.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
31	สแตนเลส	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
32	ตะกั่ว	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
33	ทองแดง	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ยอดรับซื้อ		1,540.35	2,119.70	2,766.78	4,877.88	3,353.90	1,616.35	3,165.10	5,655.00	3,208.00
ยอดขาย		2,698.75	3,985.54	5,236.83	8,314.88	4,857.44	3,497.18	5,339.85	9,683.75	5,246.35
กำไร		1,158.40	1,865.84	2,470.05	3,437.00	1,503.54	1,880.83	2,174.75	4,028.75	2,038.35

ตารางที่ 4-35 ยอดรับซื้อ ยอดขายและกำไรจากขยะรีไซเคิลตั้งแต่ มกราคม - พฤษภาคม 2560

รหัส	รายการ	รวมยอดรับฝาก (บาท)								
		ปี 2560								
		มกราคม	กุมภาพันธ์	มีนาคม	เมษายน	พฤษภาคม	มิถุนายน	กรกฎาคม	สิงหาคม	กันยายน
1	กระดาษขาวดำ A4	147.00	490.00	45.08	19.60	0.00				
2	หนังสือเล่ม, กระดาษสี หรือ รวม	382.49	139.84	96.60	223.10	34.50				
3	หนังสือพิมพ์	0.00	0.00	0.00	27.00	5.00				
4	กล่องลัง	827.64	2,332.44	2,224.52	9,292.14	4,924.80				
5	ลังเปล่า	0.00	0.00	92.00	0.00	0.00				
6	ขวดใส	1,616.40	1,153.80	973.80	865.80	1,342.80				
7	พลาสติกสีรวม	195.30	103.95	143.55	117.00	95.40				
8	พลาสติกกรอบ	15.20	3.70	3.70	1.10	4.45				
9	ขวดขุน(ขวดน้ำโพลาลิส)	52.20	20.70	45.00	9.00	3.60				
10	พีวีซีสีฟ้า	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00				
11	พีวีซีสีเทา, สีเหลือง	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00				
12	ถุงพลาสติก(หิ้ว)	23.20	7.70	28.70	29.00	8.00				
13	ขวดแก้วขาว	170.50	134.60	118.20	131.00	84.60				
14	ขวดแก้วสี	298.08	112.26	121.86	177.60	121.26				
15	LEO	352.00	192.00	608.00	680.00	64.00				
16	ข้าง	56.00	133.00	49.00	98.00	35.00				
17	ใส่น้ำกัน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00				
18	สิงห์	0.00	0.00	0.00	6.00	0.00				
19	หงส์ (กลม)	34.00	85.00	51.00	17.00	34.00				
20	หงส์ (แบน)	0.00	72.00	0.00	84.00	0.00				
21	เหล้าขาว	155.00	0.00	0.00	32.00	8.00				
22	เหล้ากานา	0.00	0.00	48.00	0.00	0.00				
23	เหล้ากวาง	116.00	24.00	36.00	0.00	22.00				
24	กระป๋องนม, กาแฟ, ลวด, สังกะสี	13.20	51.60	43.80	45.60	72.60				
25	ฝาอลูมิเนียมแกะ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00				
26	ฝาอลูมิเนียมไม่แกะ	112.50	0.00	19.00	0.00	0.00				
27	กระป๋องอลูมิเนียม	92.00	245.00	120.00	177.50	98.80				
28	หม้ออลูมิเนียม	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00				
29	อลูมิเนียมฉาก	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00				
30	ทองเหลือง	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00				
31	สแตนเลส	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00				
32	ตะกั่ว	0.00	0.00	125.00	0.00	0.00				
33	ทองแดง	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00				
34	ถังแก๊ส	0.00	0.00	0.00	0.00	198.00				
	ยอดรับซื้อ	4,658.71	5,301.59	4,992.81	12,032.44	7,156.81	0.00	0.00	0.00	0.00
	ยอดขาย	7,114.97	8,033.55	7,617.83	18,092.07	10,780.85				
	กำไร	2,456.26	2,731.96	2,625.02	6,059.63	3,624.04	0.00	0.00	0.00	0.00

ตารางที่ 4-36 แสดงผลประกอบการธนาคารชยะออมทรัพย์

ผลประกอบการ เมษายน 2559 - พฤษภาคม 2560		
เงินฝากสมาชิก	105,604.85	บาท
ถอน	50,800.00	บาท
คงเหลือ	54,804.85	บาท
ยอดขาย	116,332.00	บาท
หัก คงเหลือ	54,804.85	บาท
หัก อุปกรณ์	5,000.00	บาท
หัก ค่าหุ้นสมาชิก	10,300.00	บาท
ผลกำไร	46,227.15	บาท

จากผลประกอบการธนาคารชยะออมทรัพย์ตั้งแต่เดือนเมษายน2559 - พฤษภาคม 2560 คณะกรรมการธนาคารชยะออมทรัพย์ได้จัดประชุมเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2560 มีมติให้จัดประชุมเพื่อจ่ายเงินปันผลหลังดำเนินการมาครบ 1 ปี เมื่อเดือนมิถุนายน 2560 และบริหารเงินที่เป็นผลกำไรจากการดำเนินงานธนาคารชยะออมทรัพย์ ร้อยละ 60 ของผลกำไร คิดเป็นจำนวนเงิน 27,736.29 บาท นำมาใช้จ่ายดังนี้

- ปันผลให้แก่สมาชิก ร้อยละ 20 19,060.97 บาท
- ชื้อของที่ระลึกให้แก่สมาชิกทุกคน 5,675.32 บาท
- ติดตั้งอุปกรณ์รถบรรทุกขยะ 2,000.00 บาท
- ถวายวัดหัวคู้ 1,000.00 บาท

ร้อยละ 40 ของผลกำไร คิดเป็นจำนวนเงิน 18,490.86 บาท นำมาจัดสรรเป็นค่าตอบแทนให้เจ้าหน้าที่ของ อบต.ศิระชะจรเข้้น้อย จำนวน 9 คน ที่ช่วยดำเนินการธนาคารชยะออมทรัพย์ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนถึงปัจจุบันและนำมาใช้เป็นสวัสดิการค่าอาหารและน้ำดื่มสำหรับการปฏิบัติงานในวันรับซื้อขยะทุกวันที28 ของเดือน ณ วัดหัวคู้และในวันรับซื้อขยะสัญจรในปีต่อไป

การบริหารเงินที่เป็นผลกำไรจากการดำเนินงานธนาคารชยะออมทรัพย์ คณะกรรมการได้ร่วมกันพิจารณาเกณฑ์ในการจ่ายเงินปันผลแก่สมาชิก โดยมีเงื่อนไข คือเป็นสมาชิกของธนาคารชยะออมทรัพย์ตำบลศิระชะจรเข้้น้อยต้องเคยนำขยะรีไซเคิลมาฝากธนาคารชยะออมทรัพย์ หากเปิดบัญชีแต่ไม่เคยนำขยะมาฝากหรือบัญชีไม่มีการเคลื่อนไหวจะไม่ได้รับการพิจารณาจ่ายเงินปันผลร้อยละ 20 คำนวณจากเงินฝากของสมาชิกสิ้นสุดเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2560 โดยมอบหมายให้นางสาวอมรรรัตน์ เลิศไธสง จัดทำบัญชีสรุปการจ่ายเงินปันผลของสมาชิกที่เงื่อนไขตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด

การจัดประชุมประจำปีเพื่อจ่ายเงินปันผลสมาชิกธนาคารชยะออมทรัพย์ตำบลศิระจรเข้
น้อย คณะกรรมการกำหนดให้จัดขึ้นในวันที่ 28 มิถุนายน 2560 ระหว่างเวลา 9.30-10.30 น. ณ
วัดหัวคู้ มีประเด็นเสนอสมาชิกคือรายงานผลการดำเนินงานและผลประกอบการธนาคารชยะออม
ทรัพย์ ระหว่างเดือนเดือนเมษายน 2559 - เดือนพฤษภาคม 2560 แจ้งเกณฑ์การจัดสรรเงินที่ได้จาก
ผลกำไรการดำเนินงานธนาคารชยะออมทรัพย์จ่ายเงินปันผลและมอบของที่ระลึกแก่สมาชิกแจก
รางวัลพิเศษให้แก่สมาชิกในวันจัดกิจกรรมกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม จัดนิทรรศการให้ความรู้
เรื่องการคัดแยกขยะ

4.3 ผลการศึกษาขั้นประเมินผล

การวิจัย เรื่องการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะชุมชน กรณีศึกษาตำบลศิระจรเข้
น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ" ดำเนินการติดตามและประเมินผล ดังนี้

4.3.1 ประเมินความพึงพอใจของสมาชิกต่อธนาคารชยะออมทรัพย์

คณะผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างสมาชิกธนาคารชยะออมทรัพย์ ร้อยละ 30 จำนวน 42 คน จาก
140 คน ใช้แบบสอบถามรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลเมื่อเดือนสิงหาคม 2560

ตารางที่ 4-37 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศและช่วงอายุ

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	4	9.5
หญิง	38	90.5
ช่วงอายุ		
15-20 ปี	0	0.0
21-30 ปี	11	26.2
31-40 ปี	13	30.9
41-50 ปี	6	14.3
51-60 ปี	10	23.8
60 ปีขึ้นไป	2	4.8
รวม	42	100.0

ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 90.5

ตารางที่ 4-38 แสดงจำนวนและร้อยละระยะเวลาที่อาศัยในตำบลศีระจรรย์น้อย

ระยะเวลาที่อาศัยในตำบลศีระจรรย์น้อย	จำนวน	ร้อยละ
1-3 ปี	13	30.9
4-6 ปี	3	7.1
7-9 ปี	6	14.3
10 ปีขึ้นไป	7	16.7

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 30.9อาศัยในตำบลศีระจรรย์น้อยเป็นระยะเวลา1-3 ปี

ตารางที่ 4-39 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะที่พัก

ลักษณะที่พักอาศัย	จำนวน	ร้อยละ
บ้านของตนเอง	34	80.9
บ้านเช่า	2	4.8
ห้องเช่า / อพาร์ทเมนต์ / คอนโด	6	14.3

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 80.9 มีที่พักในตำบลศีระจรรย์น้อยโดยเป็นบ้านของตนเอง

ตารางที่ 4-40 แสดงจำนวนและร้อยละของการพักอาศัย

การพักอาศัย	จำนวน	ร้อยละ
เป็นเจ้าของบ้าน	18	42.9
เป็นผู้เช่า / ผู้อาศัย	24	57.1

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 57.1 ระบุว่าตนเป็นผู้เช่า/ผู้อาศัย

ตารางที่ 4-41 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนสมาชิกในบ้าน

จำนวนสมาชิกในบ้าน	จำนวน	ร้อยละ
1-2 คน	10	23.8
3-4 คน	23	54.8
5-6 คน	5	11.9
มากกว่า 6 คน	4	9.5

ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ54.8 ระบุว่าในบ้านมีสมาชิกประมาณ 3-4 คน

ตารางที่ 4-42 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	4	9.5
มัธยมศึกษาตอนต้น	4	9.5
ม.6/ปวช.	6	14.3
ปวส.	0	0.0
ปริญญาตรี	22	52.4
สูงกว่าปริญญาตรี	6	14.3
รวม	42	100.0

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 52.4 ระบุว่า มีระดับการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 4-43 แสดงจำนวนและร้อยละของการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	19	45.2
รับจ้าง /ทำงานโรงงาน	9	21.4
ค้าขายหรือประกอบธุรกิจ	8	19.0
เกษตรกรรวม	6	14.3
พนักงานบริษัทเอกชน	0	0.0
นักเรียน / นักศึกษา	0	0.0
รวม	42	100.0

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 45.2 ระบุว่าประกอบอาชีพข้าราชการ /รัฐวิสาหกิจ

ตารางที่ 4-44 แสดงจำนวนและร้อยละของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 9,000 บาท	12	28.6
9,001-15,000 บาท	8	19.0
15,001-20,000 บาท	18	42.9
20,001-30,000 บาท	4	9.5
30,000 บาท ขึ้นไป	0	0.0
รวม	42	100.0

ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 42.9 มีรายได้น้อยกว่าเดือนละ 15,001-20,000 บาท

ตารางที่ 4-45 แสดงจำนวนและร้อยละการคัดแยกขยะ

การคัดแยก	จำนวน	ร้อยละ
คัดแยกขยะ	42	100.0
ไม่ได้คัดแยกขยะ	0	0.0

ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 100.0ระบุว่าได้คัดแยกขยะ

ตารางที่ 4-46 แสดงจำนวนและร้อยละหน้าที่การคัดแยกขยะ

หน้าที่การคัดแยกขยะ	จำนวน	ร้อยละ
ตัวเอง	19	45.2
ทุกคนในบ้านช่วยกัน	13	31.0
หัวหน้าครอบครัว	6	14.3
แม่บ้าน	4	9.5

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 45.2 ระบุว่าตนเองทำหน้าที่คัดแยกขยะ

ตารางที่ 4-47 แสดงจำนวนและร้อยละขยะที่คัดแยกเป็นประจำ

หน้าที่การคัดแยกขยะ	จำนวน	ร้อยละ
ขยะรีไซเคิล เช่น กระดาษ ขวดพลาสติก ขวดแก้ว	42	100.0
ขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหารเศษใบไม้	15	35.7
ขยะอันตราย เช่น หลอดไฟ แบตเตอรี่ กระป๋องสเปรย์	13	30.9

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 100 ระบุว่าขยะที่คัดแยกเป็นประจำคือขยะรีไซเคิล

ตารางที่ 4-48 แสดงจำนวนและร้อยละของการรับข้อมูลข่าวสาร ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะ

การรับข้อมูลข่าวสารและความรู้เรื่องคัดแยกขยะ	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่ อบต. / อสม.	32	76.2
วิทยุ/โทรทัศน์	19	45.2
อินเทอร์เน็ต	13	30.9
เพื่อนร่วมงาน	13	30.9
หนังสือพิมพ์	11	26.1

ตารางที่ 4-48 (ต่อ)

การรับข้อมูลข่าวสารและความรู้เรื่องคัดแยกขยะ	จำนวน	ร้อยละ
คนในครอบครัว	10	23.8
เพื่อนบ้าน	4	9.5
วารสาร / นิตยสาร	3	7.1

ข้อมูลข่าวสาร ความรู้เรื่องการค้าแยกขยะที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับมากที่สุด คือ จากเจ้าหน้าที่ อบต./ อสม. ร้อยละ 76.2 รองลงมาจากวิทยุโทรทัศน์ ร้อยละ 45.2

4.3.2 ความพึงพอใจที่สมาชิกมีต่อธนาคารขยะออมทรัพย์

ตารางที่ 4-49 แสดงค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อธนาคารขยะออมทรัพย์

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
ความพร้อมให้บริการ	3.86	1.26	พึงพอใจมาก
การประชาสัมพันธ์การเปิดธนาคารและการรับซื้อ	3.76	1.03	พึงพอใจมาก
การสมัครสมาชิกและการฝาก-ถอนเงิน	3.67	1.22	พึงพอใจมาก
สถานที่รับซื้อขยะ	3.57	1.17	พึงพอใจมาก
วันเปิดดำเนินการทุกวันที่ 28 ของเดือน	3.50	1.17	พึงพอใจปานกลาง
ราคารับซื้อขยะ	3.43	1.06	พึงพอใจปานกลาง

ความพึงพอใจที่สมาชิกมีต่อธนาคารขยะออมทรัพย์มากที่สุด คือ ความพร้อมให้บริการ พึงพอใจระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.86 รองลงมาเรื่องการประชาสัมพันธ์การเปิดธนาคารและการรับซื้อ พึงพอใจระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.76 และอันดับสามการสมัครสมาชิกและการฝาก-ถอนเงิน พึงพอใจระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.67

4.3.3 ผลการประเมินการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการจัดการขยะชุมชนผ่านรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์

ประเด็นการมีส่วนร่วมจัดการขยะชุมชนคณะผู้วิจัยได้สอบถามสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์ 4 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และการติดตามประเมินผล

ตารางที่ 4-50 แสดงจำนวนและร้อยละของการนำขยะรีไซเคิลมาฝากธนาคารขยะออมทรัพย์

การนำขยะรีไซเคิลมาฝากธนาคารขยะ	จำนวน	ร้อยละ
ทุกเดือน	20	47.6
2-3 เดือน/ครั้ง	10	23.8
นำขยะมาฝากแค่ 1-2 ครั้ง	7	16.7
เดือนเว้นเดือน	5	11.9
4-6 เดือน/ครั้ง	0	0.0
รวม	42	100.0

ผู้ตอบแบบสอบถามนำขยะมาฝากธนาคารขยะออมทรัพย์ทุกเดือน ร้อยละ 47.6 และนำขยะรีไซเคิลมาฝาก 2-3 เดือน/ครั้ง ร้อยละ 23.8

ตารางที่ 4-51 แสดงจำนวนและร้อยละการมีส่วนร่วมด้านการวิเคราะห์ปัญหา

การมีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
สนับสนุนให้จัดตั้งธนาคารขยะออมทรัพย์ตำบลศิระชะจรเขื่อน้อย	23	54.8
เสนอวิธีการจัดการขยะในชุมชน	11	26.2
เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาขยะของชุมชน	6	14.3

ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วมด้านการวิเคราะห์ปัญหาโดยสนับสนุนให้จัดตั้งธนาคารขยะออมทรัพย์มากที่สุด ร้อยละ 54.8 รองลงมาเสนอวิธีการจัดการขยะในชุมชน ร้อยละ 26.2

ตารางที่ 4-52 แสดงจำนวนและร้อยละการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน

การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน	จำนวน	ร้อยละ
ช่วยวางแผนการดำเนินการธนาคารขยะออมทรัพย์	13	30.9
แสดงความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาของธนาคารขยะออมทรัพย์	10	23.8
ร่วมคัดเลือกคณะกรรมการธนาคารขยะออมทรัพย์	8	19.0

ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วมด้านการวางแผนโดยช่วยวางแผนการดำเนินการธนาคารขยะออมทรัพย์ร้อยละ 30.9 รองลงมาแสดงความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาของธนาคารขยะออมทรัพย์ ร้อยละ 23.8

ตารางที่ 4-53 แสดงจำนวนและร้อยละการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน

การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน	จำนวน	ร้อยละ
สมัครสมาชิกและนำขยะที่คัดแยกมาฝากธนาคารขยะออมทรัพย์	32	76.2
ชักชวนให้คนในชุมชนสมัครเป็นสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์	12	28.6
ชักชวนคนในชุมชนให้คัดแยกขยะ	8	19.0
เสนอให้ปรับราคาซื้อขายให้เหมาะสม	2	4.8
เสนอให้เพิ่มวันรับซื้อขยะ/รับซื้อขยะสัญจร	2	4.8
สนับสนุนทรัพยากร เช่น พื้นที่ อุปกรณ์ เพื่อช่วยการดำเนินงานธนาคารขยะออมทรัพย์	2	4.8
เป็นคณะกรรมการของธนาคารขยะออมทรัพย์	0	0.0

ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานธนาคารขยะออมทรัพย์ คือสมัครสมาชิกและนำขยะที่คัดแยกมาฝากธนาคารขยะออมทรัพย์ มากที่สุดร้อยละ 76.2 รองลงมาชักชวนให้คนในชุมชนสมัครเป็นสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์ ร้อยละ 28.6

ตารางที่ 4-54 แสดงจำนวนและร้อยละการมีส่วนร่วมด้านผลประโยชน์และติดตามประเมินผล

การมีส่วนร่วมด้านผลประโยชน์และติดตามประเมินผล	จำนวน	ร้อยละ
มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายขยะรีไซเคิล	24	57.1
ปริมาณขยะในครัวเรือนของท่านลดลง	13	30.9
ทำให้คัดแยกขยะได้ถูกต้องมากขึ้น	11	26.2
ลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะได้	6	14.3
ได้แสดงความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงธนาคารขยะกับคณะกรรมการธนาคาร	2	4.8
เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการธนาคารเพื่อประเมินผลภารกิจกรรมของธนาคาร	2	4.8

ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วมด้านด้านผลประโยชน์และติดตามประเมินผลคือ มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายขยะรีไซเคิล มากที่สุดร้อยละ 57.1 รองลงมามีปริมาณขยะในครัวเรือนลดลง ร้อยละ 30.9

4.3.4 ประเมินประโยชน์และผลกระทบจากการตั้งธนาคารขยะออมทรัพย์

ตารางที่ 4-55 แสดงค่าเฉลี่ยความพึงพอใจด้านประโยชน์และผลกระทบจากการจัดตั้งธนาคารขยะออมทรัพย์เพื่อจัดการขยะชุมชน

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ	S.D.	การแปลผล
เป็นตัวอย่งที่ดีให้แก่ชุมชนอื่น	3.88	1.11	พึงพอใจมาก
ชุมชนสามารถจัดการสิ่งแวดล้อมด้วยคนในชุมชน	3.76	0.88	พึงพอใจมาก
สร้างจิตสำนึกคัดแยกขยะ	3.74	1.01	พึงพอใจมาก
ลดปริมาณขยะในครัวเรือน	3.74	0.96	พึงพอใจมาก
มีความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะเพิ่มขึ้น	3.67	0.90	พึงพอใจมาก
ผลกำไรจากธนาคารสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนได้	3.64	1.03	พึงพอใจมาก
สร้างนิสัยการออม	3.62	0.96	พึงพอใจมาก
มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายขยะและได้รับเงินปันผล	3.50	0.86	พึงพอใจปานกลาง
ลดปริมาณขยะทำให้ชุมชนสะอาดน่าอยู่สิ่งแวดล้อมดี	3.50	0.99	พึงพอใจปานกลาง
สมาชิกในบ้านใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	3.38	1.01	พึงพอใจปานกลาง

ประโยชน์และผลกระทบจากการตั้งธนาคารขยะออมทรัพย์มากที่สุด คือ เป็นตัวอย่งที่ดีแก่ชุมชนอื่น ผลการประเมินระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.88 รองลงมาชุมชนสามารถจัดการสิ่งแวดล้อมด้วยคนในชุมชนผลการประเมินระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.76 และอันดับสามลดปริมาณขยะในครัวเรือนและสร้างจิตสำนึกคัดแยกขยะค่าเฉลี่ย 3.74

4.3.5 การประเมินผลการจัดการขยะชุมชนด้วยรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์

จากการสนทนากลุ่ม

คณะกรรมการธนาคารขยะออมทรัพย์ สมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์ สมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ได้ร่วมสนทนากลุ่มเพื่อประเมินผลการจัดการขยะชุมชนด้วยรูปแบบ ธนาคารขยะออมทรัพย์ เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2560 โดยมีประเด็นสำคัญ คือ กลไกการจัดการขยะของชุมชน แนวปฏิบัติที่ดีจากการดำเนินงานธนาคารขยะออมทรัพย์ แนวทางการสร้างความยั่งยืนให้แก่ธนาคารขยะออมทรัพย์ รายนามผู้เข้าร่วมดังนี้

- 1) นายสมชาย อยู่สบาย รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้้น้อย
- 2) นายสมพร เอี่ยมสะอาด รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้้น้อย
- 3) ดร.อมรรัตน์ หาญดี๊ะ ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้้น้อย
- 4) นางยุพา พุ่มเรือง ชมรมผู้สูงอายุตำบลศิระจรเข้้น้อยหมู่ 1
- 5) นางมาลี พลับเจริญสุข ตำบลศิระจรเข้้น้อยหมู่ 1
- 6) นายปฐมพงษ์ ไชยโคตร ตำบลศิระจรเข้้น้อยหมู่ 2
- 7) นางสาวอมรรัตน์ เลิศไธสง ตำบลศิระจรเข้้น้อยหมู่ 2
- 8) นางลำพูน บุบผาวาส ตำบลศิระจรเข้้น้อยหมู่ 4
- 9) นางประเสริฐ เอี่ยมลักษณะ ตำบลศิระจรเข้้น้อยหมู่ 4
- 10) นางสาวสุกัญญา อยู่สบาย ตำบลศิระจรเข้้น้อยหมู่ 4
- 11) นางวันดี สุขปรั่ง ตำบลศิระจรเข้้น้อยหมู่ 7
- 12) นางพิสมัย คำแก้ว ตำบลศิระจรเข้้น้อยหมู่ 8
- 13) นางพร รักษาธรรม ตำบลศิระจรเข้้น้อยหมู่ 8
- 14) นายทองม้วน ภูษุขสาริกา ตำบลศิระจรเข้้น้อยหมู่ 10
- 15) นางอาภาพรรณ กันค้อย ตำบลศิระจรเข้้น้อยหมู่ 11
- 16) ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตนา ทิมเมือง
นักวิจัย คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- 17) อาจารย์สรवलสรรค์ พจนอารี
นักวิจัย คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ภาพที่ 4-39 ผู้เข้าร่วมถอดบทเรียนการจัดการขยะชุมชน
ด้วยรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์

1) สถานการณ์ปัญหาขยะของตำบลศิระจรเข้้น้อยและผลกระทบ

ผู้แทน อบต. เห็นว่าการดำเนินงานมาถูกทางสามารถขยายผลเป็นหมู่บ้านต้นแบบความสะอาด เข้าร่วมโครงการของ สสส. และสนับสนุนนโยบายจังหวัดสะอาดปัญหาขยะเป็นปัญหาใหญ่ของชุมชนที่ต้องรีบแก้ไข จุดเริ่มของการดำเนินการจัดตั้งธนาคารขยะออมทรัพย์เกิดขึ้นเมื่อเดือนเมษายน 2559 และทำได้สำเร็จเพราะภาคประชาสังคมตำบลศิระจรเข้้น้อยสนับสนุน ประกอบกับมีความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาคือ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติและหน่วยงานเครือข่ายนอกพื้นที่ เช่น กลุ่มรวมมิตร 2011 สมาคมสตรีภาคพื้นแปซิฟิกและเอเชียอาคเนย์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ที่เข้ามาสนับสนุนทำให้การทำงานธนาคารขยะออมทรัพย์ของตำบลศิระจรเข้้น้อยราบรื่นขึ้น

นายสมชาย อยู่สบาย รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้้น้อยในฐานะที่ต้องดูแลรับผิดชอบโดยตรงเห็นว่าพื้นที่มีปัญหาหรือมีประเด็นขยะเกิดขึ้นและจะเพิกเฉยไม่ได้ ขณะนี้ปัญหาขยะในชุมชนอาจจะแก้ไขได้บางส่วน ขณะนี้พยายามดูแลรับเรื่องร้องเรียนและแก้ปัญหา ทำให้ปัญหาขยะตกค้างลดน้อยลงไปแต่ต้องพยายามไม่ให้ขยะเกิดขึ้นอีกโดยปัจจัยภายในของ อบต.เองที่เป็นปัญหาโดยเฉพาะเรื่องขาดเครื่องมือเช่น รถจัดเก็บขยะที่มีราคาสูงและต้องอาศัยงบประมาณกลางจัดซื้อ การจะแก้ไขปัญหาต้องสร้างการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนให้มากที่สุด

ในภาพใหญ่มีกลไกขับเคลื่อนที่มาจากระดับประเทศคือ แผนนโยบายเรื่องจังหวัดสะอาด ในความเป็นจริงชุมชนศิระจรเข้้น้อยได้ดำเนินการเรื่องนี้มาก่อนหน้าแล้วตั้งแต่ปี 2559 แล้ว สิ่งที่เห็นผลจากการดำเนินการคือการเข้าร่วมตำบลสะอาดของปีงบประมาณ 2560 ส่งหมู่บ้านที่ได้อันดับหนึ่งของตำบลคือหมู่ 4 เป็นต้นแบบ และขยายผลโดยส่งหมู่ 4 เข้าร่วมโครงการของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยได้งบประมาณสนับสนุนจาก

สสส. เป็นเงิน 64,000 บาท ถือเป็นความสำเร็จที่ต่อยอดจากโครงการธนาคารขยะออมทรัพย์ ส่วนวัดหัวคู้ ตลาดศรีวารีน้อย สามารถขยายผลด้านการจัดการขยะอินทรีย์ได้ โดยทั้งวัดและตลาดก็เข้าร่วมและสนับสนุนโครงการธนาคารขยะออมทรัพย์ เพื่อเป็นต้นแบบของการจัดการขยะ (อมรรัตน์ หาญดี)

ปีงบประมาณ 2560 ปัญหาขยะในพื้นที่ยังไม่เบาบางลงเพราะว่า เมืองมีความเจริญเติบโตแบบก้าวกระโดด มีประชากรจำนวนมากขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกและการทิ้งขยะเท่าที่รณรงค์ยังไม่อยู่ในระดับที่พึงพอใจและต้องพยายามทำต่อ ปัจจัยภายในที่เป็นอุปสรรคของอบต. คือขาดทรัพยากรบุคลากรและเครื่องมือเนื่องจาก อบต. เป็นองค์กรขนาดเล็กแต่ต้องมารับมือกับชุมชนเมือง ดังนั้นสิ่งที่เราสามารถเน้นได้คือการรณรงค์ให้ประชาชนให้ความร่วมมือเรื่องการคัดแยกขยะ (สมพร เอี่ยมสะอาด)

ปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลศีรษะจรเข้หน้าด้านการจัดการธนาคารขยะออมทรัพย์ในปัจจุบันคือ ขาดบุคลากร ขาดรถจัดเก็บขยะ ส่วนสถานที่สำหรับจัดเก็บขยะรีไซเคิลในขณะนี้ไม่มีพื้นที่ ถ้ามีเพิ่มได้จะขยายงานได้อีกมากและอยากให้มีสมาชิกเพิ่มมากขึ้น

ภาพที่ 4-40 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมถอดบทเรียนการจัดการขยะชุมชนด้วยรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์

2) ภาคประชาชนพึงพอใจที่มีโครงการธนาคารขยะออมทรัพย์

การทำเรื่องธนาคารขยะออมทรัพย์เป็นการทำงานด้านการจัดการขยะชุมชนที่มาถูกทางแล้วนางสุกัญญา อยู่สบาย กรรมการท่านหนึ่งเห็นด้วยอย่างยิ่งและดีใจที่โครงการประสบความสำเร็จทั้งที่เมื่อเริ่มต้นดำเนินการไม่มีความเชื่อมั่นว่าจะเป็นไปได้ ขณะนี้สถานการณ์เปลี่ยนไปมาก พื้นที่หมู่ 4 ตนเองเริ่มคัดแยกขยะและอาศัยเครือข่ายและการสื่อสารแบบปากต่อปาก ชักชวนเพื่อนบ้านมาร่วม

โครงการธนาคารขยะออมทรัพย์ ในหมู่บ้านมีสมาชิกมาสมัครประมาณ 20 คน โดยนำขยะรีไซเคิลมาขายอย่างสม่ำเสมอทุกเดือน ทำให้จำนวนขยะจากครัวเรือนประเภทรีไซเคิล เช่น ขวดน้ำ ขวดพลาสติก ก่องกระดาษลดลงเดิมขยะเหล่านี้จะถูกทิ้งลงคลองไม่มีใครสนใจและเกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมตามมาโครงการธนาคารขยะออมทรัพย์ทำให้ประชาชนมีแรงจูงใจ เกิดการแข่งขันกันในเรื่องการเก็บขยะภายในบ้านมาฝากธนาคาร พายเรือเก็บขยะในคลองเพราะขายได้ ขณะนี้หมู่ 4 มีสมาชิกเพิ่มขึ้น ขยะมีคนมาฝากมากขึ้น ช่วยลดขยะในชุมชนเกิดการสื่อสารพูดคุยและรวมตัวกันทำเรื่องดี เช่นธนาคารขยะออมทรัพย์

3) ธนาคารขยะออมทรัพย์เป็นวิธีการที่ดีในการจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วม

นางอภาพรรณ กันคล้าย ผู้จัดการธนาคารขยะออมทรัพย์ สะท้อนความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ที่ได้สื่อสารกัน ส่วนใหญ่พึงพอใจที่ตำบลศรีษะจรเข้มีธนาคารขยะออมทรัพย์ และมีการชักชวนกันให้นำขยะรีไซเคิลมาขายกับธนาคารขยะออมทรัพย์และสมัครสมาชิกจากที่ได้ประเมินสมาชิกในหมู่บ้านหลายคนเริ่มเก็บขยะคัดแยกกันอย่างจริงจังกันมากขึ้น ผู้แทนจากหมู่ 10 เสริมว่าเห็นด้วยอย่างยิ่งเพราะทำให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมคัดแยกขยะ และที่สำคัญคือมีรายได้

นางมาลี พลับเจริญสุขผู้แทนจากหมู่ 1 ก็เห็นด้วยเช่นกันเพราะทำให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมจากการเริ่มคัดแยกขยะและมีรายได้แต่มีข้อจำกัดเรื่องอบต.ไปรับซื้อขยะได้น้อย นอกจากนี้ชาวบ้านเริ่มรู้จักการแยกขยะดีขึ้น คัดแยกขยะได้ดีมากขึ้น เมื่อเทียบกับเดือนแรก ๆ และการทิ้งขยะลงคลองลดลงโดยเฉพาะพวกขวดพลาสติก

นางยุพา พุ่มเรือง สะท้อนว่ารอบวัดเป็นสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์กันหลายครัวเรือนใครเจอขยะที่ขายได้ก็จะเก็บ ก่อนมีธนาคารขยะออมทรัพย์ที่วัดหัวคู้จะมีปัญหามากโดยเฉพาะการทิ้งขวดน้ำพลาสติก เมื่อเปรียบเทียบขณะนี้ปัญหาขยะที่วัดหัวคู้ลดลงมากมีการเก็บขวดน้ำมากขึ้นจนแทบจะไม่พบถ้าทำโครงการต่อเนื่องเชื่อว่าสภาพแวดล้อมจะดีขึ้นไปอีก และโรงเรียนวัดหัวคู้ก็ให้ความร่วมมือดีเนื่องจากโรงเรียนสอนให้นักเรียนแยกขยะรีไซเคิลมาก่อนที่ อบต.จะดำเนินการ เห็นด้วยอย่างมากกับโครงการธนาคารขยะออมทรัพย์

จากการประชุมได้สะท้อนเรื่องราวที่ดีที่เกิดจากธนาคารขยะออมทรัพย์ดังนี้

1. ดีใจที่ได้เข้าร่วมโครงการนี้ ทำให้พื้นที่สะอาดมากขึ้น ทำให้คนในหมู่บ้านเห็นประโยชน์ของขยะ
2. ประชาชนมีการคัดแยกขยะมากขึ้น มีรายได้มากขึ้น
3. ชาวบ้านโดยเฉพาะผู้สูงอายุมีความสุขเพราะมีรายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อธนาคารขยะออมทรัพย์จ่ายเงินปันผลประจำปีร้อยละ 20 และมีของที่ระลึกให้สมาชิกแม้จะเล็กน้อยแต่ก็รู้สึกดี

4. จากคนที่มีพฤติกรรมทิ้งขยะ เปลี่ยนเป็นผู้ที่รักการคัดแยกขยะ เห็นคุณค่าของขยะ มีจิตสำนึกมากขึ้น รู้จักการคัดแยกขยะ คิดต่อยอดว่าจะทำอะไรมากขึ้นทำให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกันอยากขยายผลให้ชุมชนและทุกหมู่บ้านรวมตัวกันทำเรื่องนี้ให้เติบโตเข้มแข็งในอนาคต

4) รูปแบบสื่อและการสื่อสารที่ควรนำมาใช้ร่วมกับการจัดการขยะชุมชนสีเขียว

ปัจจุบันสื่อประชาสัมพันธ์ที่เผยแพร่ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ แผ่นปลิว ป้ายไวเนล แต่ที่ประเมินแล้วได้ผลดีที่สุดคือ สื่อบุคคล และการสื่อสารแบบ "ปากต่อปาก" เจ้าหน้าที่ อบต. สมาชิก อบต. ที่มีมากกว่า 30 คน ถ้าทุกคนช่วยกันสื่อสารเรื่องธนาคารขยะออมทรัพย์จะดีที่สุด

ชาวบ้านนิยมการพูดคุยสื่อสารแบบปากต่อปาก ทุกคนอยากให้ธนาคารขยะออมทรัพย์ดำเนินต่อไปอยากให้มีการรวมกลุ่มให้เข้มแข็งเพื่อการเติบโตในอนาคต การดำเนินการที่ผ่านมาอาจมีอุปสรรคบ้างแต่ขอให้ทำต่อไปอย่าท้อและกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญ กรรมการที่มาประชุมกล่าวว่า จะแนะนำและชักชวนให้เพื่อนบ้านมาฝากขยะกับธนาคารขยะออมทรัพย์มากขึ้น ขยะในตำบลสีเขียวจะลดลง และเป็นการช่วยประชาสัมพันธ์ธนาคารขยะออมทรัพย์ให้เพื่อนบ้านทราบต่อไป

ธนาคารขยะออมทรัพย์ของตำบลสีเขียวเหมือนต้นไม้ที่กำลังเติบโต อยากให้คนตำบลสีเขียวเห็นคุณค่าของธนาคารขยะออมทรัพย์ วันแรกที่เริ่มต้นมีอุปสรรคมากแต่ตอนนี้เห็นความสำเร็จ อยากให้ทุกคนภูมิใจร่วมกันที่ชุมชนมีธนาคารขยะออมทรัพย์เพราะธนาคารเป็นของชุมชน ชุมชนเป็นเจ้าของร่วมกันและในอนาคตอยากให้มีคนสมัครสมาชิกมากขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง "การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะชุมชน กรณีศึกษาตำบลศิระจรเข้หน้า อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ" สรุปผลการศึกษาดังนี้

5.1.1 ขั้นตอนเตรียมการ : การสำรวจสถานการณ์และการจัดการขยะของตำบลศิระจรเข้หน้า อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ข้อมูลทั่วไป

ผลการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 ตัวอย่าง เก็บข้อมูลเมื่อเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม 2559 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงร้อยละ 65.5 มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ถึง 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 65 อาศัยในตำบลศิระจรเข้หน้ามากกว่า 15 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 83.5 มีที่พักที่เป็นบ้านของตนเองในตำบลศิระจรเข้หน้า ร้อยละ 11.5 มีที่พักอาศัยเป็นบ้านเช่า ด้านระดับการศึกษาร้อยละ 25.5 มีระดับการศึกษาสูงสุดชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้านการประกอบอาชีพร้อยละ 27.0 ประกอบอาชีพรับจ้าง /ทำงานโรงงาน ร้อยละ 25 ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ร้อยละ 39.5 มีรายได้เฉลี่ยประมาณเดือนละ 9,001-15,000 บาท

ความคิดเห็นด้านจัดการขยะ

ด้านการจัดการขยะในชุมชน ร้อยละ 50.5 เห็นว่าเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่รัฐ ร้อยละ 48.5 ระบุว่าหน้าที่จัดการขยะเป็นของเรา ร้อยละ 64.5 ระบุว่าขยะในครัวเรือนเป็นขยะประเภทรีไซเคิล

ด้านการจัดการขยะย่อยสลายได้ในครัวเรือนร้อยละ 52.5 จะทิ้งในถังขยะของ อบต. ร้อยละ 26 ระบุว่าใช้วิธีเผา ด้านขยะรีไซเคิลร้อยละ 44.5 ตอบว่าจะทิ้งในถังขยะของ อบต. และร้อยละ 47 ระบุว่าจัดการขยะรีไซเคิลด้วยการนำไปขายสร้างรายได้ ด้านขยะอันตรายร้อยละ 56.5 ตอบว่าจะทิ้งในถังขยะของ อบต. และร้อยละ 27 ระบุว่าจัดการขยะอันตรายด้วยการฝังกลบ

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 63 ให้ข้อมูลว่าขยะในครัวเรือนจะคัดแยกก่อนทิ้ง ร้อยละ 48 ระบุว่าทุกคนในบ้านจะทำหน้าที่ช่วยกันคัดแยกขยะ ขยะในครัวเรือนที่มีการคัดแยกเป็นประจำคือพลาสติก ขวดพลาสติกคิดเป็นร้อยละ 60 ปัญหาที่ประสบเกี่ยวกับการจัดการขยะที่ผ่านมาร้อยละ 56.5 ถังรองรับขยะมีน้อยหรือบางจุดไม่มีถังขยะ และร้อยละ 35 ไม่มีความรู้เรื่องขยะและการคัดแยกขยะ

ด้านข้อมูลข่าวสารหรือความรู้เรื่องการคัดแยกขยะที่เคยได้รับ ร้อยละ 57 ได้รับข้อมูลข่าวสารหรือความรู้เรื่องการคัดแยกขยะจากสื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์ ร้อยละ 39 ได้ข้อมูลข่าวสารหรือความรู้เรื่องการคัดแยกขยะจากเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อยหรือเจ้าหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุข

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การจัดการขยะร้อยละ 69.5 เห็นว่าจังหวัดสมุทรปราการมีปัญหาเรื่องขยะ ร้อยละ 68.5 เห็นว่าตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อยมีปัญหาเรื่องขยะ ร้อยละ 52.5 ไม่ได้คิดว่าการแยกขยะเป็นเรื่องยุ่งยากหรือเสียเวลา ร้อยละ 87 คิดว่าขยะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มถ้ารู้จักการคัดแยก ร้อยละ 46 คิดว่าตนเองเป็นคนหนึ่งที่สร้างปัญหาขยะในชุมชน ร้อยละ 84.5 ระบุว่าคนในชุมชนทุกคนต้องมีส่วนร่วมจัดการขยะ ร้อยละ 60 คิดว่าสภาพแวดล้อมที่ตนเองอยู่อาศัยสะอาดเป็นระเบียบ ร้อยละ 60.5 พึงพอใจสภาพแวดล้อมในชุมชนของตนเอง

การรับทราบข้อมูลเรื่องธนาคารขยะออมทรัพย์ซึ่งเป็นรูปแบบของการจัดการขยะในชุมชน ร้อยละ 69 ตอบว่ายังไม่ทราบหรือมีข้อมูลเกี่ยวกับธนาคารขยะออมทรัพย์มากนัก ส่วนความสนใจเข้าร่วมโครงการจัดการขยะในรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์ของตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย ร้อยละ 55.5 สนใจและประสงค์เข้าร่วมโครงการธนาคารขยะออมทรัพย์

5.1.2 ขั้นตอนการเพื่อจัดการขยะชุมชนตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

รูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อร่วมมือทำงานด้านสุขภาวะ

การจัดการขยะเป็นปัญหาวิกฤติที่ตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อยต้องเผชิญ ที่ผ่านมากการแก้ไขปัญหาทำได้ไม่ทันทั่วทั้งที่ ทาง อบต.พยายามรณรงค์เรื่องการจัดการขยะด้วยการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง มีการสื่อสารกับองค์กรภายในและภายนอกพื้นที่เพื่อร่วมมือทำงานด้านสุขภาวะองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อยได้ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับที่จะทำงานร่วมกันด้านสุขภาวะและสิ่งแวดล้อม กับมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติและองค์กรในพื้นที่ ตั้งแต่ปี 2557 องค์กรภายในและภายนอกที่ร่วมมือประกอบด้วย (1) องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย (2) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย (3) วัดหัวคู้ (4) วัดปากคลองมอญ (5) โรงเรียนวัดหัวคู้ (6) โรงเรียนปากคลองมอญ (7) ชมรมอาสาสมัครสาธารณสุข (8) ชมรมผู้สูงอายุตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย (9) บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และ (10) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ รวมทั้งสมาคมสตรีภาคพื้นแปซิฟิกและเอเชียอาคเนย์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และกลุ่มรวมมิตร 2011 ที่เข้ามาสนับสนุนโครงการธนาคารขยะออมทรัพย์ตำบลศิระจรเข้ชั้นน้อย

องค์การบริหารส่วนตำบลศีร์ษะจรน้อยได้ประชุมเชิญผู้นำชุมชนจาก 12 หมู่บ้าน ผู้แทนสมาคมสมาคมสตรีภาคพื้นแปซิฟิกและเอเชียอาคเนย์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ผู้แทนกลุ่มรวมมิตร 2011 และผู้แทนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ประชุมปรึกษาหารือและระดมสมอง เพื่อศึกษาความเป็นไปได้และแนวทางที่จะจัดตั้งธนาคารขยะออมทรัพย์ ตำบลศีร์ษะจรน้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้ธนาคารขยะออมทรัพย์ของตำบลศีร์ษะจรน้อยเป็นเครื่องมือจัดการขยะชุมชน ใช้หลักการมีส่วนร่วมของชุมชน แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะออมทรัพย์และที่ปรึกษา กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ

คณะกรรมการธนาคารขยะออมทรัพย์ใช้รูปแบบการสื่อสารแนวราบเน้นการมีส่วนร่วม

คณะกรรมการธนาคารขยะออมทรัพย์ได้ใช้การสื่อสารหลายแบบ เช่น การประชุม โทรศัพท์ใช้อีเมลและการสื่อสารผ่านไลน์กลุ่ม ลักษณะการสื่อสารเป็นการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ เป็นการสื่อสารแนวราบที่ทุกคนมีส่วนร่วมอย่างเสมอภาค เกิดการรับฟังและเรียนรู้ซึ่งกันและกันโดยยึดผลประโยชน์ของชุมชนส่วนรวมเป็นหลัก ประเด็นการสื่อสารเป็นการติดตามงานธนาคารขยะออมทรัพย์ รับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันหาแนวทางแก้ไข

สื่อสารแบบมีส่วนร่วมกับสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ

ชมรมผู้สูงอายุตำบลศีร์ษะจรน้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นจุดเริ่มต้นจุดแรกที่ได้สื่อสารเรื่อง "การคัดแยกขยะ" "ขยะสร้างรายได้" และ "ธนาคารขยะออมทรัพย์" การสื่อสารช่วยขยายประเด็นเรื่องการคัดแยกขยะไปในครัวเรือนและสมาชิกในครอบครัว เมื่อสมาชิกชมรมผู้สูงอายุคัดแยกขยะรีไซเคิลและนำมาฝากธนาคารขยะออมทรัพย์ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นเกิดความภาคภูมิใจและรู้สึกว่าคุณค่า

การสื่อสารกับ "วัดหัวคู้" ในฐานะที่วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน

โครงการจัดการขยะในชุมชนได้รับการสนับสนุนจากพระปริยัติวงศาจารย์ เจ้าอาวาสวัดหัวคู้จากการเข้าไปพูดคุยสื่อสาร เจ้าอาวาสวัดหัวคู้เชื่อว่าธนาคารขยะออมทรัพย์จะช่วยลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะขยะของตำบลศีร์ษะจรน้อยในอนาคต และยินดีให้วัดหัวคู้เข้าร่วมโครงการตลอดจนสนับสนุนสถานที่จัดกิจกรรมธนาคารขยะออมทรัพย์

ใช้สื่อช่วยสื่อสารเรื่องธนาคารขยะออมทรัพย์

1) ป้ายไวนิล หารายละเอียดเกี่ยวกับธนาคารขยะออมทรัพย์ กำหนดวันและเวลาเปิดทำการ รายละเอียดขยะรีไซเคิลประเภทต่างๆ ที่สามารถนำมาฝากธนาคารขยะออมทรัพย์ได้ ใช้โทนสีเขียวสื่อถึงการรักษาสิ่งแวดล้อม มีรูปกระเช้าที่เป็นการ์ตูนสื่อถึงตำบลศีร์ษะจรน้อย

2) โฉกัณรณรงค์ ช่วยสร้างการรับรู้เรื่องธนาคารขยะออมทรัพย์ โดยใช้ข้อความว่า "คัดแยกขยะสร้างเงินออม"

3) ป้าย X-Stand ให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะและขยะแต่ละประเภท และแนะนำ
ธนาคารขยะออมทรัพย์

4) สมุดบัญชีธนาคารขยะออมทรัพย์ สำหรับสมาชิก ใช้ภาพกระเช้าที่เป็นการ์ตูนเป็นภาพปก
เพื่อสื่อความหมายถึงตำบลศิระจรเข้้น้อย

5) ใบปลิวประชาสัมพันธ์กิจกรรมธนาคารขยะออมทรัพย์

6) เพชฌัญญูองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้้น้อย ให้นำเสนอกิจกรรมของธนาคารขยะ
ออมทรัพย์

ใช้กิจกรรมอบรมสื่อสารกับเยาวชนเรื่องการคัดแยกขยะและธนาคารขยะออมทรัพย์

การสื่อสารกับเยาวชนเรื่องการคัดแยกขยะและธนาคารขยะออมทรัพย์ดำเนินการในรูปแบบ
กิจกรรมอบรม เยาวชนในพื้นที่ตำบลศิระจรเข้้น้อยเป็นนักเรียนโรงเรียนวัดหัวคู้ ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 3 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนรวม 163 คน และนักเรียนโรงเรียนปากคลองมอญชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3-6 จำนวน 77 คน จัดฐานกิจกรรมจำนวน 2 ฐาน คือ ฐาน “คัดแยกขยะ
ธรรมชาติ” และ “ขยะออมทรัพย์” เมื่อวันที่ 22-24 พฤษภาคม 2560 ผลการประเมินฐานคัดแยก
ขยะธรรมชาติ พบว่าโรงเรียนวัดหัวคู้ มีผลการประเมินความรู้หลังการทำกิจกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.7
โรงเรียนปากคลองมอญ มีผลการประเมินความรู้หลังการทำกิจกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.6 ผลการ
ประเมินฐานขยะออมทรัพย์ พบว่าโรงเรียนวัดหัวคู้มีผลการประเมินความรู้หลังการทำกิจกรรมเพิ่มขึ้น
ร้อยละ 26.5 โรงเรียนวัดปากคลองมอญ มีผลการประเมินความรู้หลังการทำกิจกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ
14.2

จัดเวทีพูดคุยในพื้นที่สถานประกอบการตลาดสด “ศรีวาริ” และหมู่บ้าน

กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางในรูปแบบขยะออม
ทรัพย์ ณ ตลาดศรีวาริ ตำบลศิระจรเข้้น้อย หมู่ 11 เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2560 กลุ่มเป้าหมาย
หลักของการสื่อสารคือ แม่ค้าในตลาดศรีวาริ จัดกิจกรรมความรู้เรื่องการแยกขยะ การนำขยะอินทรีย์
มาทำปุ๋ย ประโยชน์ของการคัดแยกขยะและเชิญชวนชาวตลาดสมัครสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์

กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการคัดแยกขยะที่ต้นทางในรูปแบบขยะออมทรัพย์
ณ หมู่บ้านพรทิพย์ ตำบลศิระจรเข้้น้อย หมู่ 1 เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2560 กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้นำ
ชุมชนและลูกบ้าน กิจกรรมมีการให้ความรู้เรื่องสถานการณ์ปัญหาขยะของจังหวัดสมุทรปราการ
ธนาคารขยะออมทรัพย์ การคัดแยกขยะให้เพิ่มรายได้ และการนำขยะอินทรีย์มาทำปุ๋ย หลังจัดกิจกรรม
มีประชาชนหมู่บ้านพรทิพย์สมัครสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์ประมาณ 10 คน

5.1.3 ชั้นประเมินผล หลังการดำเนินการจัดการขยะด้วยรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์ ตำบลศิระจรเข้ น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

การดำเนินการโครงการจัดการขยะชุมชนโดยส่งเสริมให้ประชาชนคัดแยกขยะรีไซเคิลและนำมาฝากธนาคารขยะออมทรัพย์ตำบลศิระจรเข้ น้อย เปิดให้บริการรับฝากขยะครั้งแรกเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2559 และดำเนินการรับฝากขยะทุกวันที่ 28 ของเดือน ณ วัดหัวคู้ โดยมีจำนวนสมาชิกจนถึงเดือนกรกฎาคม 2560 จำนวน 140 บัญชี โดยเป็นการเปิดบัญชีของนักเรียนโรงเรียนวัดหัวคู้หลังจากกิจกรรมอบรมเรื่องการคัดแยกขยะจำนวน 10 บัญชี ธนาคารขยะออมทรัพย์เมื่อเริ่มดำเนินการได้กำหนดให้รับฝากขยะเป็นประจำทุกวันที่ 28 ของเดือนที่วัดหัวคู้ แต่เมื่อดำเนินการไปสักระยะ มีข้อเสนอแนะจากสมาชิกให้มีการรับฝากขยะสัญจร คณะกรรมการจึงเปิดให้รับฝากขยะสัญจรเพิ่มที่หมู่ 1 ที่ทำการกำนันหมู่ที่ 4 หมู่ 5 หมู่ 7 หมู่ 10 หมู่ 11 วัดปากคลองมอญ ที่ทำการกศน. และตลาดศรีวารี การดำเนินการธนาคารขยะออมทรัพย์ตำบลศิระจรเข้ น้อยตั้งแต่เดือน เมษายน 2559- 15 พฤษภาคม 2560 เป็นระยะเวลา 14 เดือน มีปริมาณขยะรีไซเคิลที่รับซื้อจากสมาชิกคิดเป็นน้ำหนักทั้งหมด 21,626.99 กิโลกรัมหรือประมาณ 21 ตัน คณะกรรมการธนาคารขยะออมทรัพย์ได้จัดประชุมเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2560 และมีมติให้จัดประชุมเพื่อจ่ายเงินปันผลหลังดำเนินการมาครบหนึ่งปี ในเดือนมิถุนายน 2560 และบริหารเงินที่เป็นผลกำไรจากการดำเนินงานธนาคารขยะออมทรัพย์จ่ายเงินปันผลร้อยละ 20 ให้แก่สมาชิก จากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อสอบถามความคิดเห็นสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์ ได้ผลการศึกษาดังนี้

ข้อมูลทั่วไป

ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์จำนวน 42 คน ร้อยละ 90.5 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 80.9 มีที่พักในตำบลศิระจรเข้ น้อยโดยเป็นบ้านของตนเอง ร้อยละ 57.1 ระบุว่า เป็นผู้เช่า/ผู้อาศัย ร้อยละ 54.8 ระบุว่าในบ้านมีสมาชิกประมาณ 3-4 คน ร้อยละ 52.4 มีระดับการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ร้อยละ 45.2 ประกอบอาชีพข้าราชการ /รัฐวิสาหกิจ และร้อยละ 21.4 ประกอบอาชีพรับจ้าง / ทำงานโรงงาน ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 42.9 มีรายได้น้อยกว่าเดือนละ 15,001-20,000 บาท

การจัดการขยะในครัวเรือน

เรื่องหน้าที่การคัดแยกขยะในครัวเรือนร้อยละ 100 ระบุว่าได้ดำเนินการคัดแยกขยะ เรื่องหน้าที่การคัดแยกขยะในครัวเรือน ร้อยละ 45.2 ระบุว่าตนเองทำหน้าที่คัดแยกขยะ และร้อยละ 31 ระบุว่าทุกคนในบ้านช่วยกันคัดแยกขยะ ร้อยละ 100 ให้ข้อมูลว่าขยะที่คัดแยกประจำคือขยะรีไซเคิล ด้านข้อมูลข่าวสารและความรู้เรื่องการคัดแยกขยะที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับมากที่สุด คือ จากเจ้าหน้าที่ อบต./ อสม. คิดเป็นร้อยละ 76.2 และได้รับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุโทรทัศน์ ร้อยละ 45.2

การมีส่วนร่วมจัดการขยะในชุมชน

การมีส่วนร่วมจัดการขยะในชุมชนด้วยรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์พบว่า มีส่วนร่วมด้านการวิเคราะห์ปัญหาโดยสนับสนุนให้จัดตั้งธนาคารขยะออมทรัพย์มากที่สุดร้อยละ 54.8 เสนอวิธีการจัดการขยะในชุมชน ร้อยละ 26.2 ช่วยวางแผนการดำเนินการธนาคารขยะออมทรัพย์ ร้อยละ 30.9 แสดงความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาของธนาคารขยะออมทรัพย์ ร้อยละ 23.8 มีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานธนาคารขยะออมทรัพย์ คือ ร้อยละ 76.2 สมัครสมาชิกและนำขยะที่คัดแยกมาฝากธนาคารขยะออมทรัพย์ ชักชวนให้คนในชุมชนสมัครเป็นสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์ ร้อยละ 28.6 ด้านผลประโยชน์และติดตามประเมินผลพบว่า ร้อยละ 57.1 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายขยะรีไซเคิล และมีปริมาณขยะในครัวเรือนลดลงร้อยละ 30.9

ความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อธนาคารขยะออมทรัพย์

ความพึงพอใจที่สมาชิกมีต่อธนาคารขยะออมทรัพย์มากที่สุด คือ ความพร้อมให้บริการ พอใจระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.86 การประชาสัมพันธ์การเปิดธนาคารและการรับซื้อ พอใจระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.76 การสมัครสมาชิกและการฝาก-ถอนเงิน พอใจระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.67

ประโยชน์และผลกระทบจากการตั้งธนาคารขยะออมทรัพย์

ประโยชน์และผลกระทบจากการตั้งธนาคารขยะออมทรัพย์มากที่สุด คือ เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ชุมชนอื่น ผลการประเมินระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.88 ชุมชนสามารถจัดการสิ่งแวดล้อมด้วยคนในชุมชน ผลการประเมินระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.76 ลดปริมาณขยะในครัวเรือน ผลการประเมินระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.74 และสร้างจิตสำนึกคัดแยกขยะ ค่าเฉลี่ย 3.74

5.2 อภิปรายผล

จากการที่องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรจะเข้้น้อย ได้วิเคราะห์ปัญหาร่วมกับชุมชนและพบว่าปัญหาที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วนด้านสิ่งแวดล้อม คือ ปัญหาขยะของชุมชน เนื่องจากเกิดปัญหาขยะล้น ไม่สามารถจัดเก็บได้ทัน ชุมชนที่อาศัยริมคลองทิ้งขยะลงคลองก่อให้เกิดปัญหาน้ำเน่าเสียจากการวิเคราะห์ปัญหานำมาสู่การร่วมกันตัดสินใจแก้ปัญหา ชุมชนศิระจรจะเข้้น้อยได้เลือกรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์มาใช้จัดการปัญหาขยะของตนเอง เนื่องจากการคัดแยกขยะรีไซเคิลและนำมาฝากธนาคารเป็นการสร้างรายได้ให้แก่สมาชิก หากดำเนินการต่อเนื่องจะช่วยส่งเสริมพฤติกรรมการคัดแยกขยะที่ต้นทางได้เป็นอย่างดี การดำเนินงานธนาคารขยะออมทรัพย์ตำบลศิระจรจะเข้้น้อย ตั้งแต่เริ่มต้นในปี 2559 จนถึงปัจจุบัน ทุกภาคส่วนทำงานร่วมกันแบบบูรณาการ มุ่งให้ความรู้เรื่องปัญหาขยะ การจัดการขยะและส่งเสริมพฤติกรรม “คัดแยกขยะ” ให้แก่สมาชิกในชมรมผู้สูงอายุและประชาชนทั่วไปอย่างต่อเนื่อง

ผลการดำเนินงานของธนาคารขยะออมทรัพย์ตำบลศีระจรชั้นน้อย ในระยะเวลา 1 ปี ตั้งแต่เดือนเมษายน 2559 - พฤษภาคม 2560 พบว่ามีแนวโน้มการดำเนินการที่ดีและได้รับความสำเร็จเป็นรูปธรรม โดยกลไกการดำเนินการธนาคารขยะออมทรัพย์เกิดจากใช้หลักการมีส่วนร่วมและการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ธนาคารขยะออมทรัพย์ริเริ่มโดยหน่วยงานภาครัฐ แต่การเติบโตและพัฒนาการของธนาคารขยะออมทรัพย์มาจากการมีกลไกการขับเคลื่อนที่ดี ที่มาจากองค์กรความร่วมมือภาครัฐ ภาคประชาชน (ผู้นำชุมชน/กลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน) ภาคประชาสังคม (วัด บ้าน โรงเรียน มหาวิทยาลัย) ภาคเอกชน (สถานประกอบการและองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ร่วมกันเป็นกลุ่มและเครือข่ายความร่วมมือที่องค์การบริหารส่วนตำบลศีระจรชั้นน้อยได้รับจากหลายฝ่าย ทั้งประชาชนและผู้นำชุมชน วัดหัวคู้ วัดปากคลองมอญ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โรงเรียนวัดหัวคู้ โรงเรียนปากคลองมอญ ภาคประชาสังคม ได้แก่ ชมรมผู้สูงอายุ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ตลอดจนองค์กรพัฒนาเอกชน คือ สมาคมสตรีภาคพื้นแปซิฟิกและเอเชียอาคเนย์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ และกลุ่มรวมมิตร 2011 ได้ช่วยหนุนเสริมการทำงานด้านสุขภาวะขององค์การบริหารส่วนตำบลศีระจรชั้นน้อย ขับเคลื่อนงานด้วยความรู้โดยเฉพาะความรู้เรื่องขยะและการจัดการขยะ

กาญจนา แก้วเทพ (2543 : 52-59) กล่าวว่า การพัฒนาที่แท้จริงต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน การสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญและมีบทบาทเชื่อมโยงคนให้เข้ามามีส่วนร่วมและดวงพร คำคุณวัฒน์ และคณะ (2551: 172-173) ระบุว่าการทำงานแบบให้ชุมชนมีส่วนร่วมต้องให้คนในชุมชนเป็นหลักในการแก้ไขปัญหาของตนเอง องค์กรภายนอกหรือนักวิชาการทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุน ผู้นำชุมชนต้องมีบทบาทในการชักชวนชาวบ้านให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ซึ่งผลของการวิจัยเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า องค์การบริหารส่วนตำบลศีระจรชั้นน้อยเป็นกลไกสำคัญในงานพัฒนาโดยเฉพาะด้านการแก้ไขปัญหาขยะของชุมชน เมื่อองค์กรปกครองท้องถิ่นเข้มแข็งประชาชนร่วมใจทำให้งานเกิดการพัฒนา

ความสำเร็จของธนาคารขยะออมทรัพย์ ตำบลศีระจรชั้นน้อยเกิดจากการเลือกใช้หลักการทำงานแบบมีส่วนร่วม กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลศีระจรชั้นน้อยเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลศีระจรชั้นน้อยในการพัฒนาธนาคารขยะออมทรัพย์ ที่สำคัญมากที่สุดด้านการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน กล่าวคือ เปิดโอกาสให้ประชาชนจากทุกหมู่บ้านร่วมเป็นคณะกรรมการธนาคารขยะออมทรัพย์ ให้อำนาจในการตัดสินใจและออกแบบกิจกรรมธนาคารขยะออมทรัพย์ร่วมกัน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์โดยถือหุ้นของธนาคารและมีส่วนร่วมรับเงินปันผลจากการดำเนินการเมื่อครบระยะ 1 ปี ตลอดจนมีการสื่อสารสองทาง รับฟังข้อมูลด้านต่าง ๆ จากประชาชนในพื้นที่เพื่อนำมา

ปรับปรุงพัฒนาธนาคารขยะออมทรัพย์ โดยการปรับปรุงบริการของธนาคารที่เป็นผลมาจากการรับฟังข้อคิดเห็นจากประชาชน คือ บริการรับฝากขยะแบบสัญจร

นอกจากนี้ ในกระบวนการพัฒนาของธนาคารขยะออมทรัพย์ พบรูปแบบการสื่อสารที่นำมาใช้เพื่อช่วยการทำงานของคณะกรรมการธนาคารขยะออมทรัพย์และคณะทำงาน คือ การสื่อสารสองทาง ได้แก่ รูปแบบการประชุมปรึกษาหารือ พูดคุยแบบเป็นไม่เป็นทางการ การสื่อสารผ่านไลน์กลุ่ม จัดเวทีประชาคม การจัดกิจกรรมรณรงค์ จัดอบรมให้ความรู้ รวมทั้งใช้สื่อช่วยสื่อสารประชาสัมพันธ์ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ แผ่นปลิว ป้ายไวเนล แต่ที่ได้ผลดีคือและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน คือ การสื่อสารผ่านสื่อบุคคล โดยเฉพาะคณะทำงานธนาคารขยะออมทรัพย์และเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีชะจรเข้้น้อย และอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ชนิดา เพชรทองคำและคณะ (2554) ที่ศึกษาการดำเนินงาน ณ อบต.ไร่ส้ม จังหวัดเพชรบุรี พบรูปแบบการสร้างเครือข่ายคัดแยกขยะด้วยวิธีการบอกปากต่อปาก ให้ความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการขยะชุมชน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอวิธีการจัดการขยะมูลฝอย รับรู้และเรียนรู้วิธีการย่อยสลายขยะอย่างต่อเนื่อง และตำบลศรีสำราญ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ที่ใช้รูปแบบการสื่อสารแบบจัดอบรมและประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง (สมาน อารีย์. 2546 : ออนไลน์) ในระบบการทำงานของคณะทำงานมีกระบวนการเรียนรู้ที่จะแก้ไขปัญหาและพยายามปรับปรุงรูปแบบพัฒนาการทำงานเพื่อส่วนรวม รวมทั้งใช้การสื่อสารและความร่วมมือ การทำงานแบบมีส่วนร่วม การรับฟังข้อเสนอแนะจากสมาชิกเพื่อนำมาปรับปรุงการทำงาน

ธนาคารขยะออมทรัพย์ของตำบลศรีชะจรเข้้น้อยเป็นเครื่องมือที่ดีในการจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วม เพราะช่วยสร้างวินัยแก่ประชาชนโดยเฉพาะพฤติกรรมคัดแยกขยะ สามารถต่อยอดสู่การออมและการสร้างรายได้โดยเฉพาะสมาชิกที่เป็นผู้สูงอายุ การที่ชาวชุมชนศรีชะจรเข้้น้อยสมัครใจร่วมเป็นสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์ ลงมือคัดแยกขยะรีไซเคิลและนำมาฝากธนาคารอย่างต่อเนื่องเป็นการแสดงถึงแนวโน้มที่ดีด้านทัศนคติเชิงบวกและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมระดับบุคคลด้านการจัดการขยะ สิ่งที่น่าสนใจที่เกิดขึ้น ธนาคารขยะออมทรัพย์ทำให้เกิดแรงกระเพื่อมในชุมชน ในระดับประชาชนมีการสื่อสารแบบปากต่อปากเรื่องธนาคารขยะออมทรัพย์ เกิดการสื่อสารพูดคุยเรื่องการแยกขยะ เกิดการคัดแยกขยะรีไซเคิลเพื่อนำมาฝากธนาคาร เกิดเครือข่ายการคัดแยกขยะที่เป็นรูปธรรมในหลายหมู่บ้าน ประชาชนสนใจแข่งขันเก็บขยะรีไซเคิลภายในครัวเรือนมาฝากธนาคาร ทำให้ธนาคารขยะออมทรัพย์มีสมาชิกเพิ่มขึ้น มียอดขยะรีไซเคิลที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ในระบบมากขึ้น เป็นการลดปัญหาขยะของชุมชนศรีชะจรเข้้น้อย

ผลจากการดำเนินงานธนาคารขยะออมทรัพย์ปี 2559-2560 คณะกรรมการจัดการขยะ บ้านคลองจรเข้ช้อย หมู่ 4 และชาวชุมชนได้ร่วมแรงร่วมใจดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนโดย "คัดแยกขยะประเภทรีไซเคิล" ในครอบครัวของตนเองและนำมาฝากธนาคารขยะออมทรัพย์อย่างต่อเนื่อง ส่งผลทำให้ชุมชนสะอาดสวยงามน่าอยู่ จึงได้รับคัดเลือกเป็นชุมชนนำร่องของตำบลเข้าร่วมโครงการจัดการขยะอย่างยั่งยืนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้รับการสนับสนุนงบประมาณทำกิจกรรมด้านการจัดการขยะ จากการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ทำให้ชาวชุมชนบ้านคลองจรเข้ช้อยหมู่ที่ 4 สามารถตั้ง "ศูนย์การเรียนรู้ธนาคารขยะออมทรัพย์" โดยทำพิธีเปิดศูนย์การเรียนรู้ธนาคารขยะออมทรัพย์ เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2561 นอกจากนี้ตำบลศิระจรเข้ช้อยได้ดำเนินการจัดการขยะในรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์และได้เข้าร่วมโครงการจังหวัดสะอาดภายใต้แผนปฏิบัติการ "ประเทศไทยไร้ขยะ" ประชากร 1 ปี (พ.ศ. 2559-2560) ผลปรากฏว่า ตำบลศิระจรเข้ช้อยได้รับประกาศเกียรติคุณประเภทหมู่บ้าน/ชุมชนสะอาด จากจังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2560 รวม 5 รางวัล คือ

- บ้านคลองจรเข้ช้อย หมู่ 4 ตำบลศิระจรเข้ช้อย อำเภอบางเสาธง ได้รับรางวัลชนะเลิศ หมู่บ้าน / ชุมชนสะอาด
- บ้านวัดหัวคูหมู่ 1 ตำบลศิระจรเข้ช้อย อำเภอบางเสาธง ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับหนึ่งหมู่บ้าน / ชุมชนสะอาด
- บ้านคลองหนองงูเห่าหมู่ 10 ตำบลศิระจรเข้ช้อย อำเภอบางเสาธง ได้รับรางวัลชมเชยอันดับสองหมู่บ้าน / ชุมชนสะอาด
- บ้านคลองหนองงูเห่าหมู่ 10 ตำบลศิระจรเข้ช้อย อำเภอบางเสาธง ได้รับรางวัลชมเชยอันดับหนึ่งหมู่บ้าน/ ชุมชนสะอาด
- บ้านคลองบางนา หมู่ 8 ตำบลศิระจรเข้ช้อย อำเภอบางเสาธง ได้รับรางวัลชมเชยอันดับสองหมู่บ้าน / ชุมชนสะอาด

ผลการประกวด "องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" ที่ผ่านเกณฑ์ประเมินความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ องค์กรบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ช้อยได้รับคะแนนเป็นอันดับหนึ่ง ได้รับประกาศเกียรติคุณจากนางศิวพร ฉั่วสวัสดิ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2561 ถือเป็นตัวอย่างความสำเร็จที่เป็นรูปธรรม

ผลลัพธ์จากการดำเนินงานธนาคารขยะออมทรัพย์ที่มีระบบและกลไกสนับสนุนจากความร่วมมือระหว่างภาคีในพื้นที่ ส่งผลให้สภาพแวดล้อมของตำบลดีขึ้น พื้นที่สะอาด ชุมชนสะอาด คลองสะอาด ช่วยลดต้นทุนด้านการจัดการขยะของภาครัฐ กลไกการจัดการขยะของชุมชนที่เข้มแข็งนี้สามารถดำเนินการได้ต่อเนื่อง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการดำเนินงานในพื้นที่อื่น ๆ เช่น

ที่บ้านหัวหนอง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ตำบลบ้านโสก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ตำบลศรีสำราญ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการจัดตั้งธนาคารขยะของหมู่บ้าน อยากให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพราะสร้างรายได้ ลดปริมาณขยะในชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนมีจิตสำนึกต่อปัญหาและประโยชน์ร่วมกัน

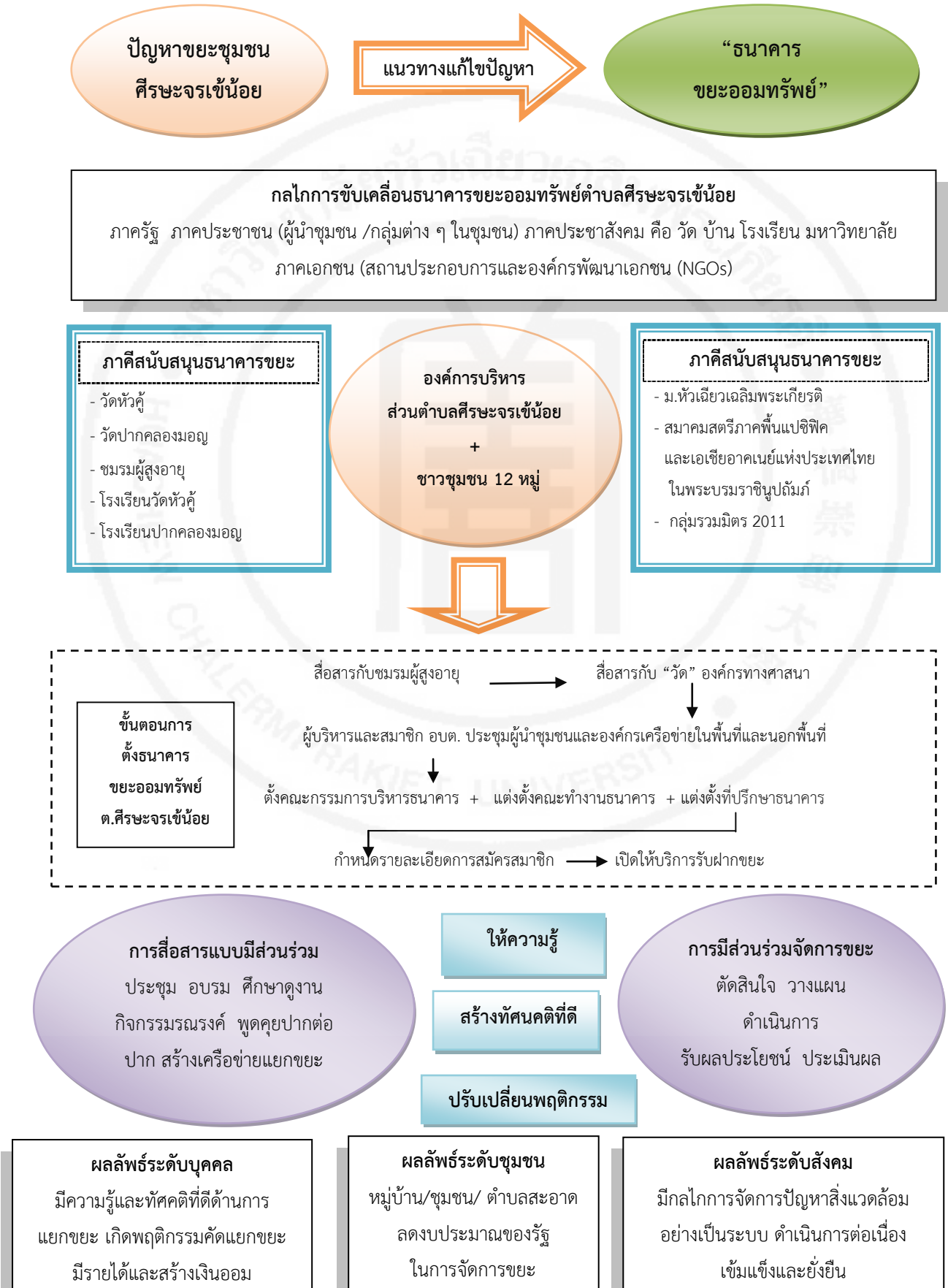
แม้บริบทของตำบลศีระจะระเข้้น้อยแม้จะเป็นชุมชนชนบทกึ่งเมืองที่มีความเจริญเข้ามาอย่างรวดเร็ว แต่ก็พบว่าตำบลศีระจะระเข้้น้อยยังมีทุนทางสังคมที่ดี ดังที่ประเวศ วะสี (2541: 27-28) ได้กล่าวไว้ว่า ทุนทางสังคม คือ ความเป็นกลุ่มก้อนทางสังคม การมีการศึกษาดี การมีวัฒนธรรม การมีความซื่อสัตย์สุจริต การมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การมีประสิทธิภาพในการทำงาน การมีการเมืองและระบบราชการที่ดี จากการวิเคราะห์พบว่าชุมชนศีระจะระเข้้น้อยมีทุนทางสังคมที่ดีหลายประการ คือ

- **ทุนมนุษย์** องค์การบริหารส่วนตำบลศีระจะระเข้้น้อยมีข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ มีความรับผิดชอบ มีทัศนคติที่ดีในการทำงาน เห็นได้จากการให้ความสำคัญนำปัญหาเรื่องขยะมาแก้ไข ร่วมแรงร่วมใจ ทุ่่มเท เสียสละเพื่อให้งานของชุมชนสำเร็จ
- **ทุนสถาบัน** ธนาคารขยะออมทรัพย์ได้รับการสนับสนุนจากวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งหัวคู้ และวัดปากคลองมอญ สถาบันการศึกษา คือ โรงเรียนวัดหัวคู้ โรงเรียนปากคลองมอญ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ องค์กรพัฒนาเอกชน ได้แก่ สมาคมสตรีภาคพื้นแปซิฟิกและเอเชียอาคเนย์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ กลุ่มรวมมิตร 2011
- **ทุนทางปัญญาและวัฒนธรรม** เห็นได้จากการแสดงออกด้านจิตสำนึกสาธารณะของคนในชุมชนศีระจะระเข้้น้อยที่มองเห็นประโยชน์ของส่วนรวมและร่วมมือกันแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชนด้วยความเต็มใจและสมัครใจ

การจัดการขยะชุมชนด้วยรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์ของตำบลศีระจะระเข้้น้อยอาศัย “ความรู้” จากภาคีที่มีความรู้และความชำนาญ ทั้งมหาวิทยาลัยและองค์กรพัฒนาเอกชนทำให้ธนาคารขยะออมทรัพย์ตำบลศีระจะระเข้้น้อยประสบความสำเร็จในเวลารวดเร็ว นอกจากนี้วัดเป็นที่พึ่งและเป็นศูนย์กลางของการทำงาน งานเริ่มต้นได้เพราะองค์กรศาสนาเข้าใจปัญหาชุมชนและสนับสนุนกิจกรรม ประชาชนมีอิสระด้านการแสดงความคิดเห็น มีโอกาสร่วมคิด ร่วมมือ ร่วมรับผลผลประโยชน์จากโครงการและตรงกับความต้องการของชุมชน

จากการวิจัยเชิงปฏิบัติการเรื่อง การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะชุมชน กรณีศึกษา ตำบลศีระจะระเข้้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ สามารถสรุปเป็นแผนผังข้อมูลได้ดังนี้

รูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะชุมชนตำบลศิระจรเข้้น้อย

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเชิงปฏิบัติการเรื่อง การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะชุมชนตำบลศิระจรเข้ชัย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ผลจากการศึกษาสามารถนำประกอบการจัดทำแผนพัฒนาด้านการจัดการสุขภาวะของตำบลโดยเฉพาะด้านการจัดการขยะชุมชน ขยายผลและผลักดันให้เกิดการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ธนาคารขยะออมทรัพย์ในพื้นที่ที่มีความพร้อมและมีศักยภาพเพิ่มขึ้น เพื่อให้งานด้านการจัดการขยะของชุมชนพัฒนาต่อเนื่อง และพัฒนารูปแบบการดำเนินโครงการจัดการขยะแบบครบวงจรในวัดหัวคู้ซึ่งเป็นวัดขนาดใหญ่ของชุมชน นอกจากนี้คณะผู้วิจัยยังมีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาอื่น ๆ ดังนี้

1. การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมสามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาการดำเนินงานด้านการจัดการขยะของชุมชนได้เป็นอย่างดี พื้นที่และชุมชนควรปรับใช้แนวคิดนี้ในการทำงานทุกมิติ
2. เพื่อให้ธนาคารขยะออมทรัพย์มีตำบลศิระจรเข้ชัยมีผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อการจัดการขยะของชุมชน จึงควรมีแผนระยะสั้นและแผนระยะยาวในการดำเนินงาน โดยสนับสนุนส่งเสริมชุมชนในตำบลศิระจรเข้ชัยได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดการขยายการดำเนินงานให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน
3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับอำเภอและระดับจังหวัดเรื่องการจัดการขยะชุมชนในรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์ สร้างเครือข่ายการดำเนินงานภายในอำเภอบางเสาธง และภายในจังหวัดสมุทรปราการ
4. ขยายแนวคิดเรื่องการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและการจัดการขยะไปยังสถานประกอบการเอกชนในพื้นที่ตำบลศิระจรเข้ชัยในพื้นที่ เช่น หอพัก บ้านจัดสรร บ้านเช่า ตลาด เป็นต้น เพื่อสร้างความยั่งยืนด้านการจัดการขยะของชุมชน

บรรณานุกรม

- กมล สุดประเสริฐ. (2540) **การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ
- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ. (2559) **ขยะมูลฝอยชุมชน**
แหล่งที่มา : http://infofile.pcd.go.th/mgt/Thailand_state_pollution2017%20Thai.pdf?CFID=1327649&CFTOKEN=53049553 (17 กันยายน 2559)
- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (ม.ป.ป.)
คู่มือธนาคารขยะรีไซเคิล. กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม.
- กาญจนา แก้วเทพ และคณะ. (2543) **สื่อเพื่อชุมชนการประมวลองค์ความรู้**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ชนิดา เพชรทองคำ และคณะ (2554). **การบริหารจัดการขยะและเทคโนโลยีที่เหมาะสมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา อบต.ไร่ส้ม จ.เพชรบุรี**. [PDF เอกสารออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.ertc.deqp.go.th/ertc/images/stories/user/pr/maewmiew/190925541.pdf> (24 ตุลาคม 2559)
- ดวงใจ ปินตามูล. (2555) **การจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโสก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์**. เพชรบูรณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. [PDF เอกสารออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://miscenter.pcru.ac.th/research/fileFulltext/5501043.pdf> (24 กันยายน 2559)
- ดวงพร คำณวัฒน์ และคณะ. (2551) **บทสังเคราะห์การปฏิบัติการการสื่อสารของกลุ่มสื่อชุมชน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โครงการการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคม.
- ดวงพร คำณวัฒน์, นิยะดา สำเภาเงิน และ สุนิดา ศิวปฐมชัย. (2550) **โครงการวิจัยและพัฒนาการสื่อสารสุขภาพของท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร : จรัสสินิทางค์การพิมพ์.
- ดิเรกฤทธิ์ ทเวกาญจน์. (2553) **การพัฒนารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมสำหรับเทศบาลนครหาดใหญ่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา** [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://slbkb.psu.ac.th/jsui/handle/2558/2151> (26 มิถุนายน 2559)
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2551) **การมีส่วนร่วม แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ**. [PDF เอกสารออนไลน์] แหล่งที่มา : http://kpi.ac.th/การมีส่วนร่วม_แนวคิด_ทฤษฎีและกระบวนการ.html (17 กันยายน 2559)
- ธงชัย ทองทิวี. (2553) **สภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา** [PDF เอกสารออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://sutir.sut.ac.th:8080/sutir/handle/123456789/3675> (26 มิถุนายน 2559)

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ธนกฤต บวกขุนทด. การศึกษารูปแบบการจัดการการจัดเก็บขยะชุมชน กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลโนนเมืองพัฒนา อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://eng.sut.ac.th/ce/ce_course/download/struc/8THANAKIT/THANAKIT.pdf. (15 กันยายน 2559)
- นนทยา ศิริคุณ และคณะ. (กรกฎาคม-ธันวาคม 2553) “พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านไผ่ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น” วารสารวิจัยรามคำแหง (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) 13 (ฉบับพิเศษ) หน้า 1-12. [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://www.kk.ru.ac.th/BIN.pdf> (26 มิถุนายน 2559)
- นราธิป รัตนจันทร์. (2554) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอย อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี [PDF เอกสารออนไลน์] แหล่งที่มา :<http://www.research.rmutt.ac.th/?p=6353> (26 มิถุนายน 2559)
- ประมะ สตะเวทิน. (2546) **หลักนิเทศศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์. ประเวศ วะสี. (2541) **ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคม และ ศิลธรรม**. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- ปาริชาติ สถาปัตตานนท์ และคนอื่น ๆ. (2549) **การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน : จากแนวคิดสู่ปฏิบัติการวิจัยในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. <https://www.trf.or.th/2556/4403-2014-06-09-07-29-30> (26 ธันวาคม 2560)
- ปิยชาติ ศิลปสุวรรณ . (2557) “ขยะมูลฝอยชุมชน ปัญหาใหญ่ที่ประเทศกำลังเผชิญ” http://nrei.rmutsv.ac.th/sites/default/files/poposal_ขยะมูลฝอยชุมชน_ปัญหาใหญ่ที่ประเทศกำลังเผชิญ_.PDF (26 มิถุนายน 2559)
- พิริยุตม์ วรรณพลกฤษ์. (2555) **การปรับปรุงนโยบายการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย** [PDF เอกสารออนไลน์] แหล่งที่มา <http://kb.psu.ac.th/psukb/bitstream/2010/8684/1/361220.pdf> (24 ตุลาคม 2559)
- วรรณมา สมศรี. (2554) **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยกรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลธัญญิก อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก**. [PDF เอกสารออนไลน์] แหล่งที่มา : <https://www.tci-thaijo.org/index.php/banditvijai/article/view/96583/75351>(24 ตุลาคม 2559)

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วารสารณ์ บุญเชียง. (ม.ป.ป.) การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action PAR) มิติใหม่ของรูปแบบวิธีวิจัยเพื่อการพัฒนาชุมชนระดับท้องถิ่น. [PPT เอกสารออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.crc.ac.th/2015/pdf/การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.pdf> (26 ธันวาคม 2560)
- สุนิรัตน์ ยั่งยืน และคณะ. (2556) การวิจัยแบบมีส่วนร่วมในการจัดการธนาคารขยะของชุมชน บ้านหัวหนอง ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. [PDF เอกสารออนไลน์] แหล่งที่มา : [http://www.kpi.msu.ac.th/upload/ag_tor_ref_byval/ag_18_in_2.1.2.1_134\(2556\).pdf](http://www.kpi.msu.ac.th/upload/ag_tor_ref_byval/ag_18_in_2.1.2.1_134(2556).pdf) (24 ตุลาคม 2559)
- สมศักดิ์ วรรัชกุล . (2550) ความคิดเห็น ของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของ สำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์) ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สมาน อารีย์. (2546) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย กรณีศึกษา ตำบลศรีสำราญ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ [PDF เอกสารออนไลน์] แหล่งที่มา : http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:lr0BBw_ZpN4J:doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail%3FResolve_Doi%3D10.14457/KKU.the.2003.178+&cd=1&hl=th&ct=clnk&gl=th (26 มิถุนายน 2559)
- สุรพล ดำรงกิตติกุล, รถชัย แพทย์ไชโย, นพวรรณ บุญธรรม และสมหมาย สารมาท. (2553). รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะเพื่อให้เกิดประโยชน์กับทุกภาคส่วนของชุมชน ตำบลแม่โป่ง อำเภอ ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สุลักษณ์ นิสัยนต์. (2541) แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหนองบัวลำพู [PDF เอกสารออนไลน์] แหล่งที่มา : <https://library.kku.ac.th/abstract/thesis/mart/socd/2541/socd410028t.html> (26 มิถุนายน 2559)
- สุภางค์ จันทวานิช. (2547) วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักสิ่งแวดลอม กรุงเทพมหานคร. (2556) คู่มือแนวทางจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งแวดลอมโดยชุมชน. กรุงเทพมหานคร: มาตาการพิมพ์.
- อคิน รัตพัฒน. (2547) การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณสุข.
- องค์การบริหารส่วนตำบลศรีระจรเข้. “ข้อมูลประชากร” แหล่งที่มา : <http://srisajorrakhenoi.go.th/public/communityinfo/data/index/menu/177> (22 มิถุนายน 2559)

บรรณานุกรม (ต่อ)

เอกนรินทร์ กลิ่นหอม. (2553) การศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย
ของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลแม่จันทน์ อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย

[PDF เอกสารออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://tdc.walai.net/docview.aspx?tdcid=6439>
(22 มิถุนายน 2559)

Servaes, Jan, Jacobson, Thomas L. and White, Shirley (eds.). (1996) **Participatory
Communication for Social Change**. New Delhi : Sage.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสำรวจก่อนดำเนินโครงการ

เรื่อง การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะชุมชน กรณีศึกษาตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย

อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง :

1) แบบสำรวจนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเรื่อง “การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการขยะชุมชน กรณีศึกษาตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ”

2) ขอความร่วมมือจากท่านตอบคำถามตามความเป็นจริงโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง

3) ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะนำมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการขยะของตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
2. อายุ 1) 15-20 ปี 2) 21-30 ปี 3) 31-40 ปี
 4) 41-50 ปี 5) 51-60 ปี 6) 60 ปีขึ้นไป
3. อาศัยในตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย หมู่ที่ _____
4. ลักษณะการอยู่อาศัยในชุมชน
 1) เป็นภูมิลำเนาเดิมอยู่มาตั้งแต่เกิด 2) ย้ายมาจากถิ่นอื่นหรือจังหวัดอื่น
5. ระยะเวลาที่อาศัยในตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย
 1) 1-3 ปี 2) 4-6 ปี 3) 7-9 ปี
 4) 10-12 ปี 5) 13-15 ปี 6) 15 ปีขึ้นไป
6. ลักษณะที่พัก
 1) บ้านของตนเอง 2) บ้านเช่า 3) ห้องเช่า / อพาร์ทเมนต์ / คอนโด
7. ท่านอยู่อาศัยในฐานะใด
 1) เป็นเจ้าของบ้าน 2) เป็นผู้เช่า / ผู้อาศัย
8. จำนวนสมาชิกในบ้าน (นับรวมผู้ตอบแบบสอบถาม)
 1) 1-2 คน 2) 3-4 คน 3) 5-6 คน 4) มากกว่า 6 คน

9. ระดับการศึกษาสูงสุด

- 1) ป.4 2) ป.6 3) ม.3
 4) ม.6 /ปวช. 5) ปวส. 6) ปริญญาตรี
 7) สูงกว่าปริญญาตรี

10. อาชีพในปัจจุบัน

- 1) เกษตรกรรม 2) ค้าขายหรือประกอบธุรกิจ 3) รับจ้าง /ทำงานโรงงาน
 4) ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ 5) พนักงานบริษัทเอกชน 6) นักเรียน / นักศึกษา

11. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- 1) น้อยกว่า 9,000 บาท 2) 9,001-15,000 บาท 3) 15,000-20,000 บาท
 4) 20,001-30,000 บาท 5) 30,000 บาท ขึ้นไป

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมด้านการจัดการขยะ

1. ท่านคิดว่าการจัดการขยะในชุมชนเป็นหน้าที่ของใคร

- 1) ตัวเรา 2) อบต. / ภาครัฐ 3) ภาคเอกชน

2. ภาชนะที่รองรับขยะในครัวเรือนของท่านเป็นอย่างไร

- 1) ถังขยะใบเดียว 2) แยกขยะย่อยสลายและขยะรีไซเคิล

3. การจัดเก็บขยะของ อบต.

- 1) ทุกวัน 2) อาทิตย์ละ 1 ครั้ง 3) อาทิตย์ละ 2 ครั้ง
 4) ไม่แน่นอน 5) ไม่มีการจัดเก็บ

4. ขยะในครัวเรือนของท่านส่วนใหญ่เป็นขยะประเภทใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ขยะย่อยสลายได้ ได้แก่ เศษผักผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เปลือกผลไม้
 2) ขยะรีไซเคิล ได้แก่ แก้ว กระดาษ กระจก ภาชนะพลาสติก
 3) ขยะอันตราย ได้แก่ ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่ กระจกสเปร์ย

5. ปัจจุบันท่านจัดการขยะย่อยสลายได้ (เช่น เศษอาหาร เศษใบไม้) ด้วยวิธีการใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) เผา 2) ฝังกลบ 3) ทิ้งในถังขยะของ อบต. 4) ทิ้งลงคลอง
 5) นำไปขายสร้างรายได้

6. ปัจจุบันท่านจัดการขยะรีไซเคิลด้วยวิธีการใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) เผา 2) ฝังกลบ 3) ทิ้งในถังขยะของ อบต. 4) ทิ้งลงคลอง
 5) นำไปขายสร้างรายได้

7. ปัจจุบันท่านจัดการขยะอันตรายด้วยวิธีการใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) เผา 2) ฝังกลบ 3) ทิ้งในถังขยะของ อบต. 4) ทิ้งลงคลอง
 5) นำไปขายสร้างรายได้

8. ปัจจุบันท่านแยกขยะหรือไม่

- 1) แยก 2) ไม่ได้แยก (ข้ามไปตอบข้อ 11)

9. ในบ้านของท่านใครทำหน้าที่แยกขยะ

- 1) หัวหน้าครอบครัว 2) แม่บ้าน 3) ตัวท่าน 4) ทุกคนในบ้านช่วยกัน

10. ประเภทของขยะที่ท่านคัดแยกเป็นประจำ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร 2) พลาสติก ขวดพลาสติก 3) กระดาษ
 4) โลหะ เช่น เหล็ก กระจกอลูมิเนียม 5) ขวดแก้ว

11. ปัญหาที่ท่านประสบเกี่ยวกับการจัดการขยะที่ผ่านมา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ไม่มีความรู้เรื่องขยะและการแยกขยะ 2) ไม่มีเจ้าหน้าที่มาจัดเก็บ
 3) ไม่มีที่ทิ้งเนื่องจากบ้านอยู่ริมคลอง 4) คนในครอบครัวไม่ร่วมมือ
 5) ควันจากการเพรบบกวนเพื่อนบ้าน 6) ถังขยะเต็มจนล้น
 7) รถมาเก็บขยะช้าหรือมาไม่สม่ำเสมอ 8) ถังรองรับขยะมีน้อยหรือบางจุดไม่มีถังขยะ
 9) อื่น ๆ _____

12. ท่านเคยได้รับข้อมูลข่าวสาร / ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะ หรือการจัดการขยะจากแหล่งใดบ้าง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) วิทยุ/โทรทัศน์ 2) หนังสือพิมพ์ 3) วารสาร / นิตยสาร
 4) อินเทอร์เน็ต 5) เจ้าหน้าที่ อบต. / อสม. 6) เพื่อนบ้าน
 7) คนในครอบครัว 8) เพื่อนร่วมงาน 9) อื่น ๆ _____
 10) ไม่เคยได้รับข้อมูล

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะ

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	ประเด็น	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1	จังหวัดสมุทรปราการมีปัญหาเรื่องขยะ			
2	ตำบลศรีระจรเข้มีน้อยมีปัญหาเรื่องขยะ			
3	การแยกขยะเป็นเรื่องยุ่งยากเสียเวลา			
4	ขยะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มถ้ารู้จักการคัดแยก			
5	ท่านเป็นคนหนึ่งที่สร้างปัญหาขยะในชุมชน			
6	คนในชุมชนทุกคนต้องมีส่วนร่วมจัดการขยะ			
7	สภาพแวดล้อมที่ท่านอยู่สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย			
8	ท่านพึงพอใจสภาพแวดล้อมในชุมชนของท่าน			

ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมจัดการขยะชุมชน

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

1. โครงการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของตำบลศิระจรเข้ขัน้อยที่ท่านอยากเข้าร่วมมากที่สุดคือข้อใด
 1) ธนาคารขยะออมทรัพย์ 2) สหกรณ์รีไซเคิล
 3) สหกรณ์ร้านค้ารีไซเคิล 4) ตลาดนัดรีไซเคิล
2. ท่านเคยเข้าอบรมหรือศึกษาดูงานเรื่องสิ่งแวดล้อม / การจัดการขยะ / การใช้จุลินทรีย์ (EM)หรือไม่
 1) เคย 2) ไม่เคย
3. หากมีกิจกรรมอบรมให้ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม / การจัดการขยะ / การใช้จุลินทรีย์ (EM) ท่านสนใจเข้าร่วมหรือไม่
 1) สนใจ 2) ไม่สนใจ
4. ท่านทราบข้อมูลเรื่องโครงการธนาคารขยะออมทรัพย์ หรือไม่
 1) ทราบ 2) ไม่ทราบ
5. หากมีโครงการจัดการขยะในรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์ ตำบลศิระจรเข้ขัน้อย ท่านสนใจเข้าร่วมหรือไม่
 1) สนใจ 2) ยังไม่สนใจ
6. ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการขยะชุมชนตำบลศิระจรเข้ขัน้อย

*****ขอขอบคุณท่านที่สละเวลาให้ข้อมูล*****

ภาคผนวก ข

แบบสำรวจ ความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมจัดการขยะชุมชน

ด้วยรูปแบบธนาคารขยะออมทรัพย์ ตำบลศิระจรเข้้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
2. อายุ 1) 15-20 ปี 2) 21-30 ปี 3) 31-40 ปี
 4) 41-50 ปี 5) 51-60 ปี 6) 60 ปีขึ้นไป
3. อยู่ในตำบลหมู่ที่ _____
4. ระยะเวลาที่อาศัยในตำบลศิระจรเข้้น้อย
 1) 1-3 ปี 2) 4-6 ปี 3) 7-9 ปี 4) 10 ปีขึ้นไป
5. ลักษณะที่พัก
 1) บ้านของตนเอง 2) บ้านเช่า 3) ห้องเช่า / อพาร์ทเมนต์ / หอพัก
6. ท่านอยู่อาศัยในสถานะใด
 1) เป็นเจ้าของบ้าน 2) เป็นผู้เช่า / ผู้อาศัย
7. จำนวนสมาชิกในบ้าน (นับรวมผู้ตอบแบบสอบถาม)
 1) 1-2 คน 2) 3-4 คน 3) 5-6 คน 4) มากกว่า 6 คน
8. การศึกษาสูงสุด
 1) ประถมศึกษา 2) มัธยมศึกษาตอนต้น 3) ม.6 /ปวช.
 4) ปวส. 5)ปริญญาตรี 6) สูงกว่าปริญญาตรี
9. อาชีพในปัจจุบัน
 1) เกษตรกรรม 2) ค้าขายหรือประกอบธุรกิจ 3) รับจ้าง /ทำงานโรงงาน
 4) ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ 5) พนักงานบริษัทเอกชน 6) นักเรียน / นักศึกษา
10. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
 1) น้อยกว่า 9,000 บาท 2) 9,001-15,000 บาท 3) 15,001-20,000 บาท
 4) 20,001 - 30,000 บาท 5) 30,000 บาท ขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการจัดการขยะในครัวเรือน

1. ปัจจุบันท่านคัดแยกขยะหรือไม่

- 1) คัดแยกขยะ 2) ไม่ได้คัดแยก (ข้ามไปตอบข้อ 4)

2. ในบ้านท่านใครทำหน้าที่คัดแยกขยะ

- 1) หัวหน้าครอบครัว 2) แม่บ้าน 3) ตัวท่าน 4) ทุกคนในบ้านช่วยกัน

3. ประเภทของขยะที่ท่านคัดแยกเป็นประจำ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร เศษใบไม้ 2) ขยะรีไซเคิล เช่น กระดาษ ขวดพลาสติก ขวดแก้ว
 3) ขยะอันตราย เช่น หลอดไฟ แบตเตอรี่ กระจกสเปรย์

4. ท่านเคยได้รับข้อมูลข่าวสาร / ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) วิทยุ/โทรทัศน์ 2) หนังสือพิมพ์ 3) วารสาร / นิตยสาร
 4) อินเทอร์เน็ต 5) เจ้าหน้าที่ อบต. / อสม. 6) เพื่อนบ้าน
 7) คนในครอบครัว 8) เพื่อนร่วมงาน 9) อื่น ๆ _____
 10) ไม่เคยได้รับข้อมูล

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมจัดการขยะชุมชน

1. ตั้งแต่เป็นสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์ ท่านนำขยะมาฝากธนาคารขยะออมทรัพย์โดยเฉลี่ยตามข้อใด

- 1) ทุกเดือน 2) เดือนเว้นเดือน 3) 2-3 เดือน/ครั้ง
 4) 4-6 เดือน/ครั้ง 5) นำขยะมาฝากแค่ 1-2 ครั้ง

2. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานธนาคารขยะออมทรัพย์ในข้อใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหา

- 1) เสนอความเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาขยะของชุมชน
 2) เสนอวิธีการจัดการขยะในชุมชน
 3) สนับสนุนให้มีการจัดตั้งธนาคารขยะออมทรัพย์ตำบลศรีชะจรเข้

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน

- 1) วางแผนรูปแบบการดำเนินการของธนาคารขยะออมทรัพย์ตำบลศรีชะจรเข้
 2) ร่วมคัดเลือกคณะกรรมการธนาคารขยะออมทรัพย์ตำบลศรีชะจรเข้
 3) แสดงความคิดเห็นวางแผนแก้ไขปัญหาของธนาคารขยะออมทรัพย์ตำบลศรีชะจรเข้

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

- 1) สมัครสมาชิกและนำขยะที่คัดแยกมาฝากธนาคารขยะออมทรัพย์
 2) เป็นคณะกรรมการของธนาคารขยะออมทรัพย์
 3) ชักชวนให้ผู้อื่นในชุมชนให้คัดแยกขยะ
 4) ชักชวนให้ผู้อื่นสมัครเป็นสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์

- 5) เสนอให้มีการปรับราคารับซื้อขยะให้เหมาะสม
- 6) เสนอให้มีการเพิ่มวันรับซื้อขยะ/รับซื้อขยะสัญจร
- 7) สนับสนุนทรัพยากร เช่น พื้นที่ อุปกรณ์ เพื่อช่วยการดำเนินงานธนาคารขยะออมทรัพย์

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และติดตามประเมินผล

- 1) ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายขยะรีไซเคิลให้ธนาคารขยะออมทรัพย์
- 2) ปริมาณขยะในครัวเรือนของท่านลดลงจากการเข้าร่วมธนาคารขยะออมทรัพย์
- 3) การเข้าร่วมธนาคารขยะทำให้ท่านคัดแยกขยะได้ถูกต้องมากขึ้น
- 4) ลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะได้หลังจากเข้าร่วมธนาคารขยะออมทรัพย์
- 5) ได้แสดงความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงธนาคารขยะกับคณะกรรมการธนาคาร
- 6) เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการธนาคารเพื่อประเมินผลการกิจกรรมของธนาคาร

ส่วนที่ 4 ความพึงพอใจในการใช้บริการธนาคารขยะออมทรัพย์

ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ที่	ประเด็น	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	คณะกรรมการพร้อมในการให้บริการ					
2	สถานที่รับซื้อขยะมีความเหมาะสม					
3	วันเปิดดำเนินการทุกวันที่ 28 ของเดือนเหมาะสม					
4	ราคารับซื้อขยะเหมาะสม					
5	การสมัครสมาชิก การฝาก-ถอนเงินไม่ยุ่งยาก					
6	ประชาสัมพันธ์การเปิดธนาคารและการรับซื้อต่อเนื่อง					

ส่วนที่ 5 ประโยชน์และผลกระทบจากการจัดตั้งธนาคารขยะออมทรัพย์ในตำบลศิระจรเข้ขัน้อย

ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ที่	ประเด็น	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายและได้รับเงินปันผล					
2	มีความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะเพิ่มขึ้น					
3	ลดปริมาณขยะในครัวเรือน					
4	สร้างนิสัยการออม					

ที่	ประเด็น	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5	สมาชิกในบ้านใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์					
6	ลดปริมาณขยะทำให้ชุมชนสะอาดน่าอยู่ สิ่งแวดล้อมดี					
7	ผลกำไรจากธนาคารสนับสนุนกิจกรรมของ ชุมชนได้					
8	สร้างจิตสำนึกในการคัดแยกขยะ					
9	ชุมชนสามารถจัดการสิ่งแวดล้อมด้วย คนในชุมชน					
10	เป็นตัวอย่งที่ดีให้แก่ชุมชนอื่น					

*****ขอขอบคุณท่านที่สละเวลาให้ข้อมูล*****

ภาคผนวก ค

จำนวนสมาชิกธนาคารขยะออมทรัพย์ตำบลศิระชะจรชั้นน้อย

เลขที่บัญชี	ชื่อบัญชี	เจ้าของบัญชี / ผู้มีอำนาจถอน	วันที่สมัคร	สถานะบัญชี
1A0001	นายพนนต์ เอี่ยมสะอาด	นายพนนต์ เอี่ยมสะอาด	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0002	นายสมชาย อยู่สบาย	นายสมชาย อยู่สบาย	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0003	นายวุฒิพันธุ์ คงทิม	นายวุฒิพันธุ์ คงทิม	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0004	นายสมพร เอี่ยมสะอาด	นายสมพร เอี่ยมสะอาด	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0005	นางสาวรัตนา ทิมเมือง	นางสาวรัตนา ทิมเมือง	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0006	นางสาวฉัตรศนัน มาสว่างไพโรจน์	นางสาวฉัตรศนัน มาสว่างไพโรจน์	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0007	นางเกื้อกุล หอมหวล	นางเกื้อกุล หอมหวล	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0008	นายเดชา โคตรชมพู	นายเดชา โคตรชมพู	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0009	นายสุรินทร์ แก้วภู	นายสุรินทร์ แก้วภู	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0010	นางสาวทิพนพร เกื้อเกต	นางสาวทิพนพร เกื้อเกต	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0011	นางสาวขวัญดาว เปลี่ยนประเสริฐ	นางสาวขวัญดาว เปลี่ยนประเสริฐ	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0012	นางสาวรุ่งอรุณ เฉยมีศักดิ์	นางสาวรุ่งอรุณ เฉยมีศักดิ์	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0013	นางวันดี สุขปรัง	นางวันดี สุขปรัง	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0014	นางพิสมัย คำแก้ว	นางพิสมัย คำแก้ว	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0015	นางสาวสิริภา ศรีทอง	นางสาวสิริภา ศรีทอง	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0016	นางสาวสุสิทธิ์ เอี่ยมสะอาด	นางสาวสุสิทธิ์ เอี่ยมสะอาด	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0017	นางสาววัลภา สงสาร	นางสาววัลภา สงสาร	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0018	นางสาววีรภรณ์ภูระหงษ์	นางสาววีรภรณ์ภูระหงษ์	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0019	นางสาวมาลัย เอี่ยมลักษณ์	นางสาวมาลัย เอี่ยมลักษณ์	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0020	นางสาวอมรรัตน์ เลิศไธสง	นางสาวอมรรัตน์ เลิศไธสง	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0021	นายสมชาย บุตตา	นายสมชาย บุตตา	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0022	นางสาววิไลรัตน์ เอี่ยมยิ้ม	นางสาววิไลรัตน์ เอี่ยมยิ้ม	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0023	นางสาวอัจฉรา รุ่งโรจน์	นางสาวอัจฉรา รุ่งโรจน์	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0024	นางเรียม สิ้นสมุทร	นางเรียม สิ้นสมุทร	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0025	นางพิน สบายเรื่อย	นางพิน สบายเรื่อย	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0026	นางอาภาพรรณ กันค้อย	นางอาภาพรรณ กันค้อย	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0027	นางประไพรี ปี่เงิน	นางประไพรี ปี่เงิน	27 เม.ย. 59	ปกติ
1A0028	นางสาวสุภาพร ศรีราพัฒน์	นางสาวสุภาพร ศรีราพัฒน์	27 เม.ย. 59	ปกติ

เลขที่บัญชี	ชื่อบัญชี	เจ้าของบัญชี / ผู้มีอำนาจถอน	วันที่สมัคร	สถานะบัญชี
1A0029	นางประเสริฐ เอี่ยมลักษณ์	นางประเสริฐ เอี่ยมลักษณ์	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0030	นางยุพา พุ่มเรือง	นางยุพา พุ่มเรือง	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0031	นางกุลปรียา บุญเฉลียว	นางกุลปรียา บุญเฉลียว	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0032	นายวิชัย บัวเทศ	นายวิชัย บัวเทศ	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0033	นางบรรเทา ตินรัตน์	นางบรรเทา ตินรัตน์	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0034	นางป๋วย พิงพรหม	นางป๋วย พิงพรหม	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0035	นางสมลักษณ์ ฉิมมะลี	นางสมลักษณ์ ฉิมมะลี	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0036	นางสาวสุกัญญา อยู่สบาย	นางสาวสุกัญญา อยู่สบาย	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0037	นางมาลี พลับเจริญสุข	นางมาลี พลับเจริญสุข	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0038	นายสมพงษ์ พุ่มทอง	นายสมพงษ์ พุ่มทอง	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0039	นายทองม้วน ภู่นุชสาริกา	นายทองม้วน ภู่นุชสาริกา	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0040	นางสาวอุบล แสงเขียว	นางสาวอุบล แสงเขียว	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0041	นางพร รักษาธรรม	นางพร รักษาธรรม	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0042	นางวรรณิ์ คุณช่างทอง	นางวรรณิ์ คุณช่างทอง	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0043	นางวาริณี คุณาเวชกิจ	นางวาริณี คุณาเวชกิจ	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0044	นายอำนาจ แก้วภู่	นายอำนาจ แก้วภู่	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0045	นางพรพรรณ สุนคนธวงศ์	นางพรพรรณ สุนคนธวงศ์	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0046	นางยุพดี จันทรวงศ์	นางยุพดี จันทรวงศ์	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0047	นายเสกสรรค์จันทนะ	นายเสกสรรค์ จันทนพ	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0048	นายขจรพงศ์ สุดจิตร	นายขจรพงศ์ สุดจิตร	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0049	นางสาวสิริวิมล แต่งอ่อน	นางสาวสิริวิมล แต่งอ่อน	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0050	นางเพียงใจ แต่งอ่อน	นางเพียงใจ แต่งอ่อน	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0051	นางบรรทม พุ่มไม้ทอง	นางบรรทม พุ่มไม้ทอง	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0052	นางบุญน้อย ทักษนศร	นางบุญน้อย ทักษนศร	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0053	นางกฤษณา แซ่ใจ้ว	นางกฤษณา แซ่ใจ้ว	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0054	นางประภา กิจจะนะ	นางประภา กิจจะนะ	28 เม.ย. 59	ปกติ
1A0055	นางสาวปัทมาตาดำย	นางสาวปัทมาตาดำย	29 เม.ย. 59	ปกติ
1A0056	นางมาลี บุญภู่	นางมาลี บุญภู่	3 พ.ค. 59	ปกติ
1A0057	นางสาวศรีวรรณ สนจิตร	นางสาวศรีวรรณ สนจิตร	3 พ.ค. 59	ปกติ
1A0058	นายฉลอง ศรีภักดี	นายฉลอง ศรีภักดี	3 พ.ค. 59	ปกติ
1A0059	นางสายหยุด แสงเขียว	นางสายหยุด แสงเขียว	28 พ.ค. 59	ปกติ

เลขที่บัญชี	ชื่อบัญชี	เจ้าของบัญชี / ผู้มีอำนาจถอน	วันที่สมัคร	สถานะบัญชี
1A0060	นางมณี ไวกุลเพชร	นางมณี ไวกุลเพชร	28 พ.ค. 59	ปกติ
1A0061	นางสาววรรณดี พิกุลแก้ว	นางสาววรรณดี พิกุลแก้ว	28 พ.ค. 59	ปกติ
1A0062	นายสมหมาย ปุ่นมีกิจ	นายสมหมาย ปุ่นมีกิจ	28 พ.ค. 59	ปกติ
1A0063	นางสมบุญ ยนต์ชัยไทรงาม	นางสมบุญ ยนต์ชัยไทรงาม	15 มิ.ย. 59	ปกติ
1A0064	นายนฤชา บุญมาเลิศ	นายนฤชา บุญมาเลิศ	15 มิ.ย. 59	ปกติ
1A0065	นายปฐมพงษ์ ไชยโคตร	นายปฐมพงษ์ ไชยโคตร	15 มิ.ย. 59	ปกติ
1A0066	นางละม้าย นาคนุช	นางละม้าย นาคนุช	15 มิ.ย. 59	ปกติ
1A0067	นางสาวกิตติมา สมชาติ	นางสาวกิตติมา สมชาติ	15 มิ.ย. 59	ปกติ
1A0068	วัดปากคลองมอญ	วัดปากคลองมอญ	15 มิ.ย. 59	ปกติ
1A0069	นางฟ่องฉวี นาคนุช	นางฟ่องฉวี นาคนุช	15 มิ.ย. 59	ปกติ
1A0070	นางสมบัติ นาคนุช	นางสมบัติ นาคนุช	15 มิ.ย. 59	ปกติ
1A0071	นายสด บุญปลูก	นายสด บุญปลูก	15 มิ.ย. 59	ปกติ
1A0072	นางฟองนวล กลั่นบางแก้ว	นางฟองนวล กลั่นบางแก้ว	15 มิ.ย. 59	ปกติ
1A0073	นายสุเทพ สมบุญมาก	นายสุเทพ สมบุญมาก	15 มิ.ย. 59	ปกติ
1A0074	นายสมชาย ทังจันแดง	นายสมชาย ทังจันแดง	22 มิ.ย. 59	ปกติ
1A0075	นางสาวณัฐรินทร์ เดชะสกุล	นางสาวณัฐรินทร์ เดชะสกุล	29 มิ.ย. 59	ปกติ
1A0076	ด.ช.พนธกร เอี่ยมเสริม	ด.ช.พนธกร เอี่ยมเสริม	6 ก.ค. 59	ปกติ
1A0077	นางสอาด เชื้อสุวรรณ	นางสอาด เชื้อสุวรรณ	13 ก.ค. 59	ปกติ
1A0078	ดร.อมรรัตน์ หาญดี	ดร.อมรรัตน์ หาญดี	14 ก.ค. 59	ปกติ
1A0079	นางสาวขุนทอง เล็กมอญ	นางสาวขุนทอง เล็กมอญ	14 ก.ค. 59	ปกติ
1A0080	นางประสิทธิ์ ขวัญวงษ์ทิม	นางประสิทธิ์ ขวัญวงษ์ทิม	14 ก.ค. 59	ปกติ
1A0081	นางสาวนุชนภา อยู่สบาย	นางสาวนุชนภา อยู่สบาย	14 ก.ค. 59	ปกติ
1A0082	นางลำพูน บุบผาวาส	นางลำพูน บุบผาวาส	14 ก.ค. 59	ปกติ
1A0083	นางสาวไสว ภูระหงษ์	นางสาวไสว ภูระหงษ์	14 ก.ค. 59	ปกติ
1A0084	นายชัยพร ผาสุข	นายชัยพร ผาสุข	14 ก.ค. 59	ปกติ
1A0085	นายสมปอง อ่วมวงศ์เปรม	นายสมปอง อ่วมวงศ์เปรม	14 ก.ค. 59	ปกติ
1A0086	นางสาวชุตติภัทร สวนเดช	นางสาวชุตติภัทร สวนเดช	1 ก.ย. 59	ปกติ
1A0087	นายโชติคณาวัฒน์ ม้วนหรีด	นายโชติคณาวัฒน์ ม้วนหรีด	9 ก.ย. 59	ปกติ
1A0088	นางสาวอรุณ ขวัญวงษ์ทิม	นางสาวอรุณ ขวัญวงษ์ทิม	15 ก.ย. 59	ปกติ
1A0089	นางอัมราภรณ์ เข็มจรียา	นางอัมราภรณ์ เข็มจรียา	28 ต.ค. 59	ปกติ
1A0090	นางละออง ตองอ่อน	นางละออง ตองอ่อน	28 พ.ย. 59	ปกติ

เลขที่บัญชี	ชื่อบัญชี	เจ้าของบัญชี / ผู้มีอำนาจถอน	วันที่สมัคร	สถานะบัญชี
1A0091	นายสิงห์ ประเสริฐสุข	นายสิงห์ ประเสริฐสุข	28 พ.ย. 59	ปกติ
1A0092	นางจารุณี แซ่มเชื้อ	นางจารุณี แซ่มเชื้อ	16 ม.ค. 60	ปกติ
1A0093	มว.รส.ทร.ที่ 1 (รัฐ.กท.)	มว.รส.ทร.ที่ 1 (รัฐ.กท.)	9 ก.พ. 60	ปกติ
1A0094	นางบุบผา สำเร็จวานิชย์	นางบุบผา สำเร็จวานิชย์	9 ก.พ. 60	ปกติ
1A0095	นางพิสมร รัตนศิริประภา	นางพิสมร รัตนศิริประภา	9 ก.พ. 60	ปกติ
1A0096	นายเจษฎาภรณ์ ศรีสกุล	นายเจษฎาภรณ์ ศรีสกุล	20 ก.พ. 60	ปกติ
1A0097	นางสาวบุญชม ภู่อาร	นางสาวบุญชม ภู่อาร	22 ก.พ. 60	ปกติ
1A0098	นางสาวเดือนพัตรา ผาสุข	นางสาวเดือนพัตรา ผาสุข	14 มี.ค. 60	ปกติ
1A0099	นางสาวสรवलสรณ์ พจนอารี	นางสาวสรवलสรณ์ พจนอารี	14 มี.ค.60	ปกติ
1A0100	นายนันทพงษ์ พุ่มเรือง	นายนันทพงษ์ พุ่มเรือง	28 มี.ค. 60	ปกติ
1A0101	นางสาวจิรียา มงคลธนภิตดี	นางสาวจิรียา มงคลธนภิตดี	21 เม.ย. 60	ปกติ
1A0102	นางสาวอภัสสรณ์ เกลียขาว	นางสาวอภัสสรณ์ เกลียขาว	21 เม.ย. 60	ปกติ
1A0103	นางสาวอรุณศรี แสงเขียว	นางสาวอรุณศรี แสงเขียว	28 เม.ย. 60	ปกติ
1A0104	นางสำเนียง บุญมัน	นางสำเนียง บุญมัน	30 พ.ค. 60	ปกติ
1A0105	นายสมนึก ข้าเสมอ	นายสมนึก ข้าเสมอ	30 พ.ค. 60	ปกติ
1A0106	นางสาวบังอร วรรณบุตร	นางสาวบังอร วรรณบุตร	30 พ.ค. 60	ปกติ
1A0107	นางสุภาทิพย์ พุฒนอก	นางสุภาทิพย์ พุฒนอก	30 พ.ค. 60	ปกติ
1A0108	นางศิวภรณ์ ทองสุข	นางศิวภรณ์ ทองสุข	30 พ.ค. 60	ปกติ
1A0109	นางสาวสุกัญญา จันท์เอี่ยม	นางสาวสุกัญญา จันท์เอี่ยม	30 พ.ค. 60	ปกติ
1A0110	นางสาวอมรศรี นาคสีสุก	นางสาวอมรศรี นาคสีสุก	30 พ.ค. 60	ปกติ
1A0111	นางสาวมาลี แก้วภู	นางสาวมาลี แก้วภู	30 พ.ค. 60	ปกติ
1A0112	นายอธิปไตย ทององอาจ	นายอธิปไตย ทององอาจ	30 พ.ค. 60	ปกติ
1A0113	นางกัลยา โนนวิเศษ	นางกัลยา โนนวิเศษ	30 พ.ค. 60	ปกติ
1A0114	นางสมจิตต์ ช้างเอี่ยม	นางสมจิตต์ ช้างเอี่ยม	30 พ.ค. 60	ปกติ
1A0115	นางสาวเขมณัฏฐ์พงษ์สุวรรณ	นางสาวเขมณัฏฐ์พงษ์สุวรรณ	30 พ.ค. 60	ปกติ
1A0116	นางบุญปรุง สิ้นสุภรัตน์	นางบุญปรุง สิ้นสุภรัตน์	31 พ.ค. 60	ปกติ
1A0117	นายสมชาย ศรีสุข	นายสมชาย ศรีสุข	31 พ.ค. 60	ปกติ
1A0118	นางประนอม ทุมพงษ์	นางประนอม ทุมพงษ์	31 พ.ค. 60	ปกติ
1A0119	นางวารินทร์ พรนคร	นางวารินทร์ พรนคร	31 พ.ค. 60	ปกติ
1A0120	นางพรรณิ มาสุข	นางพรรณิ มาสุข	31 พ.ค. 60	ปกติ
1A0121	นางวิไล มาสุข	นางวิไล มาสุข	31 พ.ค. 60	ปกติ

เลขที่บัญชี	ชื่อบัญชี	เจ้าของบัญชี / ผู้มีอำนาจถอน	วันที่สมัคร	สถานะบัญชี
1A0122	นางเพ็ญ ทองสุข	นางเพ็ญ ทองสุข	31 พ.ค. 60	ปกติ
1A0123	นางทองหวาน น่วมอยู่	นางทองหวาน น่วมอยู่	31 พ.ค. 60	ปกติ
1A0124	นางจิตรา บุญเฉลียว	นางจิตรา บุญเฉลียว	22 มิ.ย. 60	ปกติ
1A0125	ม.1 โรงเรียนวัดหัวคู้	ม.1 โรงเรียนวัดหัวคู้	28 มิ.ย. 60	ปกติ (ไม่มีหุ้น)
1A0126	ม.2 โรงเรียนวัดหัวคู้	ม.2 โรงเรียนวัดหัวคู้	28 มิ.ย. 60	ปกติ (ไม่มีหุ้น)
1A0127	ม.3 โรงเรียนวัดหัวคู้	ม.3 โรงเรียนวัดหัวคู้	28 มิ.ย. 60	ปกติ (ไม่มีหุ้น)
1A0128	ป.1/1 โรงเรียนวัดหัวคู้	ป.1/1 โรงเรียนวัดหัวคู้	28 มิ.ย. 60	ปกติ (ไม่มีหุ้น)
1A0129	ป.1/2 โรงเรียนวัดหัวคู้	ป.1/2 โรงเรียนวัดหัวคู้	28 มิ.ย. 60	ปกติ (ไม่มีหุ้น)
1A0130	ป.2 โรงเรียนวัดหัวคู้	ป.2 โรงเรียนวัดหัวคู้	28 มิ.ย. 60	ปกติ (ไม่มีหุ้น)
1A0131	ป.3 โรงเรียนวัดหัวคู้	ป.3 โรงเรียนวัดหัวคู้	28 มิ.ย. 60	ปกติ (ไม่มีหุ้น)
1A0132	ป.4 โรงเรียนวัดหัวคู้	ป.4 โรงเรียนวัดหัวคู้	28 มิ.ย. 60	ปกติ (ไม่มีหุ้น)
1A0133	ป.5 โรงเรียนวัดหัวคู้	ป.5 โรงเรียนวัดหัวคู้	28 มิ.ย. 60	ปกติ (ไม่มีหุ้น)
1A0134	ป.6 โรงเรียนวัดหัวคู้	ป.6 โรงเรียนวัดหัวคู้	28 มิ.ย. 60	ปกติ (ไม่มีหุ้น)
1A0135	นางสาวชลอ ชูอำไพ	นางสาวชลอ ชูอำไพ	28 มิ.ย. 60	ปกติ
1A0136	นางมานพ ลิขิตสุภิน	นางมานพ ลิขิตสุภิน	28 มิ.ย. 60	ปกติ
1A0137	นางมาลี ประสารวุธ	นางมาลี ประสารวุธ	28 มิ.ย. 60	ปกติ
1A0138	นางสาวจำเรียง เพ็งฉุย	นางสาวจำเรียง เพ็งฉุย	17 ก.ค. 60	ปกติ
1A0139	นางสมศรี เอี่ยมท้วม	นางสมศรี เอี่ยมท้วม	17 ก.ค. 60	ปกติ
1A0140	นางพัชรี บุญเปรม	นางพัชรี บุญเปรม	17 ก.ค. 60	ปกติ

ภาคผนวก ง
ประวัติย่อผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย

ชื่อ-นามสกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตนา ทิมเมือง

ประวัติการศึกษา

อักษรศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับสอง(ภาษาไทย)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารมวลชน)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานที่ติดต่อ

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

โทร 02-312-6300 ต่อ 1173

ผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล

อาจารย์สรवलสรณ์ พจนอารี

ประวัติการศึกษา

ครุศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ) วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (นิเทศศาสตร์ธุรกิจ) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สถานที่ติดต่อ

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

โทร 02-312-6300 ต่อ 1498